

Briselē, 2020. gada 29. septembrī
(OR. en)

Starpiestāžu lieta:
2018/0224(COD)

11251/1/20
REV 1

RECH 332
COMPET 435
IND 156
MI 368
EDUC 331
TELECOM 163
ENER 318
ENV 550
REGIO 238
AGRI 294
TRANS 423
SAN 329
CADREFIN 283
CODEC 901
SUSTDEV 122

DARBA REZULTĀTI

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsēkretariāts
Saņēmējs:	delegācijas
Iepri. dok. Nr.:	10948/20
K-jas dok. Nr.:	9865/18 + ADD 1
Temats:	Priekšlikums – EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA par pētniecības un inovācijas pamatprogrammas "Apvārsnis Eiropa" izveidi un dalības un rezultātu izplatīšanas noteikumiem – vispārēja pieeja

Pielikumā pievienots pilnīgas vispārējās pieejas teksts attiecībā uz priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai par pētniecības un inovācijas pamatprogrammas "Apvārsnis Eiropa" izveidi un dalības un rezultātu izplatīšanas noteikumiem, par kuru vienošanās panākta Konkurētspējas padomes 2020. gada 29. septembra sanāksmē.

Tekstā ir ietverta kopīga izpratne ar Eiropas Parlamentu, ko Pastāvīgo pārstāvju komiteja apstiprinājusi 2019. gada 27. martā ¹, un daļēja vispārēja pieeja par apsvērumiem un IV pielikumu (sinerģijas), ko Konkurētspējas padome pieņēma 2019. gada 29. novembrī ².

¹ 7942/19.
² 14643/19.

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA (ES)

(... gada ...)

par pētniecības un inovācijas pamatprogrammas "Apvārsnis Eiropa" izveidi un dalības un rezultātu izplatīšanas noteikumiem

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību, un jo īpaši tā 173. panta 3. punktu, 182. panta 1. punktu, 183. pantu un 188. panta otro daļu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ³,

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu ⁴,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru ⁵,

³ OV C [...], [...], [...]. lpp.

⁴ OV C [...], [...], [...]. lpp.

⁵ Eiropas Parlamenta ... nostāja [(Oficiālajā Vēstnesī vēl nav publicēta)] un Padomes ... lēmums.

tā kā:

- (1) Savienības mērķis ir stiprināt savu zinātnisko un tehnoloģisko bāzi, izveidojot tādu Eiropas pētniecības telpu, kurā notiek brīva pētnieku, zinātniskās informācijas un tehnoloģiju aprite, un mudinot to kļūt konkurētspējīgākai, tostarp tās rūpniecības nozarē, vienlaikus sekmējot visus pētniecības un inovācijas pasākumus, lai īstenotu Savienības stratēģiskās prioritātes, kuru virsmērķis ir veicināt mieru, Savienības vērtības un tās tautu labklājību.
- (2) Lai šā vispārējā mērķa īstenošanā nodrošinātu ietekmi uz zinātņi, tehnoloģijām, ekonomiku, vidi un sabiedrību un maksimāli palielinātu Savienības pievienoto vērtību tās pētniecības un inovācijas ieguldījumu jomā, Savienībai ar 2021.–2027. gada pētniecības un inovācijas pamatprogrammas "Apvārsnis Eiropa" ("Programma") starpniecību būtu jāiegulda izcilā pētniecībā un inovācijā, lai atbalstītu izcilu zināšanu un kvalitatīvu tehnoloģiju radīšanu, labāku izplatīšanu un nodošanu Savienībā, piesaistītu talantus visos līmeņos un sniegtu ieguldījumu Savienības talantu kopuma pilnīgā iesaistē, sekmētu kopdarbības saites un pastiprinātu pētniecības un inovācijas ietekmi Savienības politiku izstrādē, atbalstīšanā un īstenošanā, atbalstītu un nostiprinātu inovatīvu un ilgtspējīgu risinājumu ieviešanu un izvēršanu Savienības ekonomikā, jo īpaši MVU, un sabiedrībā, risinātu globālus problēmjautājumus, tostarp tos, kas saistīti ar klimata pārmaiņām un ilgtspējīgas attīstības mērķiem, radītu darbvieta, palielinātu ekonomikas izaugsmi, veicinātu rūpniecības konkurētspēju un palielinātu Savienības pievilcīgumu pētniecības un inovācijas jomā. Ar Programmu būtu jāveicina visu veidu inovācija, tostarp radikāla inovācija, un jāsekmē inovatīvu risinājumu izvēršana tirgū, un jāoptimizē šādu ieguldījumu atdeve nolūkā pastiprināt ietekmi spēcīgātā Eiropas pētniecības telpā.
- (2.a) Programma būtu jāizveido septiņiem gadiem, lai tās ilgumu saskaņotu ar daudzgadu finanšu shēmas ilgumu, kas noteikts Padomes Regulā (ES, *Euratom*) Nr. [ievietot atsauci uz DFS regulu], neskarot termiņus, kuri noteikti Padomes Regulā [YYY/XXXX], ar ko izveido Eiropas Savienības Atveseļošanas instrumentu ekonomikas atveseļošanas atbalstam pēc Covid-19 krīzes.

- (2.a) Ar Programmu būtu jāsekmē tas, ka dalībvalstīs tiek palielināti publiskie un privātie ieguldījumi pētniecībā un inovācijā, tādējādi palīdzot sasniegt pētniecībā un izstrādē veikto vispārējo ieguldījumu līmeni vismaz 3 % apmērā no Savienības IKP. Lai sasniegtu šo mērķi, dalībvalstīm un privātajam sektoram būs jāpapildina Programma ar savām pastiprinātām ieguldījumu darbībām pētniecībā, attīstībā un inovācijā.
- (3) Lai palīdzētu īstenot Savienības politikas mērķus, ar šo Programmu atbalstītajos pasākumos attiecīgā gadījumā vajadzētu izmantot inovācijai labvēlīga regulējuma sniegtās priekšrocības un – saskaņā ar inovācijas principu ⁶, ⁷ – iedvesmot uz šādu regulējumu nolūkā atbalstīt to, ka Savienības ievērojamie zināšanu aktīvi tiek ātrāk un intensīvāk pārveidoti par inovācijām.
- (4) Visas Programmas īstenošanā pēc iespējas plašāk būtu jāievēro šādi vispārējie principi – atvērtā zinātne, atvērtā inovācija un atvērtība pasaulei. Šiem principiem būtu jānodrošina izcilība un Savienības ieguldījumu ietekme pētniecībā un inovācijā.

⁶ Labāka regulējuma, pētniecības un inovācijas instrumentu kopums, https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/file_import/better-regulation-toolbox-21_en_0.pdf

⁷ Komisijas 2018. gada 15. maija paziņojums "Atjaunota Eiropas programma pētniecībai un inovācijai – Eiropas izdevība veidot savu nākotni" (COM(2018)306).

- (5) Atvērtā zinātne, ieskaitot atvērto piekļuvi zinātniskajām publikācijām un pētījumu datiem, kā arī zināšanu optimāla izplatīšana un izmantošana, var uzlabot zinātnes kvalitāti un palielināt tās ietekmi un sniegtos ieguvumus, kā arī paātrināt zināšanu attīstību, padarot to uzticamāku, efektīvāku un precīzāku, sabiedrībai labāk saprotamu un reaģētspējīgāku uz sabiedrības problēmām. Būtu jāparedz noteikumi, lai garantētu, ka atbalsta saņēmēji nodrošina atvērto piekļuvi zinātniski recenzētām zinātniskajām publikācijām. Tāpat būtu jāgarantē, ka atbalsta saņēmēji nodrošina atvērto piekļuvi pētījumu datiem, ievērojot principu "tik atvērti, cik iespējams, tik slēgti, cik nepieciešams" un pieļaujot izņēmumus tādu pamatotu iemeslu dēļ, kuri saistīti ar datu aizsardzības noteikumiem un drošības interesēm, kā arī ar intelektuālā īpašuma tiesībām, Eiropas Savienības ekonomisko konkurētspēju pasaules mērogā un citām likumīgām interesēm. Lielāks uzsvars jo īpaši būtu jāliek uz pētījumu datu atbildīgu pārvaldību, kurai būtu jāatbilst *FAIR* – "*Findability*" (atrodamība), "*Accessibility*" (piekļūstamība), "*Interoperability*" (savietojamība) un "*Reusability*" (atkalizmantojamība) – principiem, jo sevišķi racionalizējot datu pārvaldības plānus. Attiecīgos gadījumos atbalsta saņēmējiem vajadzētu izmantot iespējas, ko piedāvā Eiropas atvērtās zinātnes mākonis, un ievērot vēl citus atvērtās zinātnes principus un praksi.
- (6) Programmas koncepcijai un projektam būtu jāapmierina vajadzība radīt atbalstīto pasākumu kritisko masu visā ES un ar starptautiskas sadarbības palīdzību, to darot saskaņā ar ANO Programmu 2030. gadam un tās ilgtspējīgas attīstības mērķiem (IAM). Programmas īstenošanai būtu jāpastiprina šo mērķu sasniegšana un ES un tās dalībvalstu apņemšanās īstenot Programmu 2030. gadam un saskaņotā un integrētā veidā panākt ilgtspējīgu attīstību tās trīs dimensijās, proti, ekonomikas, sociālajā un vides jomā.
- (7) Ar Programmas atbalstītajiem pasākumiem būtu jāveicina Savienības mērķu un prioritāšu sasniegšana, minēto mērķu un prioritāšu īstenošanā panāktā progresa uzraudzīšana un novērtēšana un pārskatītu vai jaunu prioritāšu izstrāde.
- (7.a) Programma nodrošina publiskā finansējuma pārredzamību un pārskatatbildību pētniecības un inovācijas projektos, tādējādi aizsargājot sabiedrības intereses.

- (7.b) Ar Programmu būtu jāatbalsta pētniecības un inovācijas pasākumi sociālo un humanitāro zinātņu jomā. Tas nozīmē zinātniskās informācijas pilnveidošanu šajā jomā, kā arī sociālajās un humanitārajās zinātnēs gūto atziņu un panākumu izmantošanu, lai tādējādi palielinātu programmas ietekmi uz ekonomiku un sabiedrību. Pīlāra "Globāli izaicinājumi un Eiropas rūpniecības konkurētspēja" ietvaros sociālās un humanitārās zinātnes tiks pilnībā integrētas visās kopās. Papildus tam, ka sociālās un humanitārās zinātnes tiek veicinātas projektu ietvaros, sociālo un humanitāro zinātņu integrācija būtu arī jāatbalsta, attiecīgos gadījumos ekspertu komitejās un izvērtēšanas grupās iekļaujot neatkarīgus ekspertus no sociālo un humanitāro zinātņu jomas, kā arī finansēto pētniecības darbību ietvaros veicot sociālo un humanitāro zinātņu savlaicīgu uzraudzību un ziņojot par tām. Visā Programmā jo īpaši tiks uzraudzīts sociālo un humanitāro zinātņu integrēšanas līmenis.
- (8) Programmā būtu jā saglabā līdzsvarota pieeja starp pētniecību un inovāciju, kā arī starp augšupējo (pētnieku vai inovatoru noteikto) un lejupējo (stratēģiski izvirzīto prioritāšu noteikto) finansēšanu atbilstoši iesaistīto pētniecības un inovācijas kopienu būtībai, īstenojamo pasākumu veidiem un mērķim un vēlamajai ietekmei. Šo faktoru kombinācijai būtu jānosaka tas, kādu pieeju izvēlēties saistībā ar attiecīgajām Programmas daļām, kuras visas veicina visu Programmas vispārējo un konkrēto mērķu sasniegšanu.
- (8.a) Ar Programmu būtu jāatbalsta visas pētniecības un inovācijas stadijas, jo īpaši kopdarbības projektu ietvaros, kā arī – attiecīgā gadījumā – uzdevumu un partnerību ietvaros. Fundamentālā pētniecība ir svarīgs aktīvs un būtisks nosacījums tam, lai palielinātu Savienības spēju piesaistīt labākos zinātniekus un tādējādi kļūtu par pasaules mēroga izcilības centru. Būtu jānodrošina līdzsvars starp fundamentālo un lietišķo pētniecību. Pētniecība apvienojumā ar inovāciju veicinās Savienības ekonomikas konkurētspēju, izaugsmi un darbvietu radīšanu.

- (8.b) Pierādījumi liecina, ka daudzveidības – visās šā vārda nozīmēs – pieņemšana ir ļoti svarīga, lai tādējādi nodrošinātu labu zinātni, jo zinātne gūst labumu no daudzveidības. Daudzveidība un iekļautība sekmē izcilību kopdarbīgas pētniecības un inovācijas jomā: sadarbība starp disciplīnām, nozarēm un visā Eiropas pētniecības telpā nodrošina labāku pētniecību un kvalitatīvākus projektu priekšlikumus, tā var paaugstināt akceptēšanas līmeni sabiedrībā, kā arī veicināt inovācijas sniegtos ieguvumus, tādējādi virzot uz priekšu Eiropas progresu.
- (8.c) Procedūra "ātrais ceļš uz pētniecību un inovāciju" ("*A Fast Track to Research and Innovation*") var tikt piemērota, lai maziem kopdarbības konsorcijiem, kuru veiktās darbības sniedzas no fundamentālās pētniecības līdz izmantošanai komerciāliem nolūkiem, nodrošinātu ātrāku un augšupēju piekļuvi līdzekļiem.
- (8.d) Lai nodrošinātu pēc iespējas lielāku pamatprogrammas "Apvārsnis Eiropa" ietekmi, īpaša uzmanība būtu jāpievērš daudzdisciplinārām, starpdisciplinārām un transdisciplinārām pieejām.
- (8.e) Lai sasniegtu šīs Programmas mērķus un vienlaikus ievērotu izcilības principu, ar Programmu būtu jātiecas stiprināt – cita starpā – kopdarbības saiknes Eiropā, tādējādi veicinot pētniecības un inovācijas plaisas mazināšanu.
- (8.f) Izcilības iniciatīvu mērķim vajadzētu būt stiprināt pētniecības un inovācijas izcilību kritērijiem atbilstošajās valstīs, tostarp, piemēram, atbalstot apmācību, lai uzlabotu pārvaldības prasmes pētniecības un inovācijas jomā, piešķirot godalgas, stiprinot inovācijas ekosistēmas, kā arī izveidojot pētniecības un inovācijas tīklus, tostarp balstoties uz ES finansētām pētniecības infrastruktūrām. Lai varētu pieteikties finansējuma saņemšanai pamatprogrammas "Apvārsnis Eiropa" daļas "Dalības paplašināšana un Eiropas pētniecības telpas stiprināšana" sadaļas "Dalības paplašināšana un izcilības izplatīšana" ietvaros, pieteikuma iesniedzējiem ir skaidri jānorāda, ka projekti ir saistīti ar valsts un/vai reģionālām pētniecības un inovācijas stratēģijām.

- (9) Pīlāra "Izcila zinātne" ietvaros veiktie pētniecības pasākumi būtu jānosaka atbilstoši zinātnes vajadzībām un iespējām, un ar tiem būtu jāveicina zinātniskā izcilība. Pētniecības programma būtu jāizstrādā ciešā sadarbībā ar zinātnisko kopienu, un tai būtu jāietver uzsvars uz jaunu pētniecības un inovācijas jomas talantu un pētnieku karjeras sākumposmā piesaistīšanu, vienlaikus stiprinot EPT, izvairoties no intelektuālā darbaspēka emigrācijas un sekmējot intelektuālā darbaspēka apriti.
- (9.a) Programmai būtu jāatbalsta Savienība un tās dalībvalstis, lai ņemtu vērā realitāti saistībā ar ļoti sīvo starptautisko sāncensību par izcilāko prātu un prasmju piesaistīšanu.
- (10) Pīlārs "Globāli izaicinājumi un Eiropas rūpniecības konkurētspēja" būtu jāveido, izmantojot pētniecības un inovācijas pasākumu kopas, lai panāktu pēc iespējas lielāku integrāciju visās attiecīgajās tematiskajās jomās, vienlaikus nodrošinot augstu un ilgtspējīgu izcilības un ietekmes līmeni attiecībā pret resursiem, kas tiek tērēti. Tas veicinās starpdisciplīnu, starpnozaru, dažādu politikas jomu un pārrobežu sadarbību ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanā, ievērojot Programmas 2030. gadam un Parīzes nolīguma principus, un Savienības nozaru konkurētspējas palielināšanā šajā ziņā. Ambiciozu un plaša mēroga iniciatīvu organizēšana pētniecības un inovācijas uzdevumu veidā ļaus programmai panākt pārveidojošu un sistēmisku ietekmi uz sabiedrību, lai atbalstītu ilgtspējīgas attīstības mērķus, arī ar starptautiskas sadarbības un zinātnes diplomātijas starpniecību.

- (11) Rūpniecības (visu veidu – no individuāla uzņēmēja un maza un vidēja uzņēmuma līdz lieliem uzņēmumiem) pilnīgai un savlaicīgai iesaistīšanai Programmā vajadzētu būt vienam no galvenajiem ceļiem, pa kuriem īstenot Programmas mērķus, konkrēti – radīt ilgtspējīgas darbvietas un panākt ilgtspējīgu izaugsmi. Attiecībā uz šādu rūpniecības iesaisti būtu jāparedz, ka tās dalība darbībās tiek atbalstīta tādā līmenī, kas ir vismaz līdzvērtīgs tam atbalsta līmenim, kurš noteikts iepriekšējā pamatprogrammā "Apvārsnis 2020", kas izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1291/2013 ("Apvārsnis 2020") ⁸.
- (11.a) Ar Programmas darbībām būtu jāsniedz nozīmīgs ieguldījums, lai atraisītu Eiropas stratēģisko nozaru potenciālu, tostarp svarīgas pamattehnoloģijas, kas atspoguļo ES rūpniecības politikas stratēģijas mērķus ⁹.
- (11.b) Apspriedēm ar daudzpusējām ieinteresētajām personām, tostarp ar pilsonisko sabiedrību un rūpniecību, būtu jāveicina tās perspektīvas un prioritātes, kas noteiktas stratēģiskās plānošanas procesā. Tā rezultātā būtu jāizstrādā periodiski stratēģiskie pētniecības un inovācijas plāni, ko pieņem ar īstenošanas aktiem, nolūkā sagatavot darba programmu saturu.
- (11.c) Attiecībā uz konkrētu finansējamo darbību – darba programmā būtu jāņem vērā konkrētu iepriekšējo projektu iznākums un situācija zinātnē, tehnoloģijā un inovācijā valsts, Savienības un starptautiskā līmenī, kā arī norises, kas saistītas ar attiecīgo politiku, tirgu un sabiedrību.

⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1291/2013 (2013. gada 11. decembris), ar ko izveido Pētniecības un inovācijas pamatprogrammu "Apvārsnis 2020" (2014.–2020. gads) un atceļ Lēmumu Nr. 1982/2006/EK (OV L 347, 20.12.2013., 104. lpp.).

⁹

- (12) Ir svarīgi atbalstīt Savienības rūpniecību, lai pasaules mērogā saglabātu vai iegūtu līderpozīcijas inovācijā, digitalizācijā un klimatneitralitātē, jo īpaši veicot ieguldījumus svarīgās pamattehnoloģijās, kas būs nākotnes uzņēmējdarbības pamatā. Ar Programmas darbībām būtu jānovērš tirgus darbības traucējumi vai neoptimālu ieguldījumu situācijas, samērīgi, pārredzami, bez dublēšanās vai privātā finansējuma izspiešanas jāpalielina ieguldījumi un jānodrošina skaidra Eiropas pievienotā vērtība un ieguldījumu publiska atdeve. Tas nodrošinās konsekvenci starp programmas darbībām un ES noteikumiem par valsts atbalstu, tādējādi izvairoties no pārmērīgiem konkurences izkropļojumiem iekšējā tirgū.
- (13) Pētniecība un inovācija Programmai būtu jāatbalsta integrēti, ievērojot visus attiecīgos Pasaules Tirdzniecības organizācijas noteikumus. Pētniecības jēdziens, kas ietver arī eksperimentālu izstrādi, būtu jāizmanto saskaņā ar Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (ESAO) izstrādāto Fraskati (*Frascati*) rokasgrāmatu, turpretim inovācijas jēdziens būtu jāizmanto saskaņā ar ESAO un *Eurostat* izstrādāto Oslo rokasgrāmatu, ievērojot plašu pieeju, kas aptver sociālo inovāciju. Tehnoloģiskās izpētes, produktu izstrādes un demonstrēšanas pasākumos un darbības veidu definīcijās, kas pieejamas uzaicinājumos iesniegt priekšlikumus, arī turpmāk, tāpat kā iepriekšējā pamatprogrammā "Apvārsnis 2020", būtu jāņem vērā ESAO definīcijas, kas attiecas uz tehnoloģiju gatavības līmeni. Dotācijas darbībām nebūtu piešķiramas, ja pasākumi pārsniedz tehnoloģiju gatavības līmeni Nr. 8. Darba programma, kas attiecas uz konkrētu uzaicinājumu pīlārā "Globāli izaicinājumi un Eiropas rūpniecības konkurētspēja", varētu pieļaut dotācijas plaša mēroga produktu validēšanai un ieviešanai tirgū.
- (13.a) Neskarot vispārējās sarunas par daudzgadu finanšu shēmu, pamatprogramma "Apvārsnis Eiropa" veicinās kosmosa jomas mērķu sasniegšanu ar tik lieliem izdevumiem, kas vismaz proporcionāli atbilst izdevumiem iepriekšējā pamatprogrammā "Apvārsnis 2020", kura izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1291/2013.

- (14) Komisijas paziņojumā par programmas "Apvārsnis 2020" vidusposma novērtējumu (COM(2018) 2 final), Eiropas Parlamenta Rezolūcijā par pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" īstenošanas novērtējumu, ņemot vērā tās starpposma novērtējumu un priekšlikumu 9. pamatprogrammai (2016/2147(INI)), un Padomes secinājumos "Virzība no pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" starpposma novērtējuma uz devīto pamatprogrammu" ir sniegta virkne ieteikumu attiecībā uz šo Programmu, tostarp tās noteikumiem par dalību un rezultātu izplatīšanu, balstoties uz pieredzi, kas gūta saistībā ar iepriekšējo programmu, kā arī ES iestāžu un ieinteresēto personu ieguldījumu. Minētie ieteikumi cita starpā paredz ierosināt pasākumus, lai veicinātu intelektuālā darbaspēka atvērību un sekmētu pētniecības un inovācijas tīklu atvērību; veikt vērienīgākus ieguldījumus, lai sasniegtu kritisko masu un maksimāli palielinātu ietekmi; atbalstīt radikālu inovāciju; par prioritāti noteikt Savienības ieguldījumus pētniecībā un inovācijā augstas pievienotās vērtības jomās, jo īpaši izmantojot orientēšanos uz uzdevumu, pilnīgu, uz augsta līmeņa informētību balstītu un savlaicīgu iedzīvotāju iesaisti un plašu komunikāciju; racionalizēt Savienības finansēšanas satvaru, lai pilnībā izmantotu Savienības pētniecības un inovācijas potenciālu, tostarp vienkāršojot virkni partnerības iniciatīvu un līdzfinansēšanas shēmu; attīstīt lielāku skaitu konkrētu sinerģiju starp dažādiem Savienības finansēšanas instrumentiem, jo sevišķi novēršot tādas intervences loģikas, kas nav komplementāras, un dažādā finansējuma sarežģītību, un arī nolūkā palīdzēt visā Savienībā mobilizēt nepietiekami izmantoto pētniecības un inovācijas potenciālu; stiprināt starptautisko sadarbību un pastiprināt atvērību trešo valstu dalībai; un turpināt vienkāršošanu, balstoties uz pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" īstenošanas pieredzi.
- (15) Programmai būtu jāmeklē sinerģijas ar citām Savienības programmām, sākot ar to izveidi un stratēģisko plānošanu un beidzot ar projektu atlasīšanu, vadību, komunikāciju, rezultātu izplatīšanu un izmantošanu, uzraudzību, revīziju un pārvaldību. Attiecībā uz finansējumu pētniecības un inovācijas pasākumiem – ar sinerģijām vajadzētu sniegt iespēju veikt izmaksu attiecināmības noteikumu iespējami lielāku saskaņošanu. Lai izvairītos no pārklāšanās un dublēšanās un palielinātu Savienības finansējuma sviras efektu, var notikt līdzekļu pārvietošana no citām Savienības programmām uz pamatprogrammas "Apvārsnis Eiropa" pasākumiem. Šādos gadījumos uz šādiem līdzekļiem ir attiecināmi pamatprogrammas "Apvārsnis Eiropa" noteikumi.

- (15.a) Saskaņā ar regulu [Eiropas Savienības Atveseļošanas instruments] un atbilstoši tajā piešķirto resursu ierobežojumiem šīs programmas ietvaros būtu jāveic atveseļošanas un noturības pasākumi, lai novērstu Covid-19 krīzes bezprecedenta ietekmi. Šādi papildu resursi būtu jāizmanto tā, lai nodrošinātu Regulā [EAI] paredzēto termiņu ievērošanu.¹⁰ Šādi papildu resursi būtu jāpiešķir vienīgi tām pētniecības un inovācijas darbībām, kas vērstas uz Covid-19 krīzes seku – īpaši krīzes ietekmes ekonomikā, sociālajā jomā un sabiedrībā – novēršanu.
- (16) Lai panāktu pēc iespējas lielāku Savienības finansējuma ietekmi un visefektīvāko ieguldījumu Savienības politikas mērķu īstenošanā, Savienībai vajadzētu attiecīgā gadījumā veidot Eiropas partnerības ar privātā un/vai publiskā sektora partneriem. Šādi partneri ietver rūpniecību, universitātes, pētniecības organizācijas, struktūras, kas veic valsts pārvaldes uzdevumus vietējā, reģionālā, valsts vai starptautiskā līmenī, vai pilsoniskās sabiedrības organizācijas, tostarp fondus un NVO, kuri atbalsta un/vai īsteno pētniecību un inovāciju, ar noteikumu, ka vēlamie ietekmi efektīvāk var panākt partnerībā, nevis Savienība viena pati.
- (16.a) Būtu jāparedz iespēja, ka atkarībā no dalībvalsts lēmuma ieguldījumus no programmām, ko līdzfinansē Eiropas Reģionālās attīstības fonds (ERAF), Eiropas Sociālais fonds+ (ESF+), Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonds (EJZF) un Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai (ELFLA), pamatprogrammas "Apvārsnis Eiropa" vajadzībām uzskata par iesaistītās dalībvalsts ieguldījumu. Tomēr tas neskar nepieciešamību ievērot visus noteikumus, kas piemērojami šiem ieguldījumiem, kā noteikts [jaunajā Kopīgo noteikumu regulā] un konkrēto fondu regulās, un jo īpaši nepieciešamību ievērot noteikumus, kas paredz līdzfinansējuma prasības un pārvaldības un kontroles sistēmas.

¹⁰ Komisijas grozītais priekšlikums (COM (2020) 459) "Apvārsnis Eiropa" regulai.

- (17) Programmai būtu jāstiprina starptautiska līmeņa sadarbība starp Eiropas partnerībām un partneriem no privātā un/vai publiskā sektora, tostarp apvienojot pētniecības un inovācijas programmas un pārrobežu ieguldījumus pētniecībā un inovācijā, kas tādējādi sniedz savstarpējus ieguvumus cilvēkiem un uzņēmumiem, vienlaikus nodrošinot, ka Savienība var aizstāvēt savas intereses stratēģiskās jomās.¹¹
- (17.a) Nākotnes un jaunās tehnoloģijas (NJT) pamatiniciatīvas ir apliecinājušas sevi kā efektīvu un lietderīgu instrumentu, kas, Savienībai un tās dalībvalstīm apvienojot un koordinējot centienus, sniedz labumu sabiedrībai. Pasākumi, kas tiek veikti NJT pamatiniciatīvu "Grafēns", "Cilvēka smadzeņu projekts" un "Kvantu tehnoloģija" ietvaros un tiek atbalstīti saskaņā ar pamatprogrammu "Apvārsnis 2020", arī turpmāk saņems atbalstu pamatprogrammas "Apvārsnis Eiropa" ietvaros, izmantojot darba programmā iekļautos uzaicinājumus iesniegt priekšlikumus. Sagatavošanas darbības, ko atbalsta pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" NJT pamatiniciatīvu daļas ietvaros, tiks izmantotas stratēģiskajā plānošanas procesā saskaņā ar pamatprogrammu "Apvārsnis Eiropa" un tiks ņemtas vērā darbā pie uzdevumiem, līdzfinansētām/kopīgi plānotām partnerībām un regulāriem uzaicinājumiem iesniegt priekšlikumus.
- (18) Kopīgajam pētniecības centram (*JRC*) būtu jāturpina Savienības politikas nodrošināt ar neatkarīgiem un uz klientu orientētiem zinātniskiem pierādījumiem un tehnisko atbalstu visā politikas ciklā. *JRC* tiešās darbības būtu jāīsteno elastīgi, efektīvi un pārredzami, ņemot vērā Savienības politiku vajadzības un *JRC* lietotāju attiecīgās vajadzības un nodrošinot Savienības finanšu interešu aizsardzību. *JRC* būtu jāturpina ģenerēt papildu resursi.

¹¹ Skatīt, piemēram, Komisijas priekšlikumu Regulai, ar ko izveido satvaru ārvalstu tiešo ieguldījumu Eiropas Savienībā izvērtēšanai (COM(2017) 487).

- (19) Pīlārā "Inovātīva Eiropa" būtu jānosaka virkne pasākumu uzņēmēju un uzņēmējdarbības vajadzību integrētai atbalstīšanai ar mērķi realizēt un paātrināt radikālu inovāciju straujas tirgus izaugsmes nolūkos. Tam būtu jānodrošina "vienas pieturas aģentūra", lai piesaistītu un atbalstītu visu veidu inovatorus un inovatīvus uzņēmumus (piemēram, MVU), tostarp jaunuzņēmumus un – izņēmuma gadījumos – mazus uzņēmumus ar vidēji lielu kapitālu, kuriem piemīt potenciāls izvērst darbību starptautiskā un Savienības mērogā, un jāpiedāvā ātras un elastīgas dotācijas un līdzieguldījumi, tostarp kopā ar privātiem ieguldītājiem. Šie mērķi būtu jāīsteno, izveidojot Eiropas Inovācijas padomi (*EIC*). Ar šo pīlāru arī būtu jāatbalsta Eiropas Inovāciju un tehnoloģiju institūts (*EIT*) un Eiropas inovācijas ekosistēmas kopumā, it īpaši līdzfinansējot partnerības ar valsts un reģionālajiem inovācijas atbalstītājiem.
- (19.a) Šīs regulas nozīmē un jo īpaši attiecībā uz pasākumiem, ko veic *EIC* ietvaros, jaunuzņēmums ir MVU tā dzīves cikla agrīnā posmā (tostarp uz universitātes bāzes veidoti uzņēmumi), kura mērķis ir inovatīvi risinājumi un mērogojams uzņēmējdarbības modelis un kurš ir autonomas Komisijas Ieteikuma 2003/361/EK pielikuma 3. panta nozīmē ¹²; un "uzņēmums ar vidēji lielu kapitālu" ir uzņēmums, kurš nav ne mikrouzņēmums, ne arī mazais un vidējais uzņēmums, kā definēts Komisijas Ieteikumā 2003/361/EK, un kurā strādā 250 līdz 3000 darbinieku (darbinieku skaitu aprēķina saskaņā ar minētā ieteikuma pielikuma I sadaļas 3., 4., 5. un 6. pantu); mazs uzņēmums ar vidēji lielu kapitālu ir uzņēmums ar vidēji lielu kapitālu, kurā strādā ne vairāk kā 499 darbinieki.
- (20) Šīs Programmas politikas mērķi tiks ņemti vērā arī fonda *InvestEU* finanšu instrumentos un budžeta garantijā, jo īpaši politikas sadaļās "Pētniecība, inovācija un digitalizācija" un "MVU".

¹² Komisijas Ieteikums 2003/361/EK (2003. gada 6. maijs) par mikrouzņēmumu, mazu un vidēju uzņēmumu definīciju (OV L 124, 20.5.2003., 36. lpp.).

- (21) *EIC* kopā ar citām pamatprogrammas "Apvārsnis Eiropa" daļām būtu jāveicina visu veidu inovācija, sākot no pakāpeniskas līdz radikālai un revolucionārai inovācijai, īpašu uzmanību pievēršot tirgu radošai inovācijai. *EIC* ar savu instrumentu *Pathfinder* un *Accelerator* palīdzību būtu jātiecas identificēt, attīstīt un izvērst visu veidu augsta riska inovācijas, tai skaitā pakāpeniskas inovācijas, galveno uzmanību veltot radikālām, revolucionārām un "dziļo tehnoloģiju" inovācijām, kurām piemīt potenciāls kļūt par tirgu radošām inovācijām. Ar saskaņota un racionalizēta atbalsta palīdzību *EIC* būtu jānovērš pašreizējais publiskā atbalsta un privāto ieguldījumu trūkums radikālā inovācijā. *EIC* instrumentiem ir nepieciešamas šim nolūkam īpaši paredzētas juridiskās un pārvaldības funkcijas, lai atspoguļotu tās mērķus, jo īpaši tirgū ieviešanas pasākumus.
- (22) *EIC* instruments *Accelerator* palīdzēs pārvarēt "nāves ieleju" starp pētniecību, posmu pirms masveida komercializācijas un uzņēmumu darbības izvēšanu. *Accelerator* sniegs atbalstu darbībām ar augstu potenciālu, kuras rada tādu tehnoloģisku/zinātnisku, finansiālu, pārvaldības un/vai ar tirgu saistītu risku, ka tās vēl neuzskata par spējīgām piesaistīt banku finansējumu, un tādēļ tās nespēj tirgū piesaistīt ievērojamus ieguldījumus, tādējādi papildinot programmu *InvestEU*, ko izveido ar Regulu¹³ un kas atbalstīs inovatīvus projektus un subjektus, kas nav spējīgi piesaistīt banku finansējumu.
- (22.a) Ciešā sinerģijā ar *InvestEU*, izmantojot tādus atbalsta veidus kā apvienotais finansējums un pašu kapitāla finansējums, *EIC Accelerator* būtu jāfinansē MVU, tostarp jaunuzņēmumi un – izņēmuma gadījumos – projekti, ko vada mazi uzņēmumi ar vidēji lielu kapitālu, kuri vēl nespēj radīt ienākumus, vēl nenes peļņu vai vēl nespēj piesaistīt pietiekamus ieguldījumus, lai pilnībā īstenotu savu projektu uzņēmējdarbības plānu. Šādi kritērijiem atbilstoši subjekti tiks uzskatīti par tādiem, kas nav spējīgi piesaistīt banku finansējumu, lai gan daļu no tiem nepieciešamajiem ieguldījumiem būtu varējuši vai varētu nodrošināt viens vai vairāki ieguldītāji, tādi kā privāta vai publiska banka, ģimenes birojs, riska kapitāla fonds, komercenģelis u. c. Šādā veidā, pārvarot tirgus nepilnības, *EIC Accelerator* finansēs daudzsološus subjektus, kas īsteno radikālas tirgu veidojošas inovācijas projektus, bet vēl nav spējīgi piesaistīt banku finansējumu. Tiklīdz šie projekti kļūs spējīgi piesaistīt banku finansējumu, tie izstrādes vēlākā posmā var tikt finansēti *InvestEU* ietvaros.

- (22.b) Lai gan apvienotam finansējumam vajadzētu būt galvenajam *EIC Accelerator* budžeta līdzekļu izlietošanas veidam 43. panta nolūkā, MVU, tostarp jaunuzņēmumiem, paredzētajam *EIC Accelerator* atbalstam, ko sniedz vienīgi dotācijas veidā, būtu jāatbilst atbalstam, kuru sniedz iepriekšējās pamatprogrammas "Apvārsnis 2020", kas izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1291/2013, MVU instrumenta budžeta ietvaros.¹⁴
- (23) Veicinot inovācijas, pētniecības, augstākās izglītības un uzņēmējdarbības integrēšanos, EIT – galvenokārt ar tā zināšanu un inovācijas kopienu (ZIK) starpniecību – būtu jātiecas stiprināt inovācijas ekosistēmas, ar kuru palīdzību risina globālās problēmas. Saskaņā ar tā izveides aktu, proti, EIT regulu, un tā stratēģisko pētniecības un inovācijas programmu EIT savos pasākumos būtu jāveicina inovācija un būtu ievērojami jāpalielina tā atbalsts augstākās izglītības integrācijai inovācijas ekosistēmā, jo īpaši: stimulējot izglītošanu uzņēmējdarbības jomā, veicinot spēcīgu nedisciplināru sadarbību starp rūpniecības nozari un akadēmiskajām aprindām; un identificējot paredzamās topošo inovatoru prasmes, kas būs nepieciešamas globālu problēmu risināšanai, tostarp padziļinātas digitālās un inovācijas prasmes. EIT nodrošinātajām atbalsta shēmām būtu jāsniedz labums *EIC* atbalsta saņēmējiem, savukārt jaunuzņēmumiem, kas rodas no EIT ZIK, vajadzētu būt piekļuvei *EIC* darbībām. Lai gan, ņemot vērā, ka EIT galveno uzmanību veltī inovācijas ekosistēmām, tam organiski būtu jāiekļaujas pīlārā "Inovatīva Eiropa", EIT attiecīgā gadījumā būtu jāatbalsta arī pārējie pīlāri.
- (24) Vienai no radikālas inovācijas uzplaukuma panākšanas pamatprasībām vajadzētu būt tam, ka uzņēmumiem, kuri konkurē konkrētā tirgū, tiek nodrošināti un saglabāti vienlīdzīgi konkurences apstākļi, lai tādējādi ļautu – jo īpaši maziem un vidējiem inovatoriem – gūt labumu no saviem ieguldījumiem un iekarot tirgus daļu.

¹⁴ Tiklīdz būs pieņemts regulas galīgais teksts, ir paredzēts, ka OV C sērijā tiks publicēts Komisijas paziņojums.

- (25) Ar Programmu būtu jāveicina un jāintegrē sadarbība ar trešām valstīm un starptautiskām organizācijām un iniciatīvām, kuru pamatā ir savstarpēji ieguvumi, ES intereses, starptautiskās saistības, zinātnes diplomātija un, cik vien iespējams, savstarpīgums. Starptautiskās sadarbības mērķim vajadzētu būt stiprināt Savienības izcilību, pievilcību un ekonomikas un rūpniecības konkurētspēju pētniecības un inovācijas jomā, risināt globālās problēmas, tostarp saistībā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas ilgtspējīgas attīstības mērķiem, ievērojot principus, kas noteikti Programmā 2030. gadam un Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām ietvaros pieņemtajā Parīzes nolīgumā, un atbalstīt Savienības ārpolitiku. Būtu jāievēro pieeja, kas paredz vispārēju atvērtību starptautiskai līdzdalībai un mērķtiecīgām starptautiskas sadarbības darbībām, tostarp ar pienācīgām tiesībām uz finansējumu subjektiem, kuri iedibināti valstīs ar zemiem vai vidējiem ienākumiem. Tajā pašā laikā – saskaņā ar asociācijas nolīgumiem un koncentrējoties uz Savienībai radītu pievienoto vērtību – būtu jāveicina trešo valstu asociēšana ar Programmu, jo īpaši saistībā ar tās sadarbības daļām. Sadalot asociēto valstu finansiālās iemaksas Programmā, Komisijai būtu jāņem vērā līmenis, kādā šo valstu tiesību subjekti piedalās dažādajos Programmas komponentos.
- (25.a) Padome saskaņā ar LESD 218. panta 4. punktu var iecelt īpašu komiteju, ar kuru apspriežoties tiek veiktas sarunas, tostarp par asociācijas nolīgumu formu un saturu.

- (26) Par mērķi izvirzot savstarpējo attiecību starp zinātņi un sabiedrību padziļināšanu un pēc iespējas lielāka labuma gūšanu no to mijiedarbības, Programmai būtu jāiesaista un jāiekļauj iedzīvotāji un pilsoniskās sabiedrības organizācijas tādu atbildīgu pētniecības un inovācijas (API) darba programmu un satura kopīgā projektēšanā un izveidē, ar ko reaģē uz iedzīvotāju un pilsoniskās sabiedrības bažām un apmierina to vajadzības un vēlmes, šajā nolūkā veicinot izglītošanu zinātnes jomā, padarot publiski pieejamas zinātniskās atziņas un atvieglojot iedzīvotāju un pilsoniskās sabiedrības organizāciju līdzdalību tās pasākumos. Tas būtu jādara visā Programmā un ar specializētu pasākumu starpniecību, kuri paredzēti daļā "Dalības paplašināšana un Eiropas pētniecības telpas stiprināšana". Pilsoņu un pilsoniskās sabiedrības iesaistīšana pētniecībā un inovācijā būtu jāveic kopā ar sabiedrības informēšanas pasākumiem, lai Programmai radītu un uzturētu sabiedrības atbalstu. Ar Programmu būtu arī jācenšas novērst šķēršļus un veicināt sinerģijas starp zinātņi, tehnoloģiju, kultūru un mākslu, lai panāktu jaunu ilgtspējīgas inovācijas kvalitāti. Būtu jāuzrauga pasākumi, kas tiek veikti, lai uzlabotu iedzīvotāju un pilsoniskās sabiedrības iesaistīšanu atbalstītajos projektos.
- (27) Attiecīgā gadījumā Programmā būtu jāņem vērā tālāko reģionu īpašās iezīmes, kas atzītas LESD 349. pantā, un atbilstīgi Komisijas paziņojumam "Stiprāka un atjaunota stratēģiskā partnerība ar ES tālākajiem reģioniem", kuru Padome ir atzinīgi novērtējusi.¹⁵
- (28) Ar Programmas ietvaros izstrādātajiem pasākumiem būtu jātiecas izbeigt dzimumu nevienlīdzību, būtu jāuzlabo darba un privātās dzīves līdzsvars un jāsekmē sieviešu un vīriešu līdztiesība pētniecībā un inovācijā saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 2. un 3. pantu un LESD 8. pantu. Dzimuma aspekts būtu jāiekļauj pētniecības un inovācijas saturā un jāievēro visos pētniecības cikla posmos. Turklāt ar Programmas ietvaros veiktajiem pasākumiem būtu jātiecas novērst nevienlīdzību un veicināt līdztiesību un daudzveidību visos pētniecības un inovācijas aspektos saistībā ar vecumu, invaliditāti, rasi un etnisko izcelsmi, reliģiju vai ticību, kā arī seksuālo orientāciju.

¹⁵ 13715/17 + ADD 1-3: Komisijas paziņojums "Stiprāka un atjaunota stratēģiskā partnerība ar ES tālākajiem reģioniem" (COM (2017) 623 final).

- (28.a) Visā Programmā būtu pastāvīgi jācenšas nodrošināt administratīvo vienkāršošanu, jo īpaši administratīvā sloga mazināšanu atbalsta saņēmējiem. Komisijai būtu vēl vairāk jāvienkāršo savi instrumenti un norādījumi tā, lai slogs, ko tie rada atbalsta saņēmējiem, būtu minimāls. Komisijai jo īpaši būtu jāapsver iespēja izdot norādījumu saīsinātu versiju.
- (29) Ar šo regulu nosaka mērķus un paredz Savienības pasākumu prioritātes pētniecībai un izstrādei aizsardzības jomā, norāda šādu pasākumu pamatvirzienus, kā arī nosaka Savienības finansiālās līdzdalības apjomu saistībā ar finansējumu pētniecībai un izstrādei aizsardzības jomā. Ņemot vērā aizsardzības rūpniecības nozares īpatnības, detalizētie noteikumi par Savienības finansējumu pētniecības projektiem aizsardzības jomā būtu jānosaka Regulā ... par Eiropas Aizsardzības fonda izveidi ¹⁶, kas paredz līdzdalības noteikumus attiecībā uz pētniecību aizsardzības jomā. Sinerģijām būtu jāsniedz labums civilajai pētniecībai un pētniecībai aizsardzības jomā, lai gan pasākumiem, ko veic saskaņā ar šo regulu, izņemot tos, uz kuriem attiecas Eiropas Aizsardzības fonds, vajadzētu būt vērstiem tikai un vienīgi uz lietojumiem civilām vajadzībām. Lieka dublēšanās tiks novērsta.
- (30) Šī regula nosaka Programmas finansējumu. Šajā regulā norādītā summa ir Eiropas Parlamenta un Padomes galvenā atsauces summa visā ikgadējās budžeta procedūras laikā [*atsauce ir attiecīgi atjaunināma atbilstoši jaunajam iestāžu nolīgumam: Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas Iestāžu nolīguma (2013. gada 2. decembris) par budžeta disciplīnu, sadarbību budžeta jautājumos un pareizu finanšu pārvaldību* ¹⁷ 17. punkta] nozīmē.

¹⁶

¹⁷ Atsauce ir jāatjaunina: OV C 373, 20.12.2013., 1. lpp. Nolīguma teksts pieejams: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX:32013Q1220\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX:32013Q1220(01))

(31) Uz šo Programmu attiecas Regula (ES, *Euratom*) Nr. [jaunā FR] ("Finanšu regula"), kas pieņemta, pamatojoties uz LESD 322. pantu, ja vien nav noteikts citādi, ņemot vērā pētniecības un inovācijas pasākumu specifisko būtību, kam nepieciešami atšķirīgi noteikumi, piemēram, attiecībā uz turpmāku vienkāršošanu vai īsākiem termiņiem. Tā paredz noteikumus par Savienības budžeta izpildi, tostarp noteikumus par dotācijām, godalgām, iepirkumu, netiešo izpildi, finanšu palīdzību, finansēšanas instrumentiem un budžeta garantijām, kā arī paredz finanšu dalībnieku atbildības pārbaudes. Noteikumi, kas pieņemti, pamatojoties uz LESD 322. pantu, attiecas arī uz citiem nosacījumiem budžeta un Eiropas Savienības Atveseļošanas instrumenta aizsardzībai.¹⁸

(31.a) Pamatprogrammas "Apvārsnis Eiropa" daļas "Dalības paplašināšana un Eiropas pētniecības telpas stiprināšana" sadaļai "Dalības paplašināšana un izcilības izplatīšana" atvēlētajam kopējam budžetam vajadzētu būt vismaz 3,3 % no pamatprogrammas "Apvārsnis Eiropa" kopējā budžeta. No šā budžeta atbalsts būtu sniedzams galvenokārt tiesību subjektiem valstīs, uz kurām attiecinā minēto paplašināšanu.

¹⁸ Šis apsvēruma, iespējams, būs jāatjaunina pēc tam, kad būs zināms iznākums sarunās par nosacījumu režīmu.

(32) Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulām (ES, *Euratom*) 2018/1046 ¹⁹ ("Finanšu regula") un (ES, *Euratom*) Nr. 883/2013 ²⁰ un Padomes Regulām (*Euratom*, EK) Nr. 2988/95 ²¹, (*Euratom*, EK) Nr. 2185/96 ²² un (ES) 2017/1939 ²³ Savienības finanšu intereses jāaizsargā, piemērojot samērīgus pasākumus, tostarp pasākumus attiecībā uz pārkāpumu, arī krāpšanas, novēršanu, konstatēšanu, labošanu un izmeklēšanu, zaudēto, kļūdaini izmaksāto vai nepareizi izmantoto līdzekļu atgūšanu, un – attiecīgā gadījumā – administratīvu sodu uzlikšanu. Konkrētāk, saskaņā ar Regulām (*Euratom*, EK) Nr. 2185/96 un (ES, *Euratom*) Nr. 883/2013, Eiropas Birojam krāpšanas apkarošanai (*OLAF*) var veikt administratīvu izmeklēšanu, ieskaitot pārbaudes un apskates uz vietas, lai noteiktu, vai ir notikusi krāpšana, korupcija vai jebkāda cita nelikumīga darbība, kas ietekmē Savienības finanšu intereses. Saskaņā ar Regulu (ES) 2017/1939 Eiropas Prokuratūra (*EPPO*) var veikt izmeklēšanu un kriminālvajāšanu par nodarījumiem pret Savienības finanšu interesēm, kā paredzēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā (ES) 2017/1371 ²⁴.

¹⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, *Euratom*) 2018/1046 (2018. gada 18. jūlijs) par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam, ar kuru groza Regulas (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 un Lēmumu Nr. 541/2014/ES un atceļ Regulu (ES, *Euratom*) Nr. 966/2012 (OV L 193, 30.7.2018., 1. lpp.).

²⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, *Euratom*) Nr. 883/2013 (2013. gada 11. septembris) par izmeklēšanu, ko veic Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*), un ar ko atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1073/1999 un Padomes Regulu (*Euratom*) Nr. 1074/1999 (OV L 248, 18.9.2013., 1. lpp.).

²¹ Padomes Regula (EK, *Euratom*) Nr. 2988/95 (1995. gada 18. decembris) par Eiropas Kopienų finanšu interešu aizsardzību (OV L 312, 23.12.1995., 1. lpp.).

²² Padomes Regula (*Euratom*, EK) Nr. 2185/96 (1996. gada 11. novembris) par pārbaudēm un apskatēm uz vietas, ko Komisija veic, lai aizsargātu Eiropas Kopienų finanšu intereses pret krāpšanu un citām nelikumībām (OV L 292, 15.11.1996., 2. lpp.).

²³ Padomes Regula (ES) 2017/1939 (2017. gada 12. oktobris), ar ko īsteno ciešāku sadarbību Eiropas Prokuratūras (*EPPO*) izveidei (OV L 283, 31.10.2017., 1. lpp.).

²⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2017/1371 (2017. gada 5. jūlijs) par cīņu pret krāpšanu, kas skar Savienības finanšu intereses, izmantojot krimināltiesības (OV L 198, 28.7.2017., 29. lpp.).

Saskaņā ar Finanšu regulu jebkurai personai vai subjektam, kas saņem Savienības līdzekļus, pilnībā jāsadarbjas Savienības finanšu interešu aizsardzībā, jāpiešķir Komisijai, *OLAF* un *EPPO* attiecībā uz tām dalībvalstīm, kas īsteno ciešāku sadarbību, ievērojot Regulu (ES) 2017/1939, un Eiropas Revīzijas palātai (ERP) nepieciešamās tiesības un piekļuve un jānodrošina, ka līdzvērtīgas tiesības piešķir Savienības līdzekļu apgūšanā iesaistītās trešās personas.

- (32.a) Trešās valstis, kas ir Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ) dalībvalstis, Savienības programmās var piedalīties saskaņā ar Līgumu par Eiropas Ekonomikas zonu ²⁵ noteiktajā sadarbības satvarā, kas paredz programmu īstenošanu, pamatojoties uz lēmumu, kurš pieņemts saskaņā ar minēto līgumu. Trešās valstis arī var piedalīties, pamatojoties uz citiem juridiskiem instrumentiem. Šajā regulā būtu jāievieš īpašs noteikums, kas prasītu, lai atbildīgajam kredītrīkotājam, *OLAF* un ERP piešķirtu vajadzīgās tiesības un piekļuvi, kas tiem vajadzīgas visaptverošai savas attiecīgās kompetences īstenošanai.
- (33) Ievērojot [atsauce attiecīgi jāatjaunina saskaņā ar jaunu lēmumu par AZT: Padomes Lēmuma 2013/755/ES 94. pantu ²⁶] aizjūras zemēs un teritorijās (AZT) iedibinātas personas vai subjekti ir tiesīgi saņemt finansējumu saskaņā ar Programmas noteikumiem un mērķiem un kārtību, kas var būt piemērojama dalībvalstij, ar kuru attiecīgā aizjūras zeme vai teritorija ir saistīta.
- (34) Ievērojot 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīguma par labāku likumdošanas procesu 22. un 23. punktu, šī Programma ir jānovērtē, pamatojoties uz informāciju, kas apkopota, izmantojot īpašas ziņošanas un uzraudzības prasības, bet vienlaikus ir jāizvairās no pārmērīga regulējuma un administratīvā sloga, jo īpaši dalībvalstīm un Programmas atbalsta saņēmējiem. Minētajās prasībās vajadzības gadījumā var iekļaut izmērāmus rādītājus, ko izmanto par pamatu, lai novērtētu Programmas praktisko ietekmi.

²⁵ OV L 1, 3.1.1994., 3. lpp.

²⁶ Padomes Lēmums 2013/755/ES (2013. gada 25. novembris) par aizjūras zemju un teritoriju asociāciju ar Eiropas Savienību ("Lēmums par aizjūras asociāciju") (OV L 344, 19.12.2013., 1. lpp.).

- (35) Lai Komisija varētu papildināt vai grozīt ietekmes ceļu rādītājus, ja to uzskata par nepieciešamu, tai vajadzētu būt deleģētām pilnvarām pieņemt tiesību aktus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 290. pantu. Ir īpaši būtiski, lai Komisija, veicot sagatavošanas darbu, rīkotu pienācīgas apspriešanās, arī ekspertu līmenī, un minētās apspriešanās tiktu rīkotas saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu. Jo īpaši, lai deleģēto aktu sagatavošanā nodrošinātu vienādu dalību, Eiropas Parlaments un Padome visus dokumentus saņem vienlaicīgi ar dalībvalstu ekspertiem, un minēto iestāžu ekspertiem ir sistemātiska piekļuve Komisijas ekspertu grupu sanāksmēm, kurās notiek deleģēto aktu sagatavošana.
- (36) Saskaņotība un sinerģijas starp pamatprogrammu "Apvārsnis Eiropa" un ES kosmosa programmu veicinās globāli konkurētspējīgu un inovatīvu Eiropas kosmosa nozari, pastiprinās Eiropas autonomiju piekļuvē kosmosam un tā izmantošanā aizsargātā un drošā vidē un stiprinās Eiropas lomu pasaulē. Izcilu pētniecību, revolucionārus risinājumus un pakārtotus lietotājus pamatprogrammā "Apvārsnis Eiropa" atbalstīs dati un pakalpojumi, kas kļūs pieejami ar kosmosa programmu.
- (36.a) Saskaņotība un sinerģijas starp pamatprogrammu "Apvārsnis Eiropa" un programmu "Erasmus" sekmēs pētniecības rezultātu ieviešanu, izmantojot apmācības pasākumus, ienesīs inovācijas garu izglītības sistēmā un nodrošinās, ka izglītības un apmācības pasākumi balstās uz vismodernākajiem pētniecības un inovācijas pasākumiem. Šajā sakarā pēc izmēģinājuma darbībām, kas uzsāktas saskaņā ar programmu "Erasmus+" 2014.–2020. gadam attiecībā uz iniciatīvu "Eiropas universitātes", pamatprogramma "Apvārsnis Eiropa" attiecīgā gadījumā sinerģiski papildinās programmas "Erasmus" sniegto atbalstu iniciatīvai "Eiropas universitātes".
- (37) Dalības un rezultātu izplatīšanas noteikumiem būtu pienācīgi jāatspoguļo Programmas vajadzības, ņemot vērā bažas un ieteikumus, ko pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" starpposma izvērtēšanas laikā paudušas dažādas ieinteresētās personas un eksperti.

- (38) Kopēju noteikumu piemērošanai visā Programmā būtu jānodrošina saskaņots satvars, kas veicina dalību programmās, kuras finansiāli atbalsta no Programmas budžeta, tostarp dalību programmās, ko pārvalda finansēšanas struktūras, tādas kā EIT, kopuzņēmumi un jebkādas citas struktūras saskaņā ar LESD 187. pantu, un dalību programmās, kuras īsteno dalībvalstis, ievērojot LESD 185. pantu. Konkrētu noteikumu pieņemšanai vajadzētu būt iespējamai, taču izņēmumi būtu pieļaujami tikai tad, kad tas patiešām ir nepieciešams un kad šāda nepieciešamība ir pienācīgi pamatota.
- (39) Darbībās, uz kurām attiecas Programmas darbības joma, būtu jāievēro pamattiesības un principi, kas atzīti jo īpaši Eiropas Savienības Pamattiesību hartā. Tādām darbībām vajadzētu būt saskaņā ar visiem tiesiskajiem pienākumiem, tostarp starptautiskajām tiesībām, un visiem attiecīgiem Komisijas lēmumiem, piemēram Komisijas 2013. gada 28. jūnija paziņojumu ²⁷, kā arī ētikas principiem, kuru starpā ir jebkādu pētniecības integritātes pārkāpumu nepieļaušana. Pētniecības pasākumos būtu jāņem vērā arī LESD 13. pants, un būtu jāsamazina dzīvnieku izmantošana pētniecībā un testēšanā, paredzot ar laiku to izmantošanu aizstāt ar citiem veidiem. ²⁸

²⁷ OV C 205, 19.7.2013., 9. lpp.

²⁸ Atsauce uz Komisijas paziņojumu par ES finansējumu cilvēka embriju cilmes šūnu izpētei saskaņā ar pamatprogrammu "Apvārsnis Eiropa" (galīgajā redakcijā šo zemsivītras piezīmi paredzēts svītrot).

- (40) Atbilstīgi LESD 180. un 186. pantā noteiktajiem starptautiskās sadarbības mērķiem būtu jāveicina trešās valstīs iedibinātu tiesību subjektu un starptautisku organizāciju dalība. Programmas īstenošanai būtu jānotiek saskaņā ar pasākumiem, kas pieņemti atbilstīgi LESD 75. un 215. pantam, un jāatbilst starptautiskajām tiesībām. Saistībā ar darbībām, kas attiecas uz Savienības stratēģiskajiem aktīviem, interesēm, autonomiju vai drošību, dalību konkrētās Programmas darbībās var ierobežot, to attiecinot vienīgi uz subjektiem, kas iedibināti dalībvalstīs, vai uz subjektiem, kas iedibināti noteiktās asociētajās valstīs vai citās trešās valstīs, papildus subjektiem, kas iedibināti dalībvalstīs. Izslēdzot Savienībā vai asociētajās valstīs iedibinātus tiesību subjektus, kurus tieši vai netieši kontrolē trešās valstis, kas nav asociētās valstis, vai tādu trešo valstu, kuras nav asociētās valstis, tiesību subjekti, būtu jāņem vērā riski, ko radītu šādu subjektu iekļaušana, no vienas puses, un ieguvumi, kurus dotu to līdzdalība, no otras puses.
- (41) Atzīstot, ka klimata pārmaiņas ir viens no lielākajiem globālajiem un sociālajiem problēmjautājumiem, un atspoguļojot to, cik svarīgi ir pret klimata pārmaiņām cīnīties atbilstoši Savienības saistībām īstenot Parīzes nolīgumu un Apvienoto Nāciju Organizācijas ilgtspējīgas attīstības mērķus, šī Programma palīdzēs integrēt klimata pasākumus un sasniegt vispārēju mērķrādītāju, proti, ar 30 % no ES budžeta izdevumiem atbalstīt klimata mērķu sasniegšanu. Klimata politikas aspektu integrēšanu pienācīgi iekļauj pētniecības un inovācijas saturā un piemēro visos pētniecības cikla posmos.

- (41.a) Ar klimatu saistīto ietekmes ceļa rādītāju kontekstā Komisija ziņos par to projektu izlaidi, inovācijām un lēsto apkopoto ietekmi, kuri attiecas uz klimatu, tostarp pa Programmas daļām un īstenošanas veidiem. Šajā analīzē Komisijai būtu jāņem vērā Eiropas iedzīvotāju ilgtermiņa ekonomiskās, sociālās un ar vidi saistītās izmaksas un ieguvumi, kas izriet no Programmas pasākumiem, tostarp inovatīvu klimata pārmaiņu mazināšanas un pielāgošanās risinājumu ieviešana, paredzamā ietekme uz darbvietu radīšanu un uzņēmumu dibināšanu, ekonomikas izaugsme un konkurētspēja, tīra enerģija, veselība un labjutība (tostarp gaisa, augsnes un ūdens kvalitāte). Šīs ietekmes analīzes rezultāti būtu jāpublisko, jānovērtē saistībā ar Eiropas mērķiem klimata un enerģētikas jomā un jāņem vērā turpmākajā stratēģiskās plānošanas procesā un turpmākajās darba programmās.
- (41.b) Saskaņā ar ilgtspējīgas attīstības mērķiem ar pētniecības un inovācijas pasākumiem būtu jāsekmē bioloģiskās daudzveidības saglabāšana un atjaunošana.
- (43) Sensitīvas vispārīgas informācijas izmantošana vai personu neatļauta piekļūšana sensitīviem rezultātiem var negatīvi ietekmēt Savienības vai vienas vai vairāku dalībvalstu intereses. Tāpēc konfidencialu datu un klasificētas informācijas apstrāde būtu jāreglamentē ar visiem attiecīgajiem Savienības tiesību aktiem, tostarp iestāžu iekšējiem noteikumiem, piemēram, Komisijas Lēmumu (ES, *Euratom*) 2015/444, kurā ir noteikumi par drošības normām Eiropas Savienības klasificētās informācijas aizsardzībai.
- (44) Ir jānosaka minimālie dalības nosacījumi gan kā vispārīgs noteikums, ka konsorcijā vajadzētu būt vismaz vienam tiesību subjektam no dalībvalsts, gan attiecībā uz atsevišķa Programmas darbību veida specifiku.

- (45) Ir lietderīgi paredzēt noteikumus un nosacījumus par Savienības finansējumu Programmas darbību dalībniekiem. Dotācijas būtu jāīsteno, ņemot vērā visus Finanšu regulā noteiktos iemaksas veidus, ieskaitot iemaksas pēc fiksētas summas, vienotas likmes vai vienības izmaksām, ar domu tos vēl vairāk vienkāršot. Dotāciju nolīgumā būtu jānosaka atbalsta saņēmēju tiesības un pienākumi, tostarp – attiecīgā gadījumā – koordinatora loma un uzdevumi. Būtu jānodrošina, ka dotāciju nolīgumu paraugu izstrāde un jebkāda būtiska grozīšana notiek ciešā sadarbībā ar dalībvalstu ekspertiem.
- (46) Ar finansējuma likmēm šajā regulā domāti maksimālie apmēri, kas atbilst līdzfinansēšanas principam. Zemākas finansējuma likmes Programmas īstenošanas laikā var noteikt vienīgi pienācīgi pamatotos gadījumos.
- (47) Saskaņā ar Finanšu regulu Programmai būtu jānodrošina pamats atbalsta saņēmēju parasti izmantotās izmaksu uzskaites prakses plašākai akceptēšanai attiecībā uz personāla izmaksām un iekšējos norēķinos izmantotām preču un pakalpojumu vienības izmaksām (tostarp attiecībā uz lieliem pētniecības infrastruktūras pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" nozīmē). Iekšējos norēķinos izmantotām preču un pakalpojumu vienības izmaksām, ko aprēķina saskaņā ar atbalsta saņēmēju parasto grāmatvedības praksi, apvienojot faktiskās tiešās un netiešās izmaksas, vajadzētu būt iespējai, kuru var izvēlēties visi atbalsta saņēmēji. Šajā sakarā atbalsta saņēmējiem vajadzētu būt nodrošinātai iespējai iekļaut faktiskās netiešās izmaksas, ko aprēķina, pamatojoties uz iemaksu sadales skalu šādās iekšējos norēķinos izmantotās preču un pakalpojumu vienības izmaksās.
- (48) Pašreizējā faktisko personāla izmaksu atlīdzināšanas sistēma būtu jāvienkāršo vēl vairāk, izmantojot uz projektu balstītu atalgojuma pieeju, kas izstrādāta pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" ietvaros, un vēl vairāk jānosaka saskaņā ar Finanšu regulu, lai samazinātu Programmā iesaistīto ES pētnieku atalgojuma starpību.

- (49) Ar pamatprogrammu "Apvārsnis 2020" izveidotais, Komisijas pārvaldītais dalībnieku garantiju fonds ir izrādījis svarīgs garantiju mehānisms, kas mazina riskus, kuri saistās ar saistības neizpildījušo dalībnieku neatmaksātajām maksājamām summām. Tādēļ būtu jāturpina veidot Saņēmēju garantiju fondu, kas pārdēvēts par Savstarpējās apdrošināšanas mehānismu ("mehānisms"), un tas jāpaplašina, to attiecinot uz citām finansēšanas struktūrām, jo īpaši iniciatīvām uz LESD 185. panta pamata. Mehānismu būtu jāvar izmantot visu citu tieši pārvaldāmo Savienības programmu atbalsta saņēmējiem.
- (50) Būtu jānosaka rezultātu izmantošanas un izplatīšanas normas, nodrošinot, ka atbalsta saņēmēji piemērotā veidā rezultātus aizsargā, izmanto, izplata un gādā par to pieejamību. Lielāks uzsvars būtu jāliek uz rezultātu izmantošanu, un Komisijai būtu jāidentificē atbalsta saņēmēju iespējas izmantot rezultātus un maksimāli jāpalielina tās, jo īpaši Savienībā. Izmantošanā būtu jāņem vērā šīs programmas principi, tostarp inovācijas veicināšana Savienībā un Eiropas pētniecības telpas stiprināšana.
- (51) Būtu jā saglabā pamatprogrammas priekšteces "Apvārsnis 2020" priekšlikumu izvērtēšanas un atlases sistēmas galvenie elementi, īpašu vērību atvēlot izcilībai. Priekšlikumi arī turpmāk būtu jāatlasa uz neatkarīgu ekspertu vērtējuma pamata. Komisijai arī turpmāk izvērtēšanas procesā attiecīgā gadījumā būtu jāiesaista neatkarīgi novērotāji. Attiecībā uz *EIC Pathfinder* pasākumiem, uzdevumiem un citos pienācīgi pamatotos gadījumos, kā izklāstīts darba programmā, var ņemt vērā to, ka jānodrošina projektu portfeļa vispārēja saskanība, ar noteikumu, ka projektu priekšlikumi ir sasnieguši piemērojamās sliekšņa vērtības. Tā mērķi un procedūras būtu jāpublicē iepriekš. Saskaņā ar Finanšu regulas 200. panta 7. punktu pieteikumu iesniedzējiem būtu jāsaņem informācija par viņu priekšlikuma izvērtēšanu, jo īpaši – attiecīgā gadījumā – par noraidījuma iemesliem.

- (52) Lai Savienības līdzekļu saņēmējiem mazinātu administratīvo slogu, attiecībā uz visām programmas daļām, ja tas ir iespējams, saskaņā ar Finanšu regulas 126. un 127. pantu būtu jāīsteno sistemātiska savstarpēja paļaušanās uz revīziju un novērtēšanu ar citām Savienības programmām. Savstarpēja paļaušanās būtu skaidri jāparedz, ņemot vērā arī tādus citus ticamības noteikšanas elementus kā sistēmu un procesu revīzijas.
- (53) Specifiskas problēmas pētniecības un inovācijas jomā būtu jārisina, izmantojot godalgas, tostarp attiecīgā gadījumā kopējas vai apvienotas godalgas, kuru piešķiršanu organizē Komisija vai finansēšanas struktūra kopā ar citām Savienības struktūrām, asociētajām valstīm, trešām valstīm, starptautiskām organizācijām vai bezpeļņas tiesību subjektiem.
- (54) Finansēšanas veidus un īstenošanas metodes saskaņā ar šo regulu izvēlas, pamatojoties uz to spēju sasniegt konkrētos darbību mērķus un dot rezultātu, īpaši – ņemot vērā kontroles izmaksas, administratīvo slogu un paredzamo neatbilstības risku. Dotāciju gadījumā apsver arī fiksētas summas, vienotas likmes un vienības izmaksu likmes izmantošanu,

IR PIENĒMUŠI ŠO REGULU.

I SADAĻA

VISPĀRĪGI NOTEIKUMI

1. pants

Priekšmets

1. Ar šo regulu izveido pētniecības un inovācijas pamatprogrammu "Apvārsnis Eiropa" ("Programma"), paredz noteikumus par dalību un rezultātu izplatīšanu Programmas ietvaros veicamās netiešās darbībās un nosaka satvaru pētniecības un inovācijas pasākumiem sniegta Savienības atbalsta pārvaldībai. Programmu izveido laikposmam no 2021. gada 1. janvāra līdz 2027. gada 31. decembrim.
2. Regulā ir izklāstīti Programmas mērķi, budžets laikposmam no 2021. līdz 2027. gadam, Savienības finansējuma veidi un šāda finansējuma sniegšanas noteikumi.
3. Programmu īsteno ar:
 - a) ģipašo programmu, kas izveidota ar Lēmumu .../.../ES ²⁹;
 - aa) finansiālu iemaksu EIT, kas izveidots ar Regulu (EK) Nr. 294/2008;
 - b) ģipašo pētniecības programmu aizsardzības jomā, kas izveidota ar Regulu .../.../ES (Eiropas Parlamenta un Padomes regula, ar ko izveido Eiropas Aizsardzības fondu).

4. Ja vien nav skaidri noteikts citādi, šajā regulā lietotie termini "Apvārsnis Eiropa", "Programma" un "Īpašā programma" attiecas uz jautājumiem, kas saistīti tikai ar 3. punkta a) apakšpunktā minēto īpašo programmu.

EIT īsteno Programmu saskaņā ar saviem stratēģiskajiem mērķiem laikposmam no 2021. līdz 2027. gadam, kas noteikti EIT stratēģiskajā inovācijas programmā, un ņemot vērā stratēģisko plānošanu.

2. pants

Definīcijas

Šajā regulā piemēro šādas definīcijas:

- 1) "pētniecības infrastruktūras" ir objekti, kas nodrošina resursus un pakalpojumus pētniecības kopienām, lai tās varētu veikt pētniecību un veicināt inovāciju savā darbības jomā. Šajā definīcijā ietverti arī saistītie cilvēkresursi, un tā attiecas uz svarīgāko aprīkojumu vai instrumentu kopām; ar zināšanām saistītie objekti, piemēram, krājumi, arhīvi vai zinātnisko datu infrastruktūras; datu sistēmas, sakaru tīkli un citas unikālas infrastruktūras, kuras var izmantot ārējie lietotāji un kurām ir būtiska nozīme, lai sasniegtu izcilību pētniecības un inovācijas jomā. Vajadzības gadījumā infrastruktūras var izmantot arī ar pētniecību nesaistītās jomās, piemēram, izglītības vai publisko pakalpojumu sniegšanas jomā, un tās var būt "vienkopus", "virtuālas" vai "izklaidētas";
- 2) "pārdomātas specializācijas stratēģija" ir pārdomātas specializācijas stratēģija, kas definēta Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 1303/2013 ³⁰ un kas izpilda Regulā (ES) XX [Kopīgo noteikumu regula] izklāstītos veicinošos nosacījumus;

³⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1303/2013 (2013. gada 17. decembris), ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1083/2006.

- 3) "Eiropas partnerība" ir iniciatīva, kuras ietvaros Savienība, agrīni iesaistoties arī dalībvalstīm un/vai asociētajām valstīm, kopā ar privātā un/vai publiskā sektora partneriem (tādiem kā rūpniecība, augstskolas, pētniecības organizācijas, struktūras, kas veic valsts pārvaldes uzdevumus vietējā, reģionālā, valsts vai starptautiskā līmenī, un pilsoniskās sabiedrības organizācijas, tai skaitā fondi un NVO) apņemas kopīgi atbalstīt pētniecības un inovācijas pasākumu – tostarp ar ieviešanu tirgū, regulējumā vai politikā saistītu pasākumu – programmas izstrādi un īstenošanu;
- 4) "atvērtā piekļuve" ir tiešsaistē galalietotājiem nodrošināta bezmaksas piekļuve pētnieciskajai izlaidei, kas radīta Programmā finansēto darbību īstenošanas rezultātā, saskaņā ar šīs regulas 10. pantu un 35. panta 3. punktu;
- 4.a) "atvērta zinātne" ir pieeja zinātniskajam procesam, kura balstās uz atvērtu sadarbību, instrumentiem un zināšanu izplatīšanu, tostarp uz 10. pantā minētajiem elementiem;
- 5) "uzdevums" ir uz izcilību balstītu un ietekmes virzītu starpdisciplināru un starpnozaru pētniecības un inovācijas darbību portfelis, kas paredzēts, lai:
- noteiktā termiņā sasniegtu izmērāmu mērķi, ko nebūtu iespējams sasniegt ar individuālām darbībām,
 - ar zinātnes un tehnoloģijas palīdzību radīt ietekmi uz sabiedrību un lēmumu pieņemšanu un
 - būtu svarīgs ievērojamai Eiropas iedzīvotāju daļai un plašam Eiropas pilsoņu lokam;
- 6) "pirmskomercializācijas iepirkums" ir tādu pētniecības un izstrādes pakalpojumu iepirkums, kuri ietver riska/ieguvumu dalīšanu atbilstoši tirgus nosacījumiem un konkurencei pakļautu izstrādi pa posmiem, kur pētniecības un izstrādes pakalpojumu iepirkums ir skaidri nošķirts no gatavo izstrādājumu ieviešanas komerciālos apjomos;
- 7) "inovatīvu risinājumu publiskais iepirkums" ir iepirkums, kurā līgumslēdzējas iestādes rīkojas kā sākuma klients attiecībā uz inovatīvām precēm vai pakalpojumiem, kas vēl nav pieejami plašā komerciālā mērogā, un var ietvert atbilstības pārbaudi;

- 8) "piekļuves tiesības" ir tiesības izmantot rezultātus vai iepriekš uzkrātās zināšanas ar noteikumiem un nosacījumiem, kas noteikti saskaņā ar šo regulu;
- 9) "iepriekš uzkrātās zināšanas" ir visi dati, zinātība vai informācija neatkarīgi no veida vai rakstura (materiāla vai nemateriāla), arī jebkuras tiesības, piemēram, intelektuālā īpašuma tiesības, kas: i) bijušas atbalsta saņēmēju rīcībā pirms iesaistīšanās darbībā; un ii) ko atbalsta saņēmēji noteikuši ar rakstisku vienošanos, kā tas nepieciešams saistībā ar darbības īstenošanu vai tās rezultātu izmantošanu;
- 10) "izplatīšana" ir rezultātu publiskošana ar atbilstošiem līdzekļiem (izņemot publiskošanu, kas izriet no rezultātu aizsardzības vai izmantošanas), ieskaitot zinātniskajās publikācijās jebkurā plašsaziņas līdzeklī;
- 11) "izmantošana" ir rezultātu lietošana turpmākos pētniecības un inovācijas pasākumos, kas nav attiecīgās darbības aptverti pētniecības un inovācijas pasākumi, *inter alia* komerciāla izmantošana, tāda kā produkta vai procesa izstrāde, izveide, ražošana un laišana tirgū vai pakalpojuma izveide un sniegšana, vai standartizācijas pasākumos;
- 12) "taisnīgi un saprātīgi nosacījumi" ir atbilstīgi nosacījumi, tostarp iespējamie finansiālie noteikumi vai autoratlīdzības nepiemērošanas nosacījumi, ņemot vērā īpašos apstākļus, kādos pieprasīta piekļuve, piemēram, to rezultātu vai iepriekš uzkrāto zināšanu faktisko vai iespējamo vērtību, kam tiek pieprasīta piekļuve, un/vai paredzētās izmantošanas jomu, ilgumu vai citus izmantošanas aspektus;
- 13) "finansēšanas struktūra" ir Finanšu regulas 62. panta 1. punkta c)apakšpunktā minētā struktūra vai organizācija, kura nav Komisija, bet kam Komisija ir uzticējusi budžeta īstenošanas uzdevumus Programmas ietvaros;
- 14) "Eiropas nozīmes starptautiska pētniecības organizācija" ir starptautiska organizācija, kuras locekļu vairākums ir dalībvalstis vai asociētās valstis un kuras galvenais mērķis ir veicināt sadarbību zinātnes un tehnoloģiju jomā Eiropā;

- 15) "tiesību subjekts" ir fiziska vai juridiska persona, kas izveidota saskaņā ar valsts, Savienības vai starptautiskajiem tiesību aktiem un kas minētajos aktos par tādu ir atzīta, un kam ir juridiskās personas statuss, un kas, rīkodamās savā vārdā, var īstenot tiesības, un kam var būt saistoši pienākumi, vai jebkurš subjekts bez juridiskas personas statusa saskaņā ar Finanšu regulas 197. panta 2. punkta c) apakšpunktu;
- 15.a) "paplašināšanas valstis" / "valstis ar zemu sniegumu pētniecības un inovācijas jomā" ir valstis, kurās tiesību subjekti ir jāizveido tā, lai tie atbilstu koordinatora statusam pamatprogrammas "Apvārsnis Eiropa" daļas "Dalības paplašināšana un Eiropas Pētniecības telpas stiprināšana" sadaļas "Dalības paplašināšana un izcilības izplatīšana" ietvaros. Visā Programmas darbības laikā šādas ES dalībvalstis ir Bulgārija, Čehija, Grieķija, Horvātija, Igaunija, Kipra, Latvija, Lietuva, Malta, Polija, Portugāle, Rumānija, Slovākija, Slovēnija un Ungārija. Attiecībā uz asociētajām valstīm kritērijiem atbilstošo valstu sarakstu noteiks, pamatojoties uz rādītāju, un to publicēs darba programmā. Pamatojoties uz LESD 349. pantu par koordinatora statusam pilnībā atbilstošiem šīs sadaļas ietvaros tiks atzīti arī tiesību subjekti no tālākajiem reģioniem.
- 16) "bezpeļņas tiesību subjekts" ir tiesību subjekts, kura mērķis saskaņā ar statūtiem nav gūt peļņu vai kuram ir juridisks vai statūtos paredzēts pienākums nepārdalīt peļņu akcionāriem vai individuāliem dalībniekiem;
- 16.a) "MVU" ir mikrouzņēmumi, mazi un vidēji uzņēmumi, kā noteikts Komisijas Ieteikumā 2003/361/EK ³¹;
- 17) "mazs vidējas kapitalizācijas uzņēmums" ir subjekts, kurš nav ne mikrouzņēmums, ne mazais vai vidējais uzņēmums (MVU), kā definēts Komisijas Ieteikumā 2003/361/EK ²⁷, un kurā strādā ne vairāk kā 499 darbinieki, kuru skaitu aprēķina saskaņā ar minētā ieteikuma pielikuma I sadaļas 3., 4., 5. un 6. pantu;
- 18) "rezultāti" ir materiālās vai nemateriālās darbības sekas, piemēram, dati, zinātība vai informācija – neatkarīgi no to veida vai rakstura un no iespējas tos aizsargāt –, kā arī visas ar to saistītās tiesības, arī intelektuālā īpašuma tiesības;

- 18.a) "pētnieciskā izlaide" ir darbības rezultāti, kam var piešķirt piekļuvi zinātnisku publikāciju, datu vai citu izstrādātu rezultātu un procesu, piemēram, programmatūras, algoritmu, protokolu un elektronisku piezīmju grāmatiņu, veidā;
- 19) "izcilības zīmogs" ir ar sertifikātu apliecināts marķējums, kas apliecina, ka priekšlikums, kas iesniegts pēc uzaicinājuma iesniegt priekšlikumus, ir pārsniedzis visas darba programmā noteiktās izvērtējuma sliekšņa vērtības, bet nav bijis iespējams tam piešķirt finansējumu šajā darba programmas uzaicinājumā pieejamo līdzekļu trūkuma dēļ, bet ka tam varētu piešķirt atbalstu no citiem Savienības vai valstu finansējuma avotiem;
- 19.a) "stratēģiskais pētniecības un inovācijas plāns" ir īstenošanas akts, kurā noteikta stratēģija satura īstenošanai darba programmā, kas aptver ne vairāk kā četrus gadus, pēc plašas, obligātas apspriešanās ar lielu skaitu ieinteresēto personu. Tajā noteiktas prioritātes, piemērotie darbības tipi un izmantojamie īstenošanas veidi;
- 20) "darba programma" ir dokuments, ko Komisija pieņēmusi īpašās programmas ³² īstenošanai saskaņā ar tās 12. pantu, vai satura un struktūras ziņā līdzvērtīgs dokuments, ko pieņēmusi finansēšanas struktūra;
- 21) "atmaksājamais avanss" ir daļa programmas "Apvārsnis Eiropa" vai *EIC* apvienotā finansējuma, kura atbilst aizdevumam saskaņā ar Finanšu regulas X sadaļu, taču kuru tiešā veidā un atbilstoši bezpeļņas principam piešķir Savienība, lai segtu inovācijas darbībai atbilstošu pasākumu izmaksas, un kura atbalsta saņēmējam ir jāatmaksā Savienībai saskaņā ar līguma nosacījumiem;
- 22) "līgums" ir vienošanās, kas noslēgta starp Komisiju vai finansēšanas struktūru un tiesību subjektu, kurš īsteno ar inovāciju un ieviešanu tirgū saistītu darbību un kuram piešķirts programmas "Apvārsnis Eiropa" vai *EIC* apvienotais finansējums;

- 23) "klasificēta informācija" ir ES klasificēta informācija, kas definēta Komisijas Lēmuma (ES, *Euratom*) 2015/444 3. pantā, kā arī dalībvalstu klasificētā informācija, to trešo valstu klasificētā informācija, ar kurām Savienība ir noslēgusi drošības nolīgumu, un to starptautisko organizāciju klasificētā informācija, ar kurām Savienība ir noslēgusi drošības nolīgumu;
- 24) "finansējuma apvienošanas darbība" ir ES budžeta atbalstītas darbības, tostarp Finanšu regulas 2. panta 6. punktā minētā finansējuma apvienošanas mehānisma ietvaros, kuras apvieno no ES budžeta finansēta neatmaksājamā atbalsta veidus un/vai finanšu instrumentus ar atmaksājama atbalsta veidiem no attīstības vai citām publisko finanšu iestādēm, kā arī komerciālām finanšu iestādēm un ieguldītājiem;
- 25) "'Apvārsnis Eiropa" apvienotais finansējums" ir finansiāls atbalsts programmai, lai sniegtu atbalstu ar inovāciju un ieviešanu tirgū saistītiem pasākumiem, un, to piešķirot, dotācija vai atmaksājama avanss īpašā veidā tiek apvienots ar kapitālieguldījumiem vai jebkādu citu atmaksājama atbalsta veidu;
- 25.aa) "pētniecības un inovācijas darbība" ir darbība, kas galvenokārt sastāv no pasākumiem, kuri tiecas izveidot jaunas zināšanas un/vai izpētīt jaunas vai uzlabotas tehnoloģijas, produkta, procesa, pakalpojuma vai risinājuma izmantošanas iespējamību. Tā var ietvert fundamentālos pētījumus un lietišķo pētniecību, tehnoloģiju izstrādi un integrēšanu, testēšanu, demonstrējumus un validēšanu neliela mēroga prototipam laboratorijā vai simulētā vidē.
- 25.b) "inovācijas darbība" ir darbība, kas galvenokārt sastāv no pasākumiem, kuri ir tieši vērsti uz plānu un vienošanos izveidi vai projektiem attiecībā uz jauniem, pārveidotiem vai uzlabotiem produktiem, procesiem vai pakalpojumiem, iespējams, arī prototipu izveidi, testēšanu, demonstrējumiem, eksperimentālu īstenošanu, liela mēroga produktu validēšanu un pavairošanu tirgū;
- 25.c) "ERC progresīvā pētniecība (tostarp *ERC* koncepcijas pamatojums)" ir galvenā pētnieka vadītās pētniecības darbības, ko *ERC* ietvaros uzņem viens vienīgs vai vairāki atbalsta saņēmēji;

- 25.d) "apmācības un mobilitātes darbība" ir darbība, kas vērsta uz pētnieku prasmju, zināšanu un karjeras izredžu uzlabošanu, izmantojot mobilitāti starp valstīm un vajadzības gadījumā starp nozarēm vai disciplīnām;
- 25.e) "programmas līdzfinansēšanas darbība" ir darbība, ar ko nodrošina daudzgadu līdzfinansējumu pasākumu programmai, kuru izveidojuši un/vai īsteno subjekti, kas pārvalda un/vai finansē pētniecības un inovācijas programmas un kas nav Eiropas Savienības finansēšanas struktūras. Ar šādu pasākumu programmu var atbalstīt tīklu veidošanu un koordinēšanu, pētniecību, inovāciju, izmēģinājuma darbības, inovācijas un tirgū ieviešanas darbības, mācību un mobilitātes darbības, informētības palielināšanu, komunikāciju, izplatīšanu, izmantošanu un jebkādu attiecīgu finansiālu atbalstu, tādu kā dotācijas, godalgas, iepirkums, kā arī pamatprogrammas "Apvārsnis Eiropa" apvienoto finansējumu vai to kombināciju. Programmas līdzfinansēšanas darbību var īstenot minētie subjekti tieši vai trešās puses to vārdā;
- 25.f) "pirmskomercializācijas iepirkuma darbība" ir darbība, kuras galvenais mērķis ir īstenot pirmskomercializācijas iepirkumu, ko veic atbalsta saņēmēji, kas ir līgumslēdzējas iestādes vai līgumslēdzēji subjekti;
- 25.g) "inovatīvu risinājumu publiskā iepirkuma darbība" ir darbība, kuras galvenais mērķis ir īstenot inovatīvu risinājumu kopīgu vai koordinētu publisko iepirkumu, ko veic atbalsta saņēmēji, kas ir līgumslēdzējas iestādes vai līgumslēdzēji subjekti;
- 25.h) "koordinēšanas un atbalsta darbība" ir darbība, kas veicina Programmas mērķu īstenošanu un kas neietver pētniecības un inovācijas pasākumus, izņemot gadījumus, kad tie tiek veikti daļas "Dalības paplašināšana un Eiropas pētniecības telpas stiprināšana" sadaļas "Dalības paplašināšana un izcilības izplatīšana" ietvaros; un augšupējā koordinēšana bez pētniecības pasākumu līdzfinansēšanas no ES, kas dod iespēju sadarboties tiesību subjektiem no dalībvalstīm un asociētām valstīm, lai stiprinātu Eiropas pētniecības telpu;
- 25.i) "veicināšanas godalga" ir godalga, kas stimulē ieguldījumus noteiktos virzienos, nosakot mērķi pirms darba izpildes;

- 25.j) "atzinības godalga" ir apbalvojums par pagātnes sasniegumiem un izcīlu darbu pēc tā izpildes;
- 25.k) "ar inovāciju un ieviešanu tirgū saistītā darbība" ir inovācijas darbība un citi pasākumi, kas nepieciešami inovācijas ieviešanai tirgū, iegulšana un uzņēmumu izaugsmes nodrošināšana, piešķirot "Apvārsnis Eiropa" apvienoto finansējumu (dotācijas veida finansējuma un privātā finansējuma apvienojums);
- 25.l) "netiešās darbības" ir pētniecības un inovācijas pasākumi, kuriem Savienība sniedz finansiālu atbalstu un kurus uzņemas dalībnieki;
- 25.m) "tiešās darbības" ir pētniecības un inovācijas pasākumi, kurus Komisija veic, izmantojot tās Kopīgo pētniecības centru (*JRC*).
- 27) "iepirkums" ir iepirkums, kā definēts Finanšu regulas 2. panta 49. punktā;
- 28) "saistītais subjekts" ir tiesību subjekts, kā definēts Finanšu regulas 187. panta 1. punktā;
- 30) "inovācijas ekosistēma" ir ekosistēma, kas pulcē kopā ES līmeņa dalībniekus vai subjektus, kuru funkcionālais mērķis ir darīt iespējamu tehnoloģisko attīstību un inovāciju. Tie ietver attiecības starp materiāliem resursiem (piemēram, finansējumu, iekārtām un objektiem), institucionāliem subjektiem (piemēram, augstskolām un atbalsta dienestiem, pētniecības un tehnoloģiju organizācijām, uzņēmumiem, riska kapitāla ieguldītājiem un finanšu starpniekiem) un valstu, reģionālām un vietējām politikas veidošanas un finansēšanas iestādēm.

3. pants

Programmas mērķi

1. Programmas vispārējais mērķis ir nodrošināt Savienības ieguldījumu zinātnisko, tehnoloģisko, ekonomisko un sociālo ietekmi pētniecībā un inovācijā, lai tādējādi stiprinātu Savienības zinātnisko un tehnoloģisko bāzi un veicinātu tās konkurētspēju visās dalībvalstīs, tostarp Savienības rūpniecības jomā, īstenojot Savienības stratēģiskās prioritātes, palīdzēt īstenojot ES mērķus un politikas, risināt globālas problēmas, tostarp īstenojot ilgtspējīgas attīstības mērķus, ievērojot Ilgtspējīgas attīstības programmas 2030. gadam un Parīzes nolīguma principus, un stiprināt Eiropas pētniecības telpu. Tādējādi Programma maksimāli palielina Savienības pievienoto vērtību, īpašu uzmanību veltot mērķiem un pasākumiem, kurus dalībvalstis vienas pašas nevar efektīvi īstenot, bet kurus var īstenot sadarbojoties.
2. Programmas konkrētie mērķi ir šādi:
 - a) izstrādāt, veicināt un virzīt uz priekšu zinātnisko izcilību, atbalstīt kvalitatīvu jaunu fundamentālu un lietišķu zināšanu, prasmju, tehnoloģiju un risinājumu radīšanu un izplatīšanu un pētnieku apmācību un mobilitāti, piesaistīt talantus visos līmeņos un veicināt Savienības talantu kopuma pilnīgu iesaisti darbībā, kas tiek atbalstītas Programmas ietvaros;
 - b) radīt zināšanas, stiprināt pētniecības un inovācijas ietekmi Savienības rīcībpolitikas izstrādē, atbalstīšanā un īstenošanā un atbalstīt piekļuvi inovatīviem risinājumiem un to ieviešanu Eiropas rūpniecībā, jo īpaši MVU, un sabiedrībā, lai risinātu globālas problēmas, tostarp tās, kas saistītas ar klimata pārmaiņām un ilgtspējīgas attīstības mērķu īstenošanu;
 - c) veicināt visu veidu inovāciju, atvieglot tehnoloģisko attīstību, demonstrēšanu un zināšanu un tehnoloģijas nodošanu un stiprināt inovatīvu risinājumu izplatīšanu un izmantošanu;

- d) optimizēt Programmas sniegumu Eiropas pētniecības telpas ietekmes un pievilcīguma stiprināšanā un palielināšanā, veicināt visu dalībvalstu, tostarp valstu ar zemu sniegumu pētniecības un inovācijas jomā, uz izcilību balstītu dalību pamatprogrammā "Apvārsnis Eiropa" un atvieglot sadarbības saikņu veidošanu Eiropas pētniecības un inovācijas jomā.

4. pants

Programmas uzbūve

1. Programmu veido vairākas daļas, kas aprakstītas turpmāk un kas sekmē 3. pantā minētā vispārējā un konkrēto mērķu sasniegšanu:
 - 1) I pīlārs "Zinātnes izcilība", kurā ietilpst šādi komponenti:
 - a) Eiropas Pētniecības padome (*ERC*),
 - b) Marijas Sklodovskas-Kirī vārdā nosauktās darbības (*MSCA*);
 - c) pētniecības infrastruktūras.
 - 2) II pīlārs "Globāli izaicinājumi un Eiropas rūpniecības konkurētspēja", kurā – ņemot vērā to, ka sociālajām un humanitārajām zinātnēm ir būtiska loma visās kopās, – ietilpst šādi komponenti:
 - a) kopa "Veselība";
 - b) kopa "Kultūra, jaunrade un iekļaujoša sabiedrība";
 - ba) kopa "Civilā drošība sabiedrībai";
 - c) kopa "Digitālā joma, rūpniecība un kosmos";
 - d) kopa "Klimats, enerģētika un mobilitāte";

- f) kopa "Pārtika, bioekonomika, dabas resursi, lauksaimniecība un vide";
 - g) ar kodolenerģiju nesaistītas Kopīgā pētniecības centra (*JRC*) tiešās darbības.
- 3) III pīlārs "Inovatīva Eiropa", kurā ietilpst šādi komponenti:
- a) Eiropas Inovācijas padome (*EIC*);
 - b) Eiropas inovācijas ekosistēmas;
 - c) Eiropas Inovāciju un tehnoloģiju institūts (*EIT*), kas izveidots ar Regulu (EK) Nr. 294/2008.
- 4) Daļa "Dalības paplašināšana un Eiropas pētniecības telpas stiprināšana", kurā ietilpst šādi komponenti:
- a) dalības paplašināšana un izcilības izplatīšana;
 - b) Eiropas pētniecības un inovācijas sistēmas reformēšana un pilnveidošana.
2. Pasākumu pamatvirzieni ir izklāstīti I pielikumā.

5. pants

Pētniecība un izstrāde aizsardzības jomā

1. Pasākumos, kas veicami 1. panta 3. punkta b) apakšpunktā minētās īpašās programmas ietvaros un kas izklāstīti Regulā, ar ko izveido Eiropas Aizsardzības fondu, uzmanība tiek veltīta tikai pētniecībai un izstrādei aizsardzības jomā, un to mērķi un pamatvirzieni ir šādi:
 - pasākumi, kas vērsti uz Eiropas aizsardzības, tehnoloģiskās un rūpniecības bāzes konkurētspējas, efektivitātes un inovācijas spējas veicināšanu.
2. Izņemot šo pantu, 1. pantu un 9. panta 1. punktu, šo regulu nepiemēro 1. panta 3. punkta b) apakšpunktā minētajai īpašajai programmai.

6. pants ³³

Stratēģiskā plānošana, īstenošana un ES finansējuma veidi

1. Programmu īsteno tiešā pārvaldībā saskaņā ar Finanšu regulu vai netiešā pārvaldībā kopā ar finansēšanas struktūrām, kas minētas Finanšu regulas 62. panta 1. punkta c) apakšpunktā.
2. Netiešajām darbībām no Programmas var sniegt finansējumu jebkurā no Finanšu regulā noteiktajiem veidiem, jo īpaši dotāciju – kas Programmā ir galvenais atbalsta veids – veidā. Programmas ietvaros finansējumu var nodrošināt godalgu, iepirkuma un finanšu instrumentu veidā finansējuma apvienošanas darbību ietvaros un kā pašu kapitāla atbalstu *EIC Accelerator* ietvaros.
3. Šajā regulā izklāstītos dalības un rezultātu izplatīšanas noteikumus piemēro netiešajām darbībām.
4. Galvenie saskaņā ar Programmu izmantojamie darbības veidi ir izklāstīti un definēti 2. pantā. Šā panta 2. punktā minētos finansējuma veidus izmanto elastīgi visiem Programmas mērķiem, līdzekļus piešķirot atbilstīgi attiecīgo mērķu vajadzībām un raksturīgajām iezīmēm.
5. Ar Programmu atbalsta arī tiešās darbības, ko veic *JRC*. Ja minētās darbības sniedz ieguldījumu iniciatīvās, kas noteiktas saskaņā ar LESD 185. vai 187. pantu, šo ieguldījumu neuzskata par daļu no minētajām iniciatīvām piešķirtās finansiālās iemaksas.
6. Īpašās programmas un EIT ZIK īstenošanu atbalsta ar īpašajā programmā noteikto pētniecības un inovācijas pasākumu pārredzamu un stratēģisku plānošanu, jo īpaši attiecībā uz pīlāru "Globāli izaicinājumi un Eiropas rūpniecības konkurētspēja", un tā aptver arī citu pīlāru un Programmas daļas "Dalības paplašināšana un Eiropas pētniecības telpas stiprināšana" attiecīgos pasākumus.

³³ Tiklīdz būs pieņemts regulas galīgais teksts, ir paredzēts, ka OV C sērijā tiks publicēts Komisijas paziņojums.

Komisija nodrošina dalībvalstu agrīnu iesaisti un plašu viedokļu apmaiņu ar Eiropas Parlamentu un šādu viedokļu apmaiņu papildina ar apspriešanos ar ieinteresētajām personām un sabiedrību kopumā.

Stratēģiskā plānošana nodrošina saskaņotību ar citām attiecīgajām Savienības programmām un konsekvenci ar ES prioritātēm un saistībām un palielina komplementaritāti un sinerģiju ar valstu un reģionālajām finansējuma programmām un prioritātēm, tādējādi stiprinot Eiropas Pētniecības telpu. Iespējamo uzdevumu un iespējamo institucionalizēto Eiropas partnerību jomas nosaka V.a pielikumā.

- 6.a Attiecīgā gadījumā, lai maziem sadarbības konsorcijiem nodrošinātu ātrāku piekļuvi finansējumam, saistībā ar dažiem uzaicinājumiem iesniegt priekšlikumus, kas paredzēti, lai atlasītu pētniecības un/vai inovācijas darbības Programmas daļu "Globāli izaicinājumi un Eiropas rūpniecības konkurētspēja" un "*EIC Pathfinder*" ietvaros, var tikt ierosināts izmantot procedūru "ātrais ceļš uz pētniecību un inovāciju" (*ĀCPI*).

Uzaicinājumam ĀCPI procedūras ietvaros piemīt šādas kumulatīvas raksturīgās iezīmes:

- augšupēji uzaicinājumi iesniegt priekšlikumus;
- īsāks laiks līdz dotāciju piešķiršanai, kurš nepārsniedz 6 mēnešus;
- atbalsts tiek sniegts tikai maziem sadarbības konsorcijiem, kuru sastāvā ietilpst ne vairāk kā 6 dažādi un neatkarīgi kritērijiem atbilstoši tiesību subjekti;
- maksimālais finanšu atbalsts uz vienu konsorciju nepārsniedz 2,5 miljonus EUR.

Darba programmā norāda uzaicinājumus, kuros izmanto ĀCPI procedūru.

7. "Apvārsnis Eiropa" pasākumi galvenokārt tiek izsludināti atklātos, konkurētspējīgos uzaicinājumos iesniegt priekšlikumus, tostarp uzdevumu un Eiropas partnerību ietvaros.

6.a pants

Programmas principi

1. Pētniecības un inovācijas pasākumos, ko veic 1. panta 3. punkta a) apakšpunktā minētās īpašās programmas ietvaros un EIT ietvaros, uzmanība tiek veltīta tikai civiliem lietojumiem. Nav atļauti budžeta pārvietojumi starp 1. panta 3. punkta a) apakšpunktā minētajai īpašajai programmai piešķirto summu un 1. panta 3. punkta b) apakšpunktā minētajai īpašajai programmai piešķirto summu, un netiek pieļauta lieka dublēšanās starp abām programmām.
2. Pamatprogramma "Apvārsnis Eiropa" nodrošina daudzdisciplināru pieeju un attiecīgā gadījumā paredz sociālo un humanitāro zinātņu integrēšanu visās kopās un pasākumos, kas tiek īstenoti Programmas ietvaros, tostarp specifiskus uzaicinājumus par tematiem, kas saistīti ar sociālajām un humanitārajām zinātnēm.
3. Programmas ar sadarbību saistītās daļas nodrošina līdzsvaru starp zemākiem un augstākiem TGL, tādējādi aptverot visu vērtības veidošanas ķēdi.
- 3.a Programma nodrošina tādas sadarbības ar trešām valstīm un starptautiskām organizācijām un tādu iniciatīvu efektīvu veicināšanu un integrāciju, kuru pamatā ir uz savstarpējs ieguvums, ES intereses, starptautiskās saistības un attiecīgā gadījumā savstarpīgums.
4. Programma palīdz paplašināšanas valstīm palielināt dalību pamatprogrammā "Apvārsnis Eiropa" un sadarbības projektos veicināt plašu ģeogrāfisko tvērumu, tostarp izplatot zinātnisko izcilību, veicinot jaunas sadarbības saiknes, stimulējot intelektuālā darbaspēka atvēršanos, kā arī īstenojot 20. panta 3. punktu un 45. panta 4. punktu. Minētos centienus atspoguļo dalībvalstu veikti samērīgi pasākumi, tostarp pievilcīgas darba samaksas noteikšana pētniekiem, izmantojot Savienības, valstu un reģionālo fondu atbalstu. Atkarībā no situācijas attiecīgajā pētniecības un inovācijas jomā īpaša uzmanība tiek veltīta ģeogrāfiskajam līdzsvaram izvērtēšanas grupās un tādās struktūrās kā valdes un ekspertu grupas, vienlaikus neapdraudot izcilības kritērijus.

5. Programma nodrošina visiem vienlīdzīgu iespēju veicināšanu, dzimumu līdztiesības aspekta integrēšanu un dzimuma dimensijas iekļaušanu pētniecības un inovācijas saturā, un tās mērķis ir risināt jautājumus, kas saistīti ar dzimumu līdzsvara trūkuma cēloņiem. Īpaša uzmanība tiek veltīta tam, lai nodrošinātu pēc iespējas labāku dzimumu līdzsvaru izvērtēšanas darba grupās un citās attiecīgās konsultatīvās struktūrās, tādās kā valdes un ekspertu grupas.
- 5.a Pamatprogrammu "Apvārsnis Eiropa" īsteno sinerģijā ar citām Savienības finansējuma programmām, vienlaikus cenšoties panākt maksimālu administratīvo vienkāršošanu.
Nepilnīgs saraksts, kurā uzskaitītas sinerģijas ar citām Savienības finansējuma programmām, ir iekļauts IV pielikumā.
- 5.b Programma veicina publisko un privāto ieguldījumu pētniecībā un inovācijā palielināšanu dalībvalstīs, tādējādi palīdzot sasniegt pētniecībā un izstrādē veikto vispārējo ieguldījumu līmeni vismaz 3 % apmērā no Savienības iekšzemes kopprodukta (IKP).
6. Īstenojot Programmu, Komisija tiecas pastāvīgi nodrošināt administratīvo vienkāršošanu un sloga mazināšanu pieteikuma iesniedzējiem un atbalsta saņēmējiem.
7. Saistībā ar Savienības vispārējo mērķi, proti, integrēt klimata pasākumus ES nozaru politikās un ES fondos, šīs Programmas ietvaros veicamās darbības attiecīgā gadījumā vismaz 35 % izdevumu atvēl klimata mērķiem. Klimata politikas aspektus atbilstoši integrē pētniecības un inovācijas saturā.
8. Programma veicina līdzradīšanu un līdzprojektēšanu, iesaistot iedzīvotājus un pilsonisko sabiedrību.
9. Programma nodrošina publiskā finansējuma pārredzamību un pārskatatbildību pētniecības un inovācijas projektos, tādējādi aizsargājot sabiedrības intereses.
10. Komisija vai attiecīgā finansēšanas struktūra nodrošina, ka visiem iespējamajiem dalībniekiem laikā, kad tiek publicēti uzaicinājumi iesniegt priekšlikumus, tiek darīti pieejami pietiekami norādījumi un informācija, jo īpaši izmantojamā dotācijas nolīguma paraugs.

7. pants

Uzdevumi

1. Uzdevumus plāno saskaņā ar pīlāru "Globāli izaicinājumi un Eiropas rūpniecības konkurētspēja", taču tiem var izmantot arī darbības, kuras veic citās Programmas daļās, kā arī komplementāras darbības, kuras veic citu Savienības finansējuma programmu ietvaros. Uzdevumi pieļauj konkurējošus risinājumus un rezultātā dod Eiropas pievienoto vērtību un ietekmi.
2. Uzdevumus definē un īsteno saskaņā ar šo regulu un īpašo programmu, nodrošinot dalībvalstu aktīvu un agrīnu iesaisti un plašu apmaiņu ar Eiropas Parlamentu. Uzdevumus, to mērķus, budžetu, tvērumu, rādītājus un starpmērķus norāda attiecīgi pētniecības un inovācijas stratēģiskajos plānos vai darba programmās. Priekšlikumu izvērtēšanu uzdevumu ietvaros veic saskaņā ar 26. pantu.
- 2.a Programmas pirmajos trīs gados ne vairāk kā 10 % no II pīlāra gada budžeta plāno, izsludinot īpašus uzaicinājumus īstenot uzdevumus. Attiecībā uz Programmas atlikušo daļu un tikai pēc uzdevumu atlases un pārvaldības procesa apmierinoša novērtējuma saņemšanas minēto īpatsvaru var palielināt. Komisija paziņo katras uzdevumiem atvēlētās darba programmas kopējo daļu budžetā.
3. Uzdevumi:
 - a) izmantojot IAM kā uzdevumu izstrādes un īstenošanas avotu, tiem ir skaidrs pētniecības un inovācijas saturs un ES pievienotā vērtība, un tie veicina Savienības prioritāšu īstenošanu, kā arī saistību un 3. pantā noteikto pamatprogrammas "Apvārsnis Eiropa" mērķu izpildi;
 - aa) tie aptver vispārējas Eiropas nozīmes jomas, ir iekļaujoši, veicina publisko un privāto sektoru pārstāvošu dažāda veida ieinteresēto personu, tostarp iedzīvotāju un tiešo lietotāju, plašu iesaisti un aktīvu dalību un nodrošina pētniecības un inovācijas rezultātus, no kuriem labumu var gūt visas dalībvalstis;

- b) tie balstās uz drosmīgām un iedvesmojošām idejām, līdz ar to tiem ir būtiska zinātniska, tehnoloģiska, sabiedriska, ekonomiska un ar vidi vai politiku saistīta nozīme un ietekme;
 - c) tie norāda skaidru virzienu un mērķus, ir paredzēti konkrēta mērķa sasniegšanai, izmērāmi, izpildāmi noteiktā laikā un tiem ir skaidrs budžeta satvars;
 - d) tie ir atlasīti pārredzamā veidā un vērsti uz vērienīgiem, uz izcilību balstītiem un ietekmes virzītiem, bet realistiskiem mērķiem un pētniecības, attīstības un inovācijas pasākumiem;
 - da) tiem ir nepieciešamā darbības joma, mērogs, resursu mobilizācija un uzdevuma izpildes rezultātu nodrošināšanai nepieciešamo papildu publisko un privāto līdzekļu radītais sviras efekts;
 - e) tie stimulē aktivitāti dažādās disciplīnās (tostarp sociālajās un humanitārajās zinātnēs) un ietver plaša TGL klāsta, tostarp zemāka TGL, pasākumus;
 - f) tie ir atvērti daudzējādām, augšupējām pieejām un risinājumiem, ņemot vērā cilvēka un sabiedrības intereses un atzīstot dažādo ieguldījumu šo uzdevumu sasniegšanā;
 - fa) tie pārredzamā veidā izmanto sinerģiju ar citām Savienības programmām, kā arī ar valstu un attiecīgā gadījumā reģionālām inovācijas ekosistēmām.
4. Komisija uzrauga un izvērtē katru uzdevumu saskaņā ar šīs regulas 45. un 47. pantu un V pielikumu, tostarp progresu īstermiņa, vidēja termiņa un ilgtermiņa mērķu īstenošanā, un šis process ietver uzdevumu īstenošanu, pārraudzību un pakāpenisku izbeigšanu. Pirmo saskaņā ar programmu "Apvārsnis Eiropa" nosprausto uzdevumu novērtēšana notiek ne vēlāk kā 2023. gadā un pirms tiek pieņemti jebkādi lēmumi par jaunu uzdevumu izveidi, esošo uzdevumu turpināšanu, izbeigšanu vai pārvirzīšanu. Šīs novērtēšanas rezultātus publisko, un tie cita starpā tajos ietver to atlases procesa, pārvaldības, budžeta, galveno problēmjautājumu un sasniegtā progresā analīzi.

7.a pants

Eiropas Inovācijas padome

1. Komisija izveido Eiropas Inovācijas padomi (*EIC*) kā centrāli pārvaldītu vienotu kontaktpunktu, kura mērķis ir īstenot III pīlāra "Inovātīva Eiropa" darbības, kas attiecas uz *EIC*. *EIC* galveno uzmanību veltī radikālai un revolucionārai inovācijai, kas īpaši orientēta uz tirgu radošu inovāciju, vienlaikus atbalstot arī visu veidu, tostarp pakāpenisku, inovāciju. *EIC* darbojas saskaņā ar šādiem principiem: skaidra ES pievienotā vērtība, autonomija, spēja uzņemties riskus, efektivitāte, lietderība, pārredzamība un pārskatatbildība.
2. *EIC* ir atvērta visu veidu inovatoriem – no privātpersonām līdz augstskolām, pētniecības organizācijām un uzņēmumiem (MVU, tostarp jaunuzņēmumiem, un izņēmuma gadījumos maziem vidējas kapitalizācijas uzņēmumiem) un no individuāliem atbalsta saņēmējiem līdz daudznozaru konsorciem. Vismaz 70 % no *EIC* budžeta tiek atvēlēti MVU, tostarp jaunuzņēmumiem.
3. *EIC* valde un pārvaldības iezīmes ir definētas Lēmumā (ES) ... [īpašā programma] un tā pielikumos.

8. pants

Eiropas partnerības

1. Programmas "Apvārsnis Eiropa" daļas var tikt īstenotas Eiropas partnerību ietvaros. Savienības iesaistīšanās Eiropas partnerībās var notikt šādi:
 - a) dalība partnerībās, kas izveidotas, pamatojoties uz saprašanās memorandu un/vai līgumisku vienošanos starp Komisiju un tās partneriem, kuri minēti 2. panta 3. punktā, attiecīgajos līguma noteikumos norādot partnerības mērķus, visu iesaistīto pušu attiecīgās saistības attiecībā uz partneru finanšu iemaksām un/vai ieguldījumu natūrā, galvenos snieguma un ietekmes rādītājus, kā arī nodrošināmo izlaidi un ziņošanas kārtību. Tie ietver komplementārus pētniecības un inovācijas pasākumus, kurus Programmas ietvaros īsteno partneri (kopīgi plānotās Eiropas partnerības);

- b) dalība un finansiālā iemaksa pētniecības un inovācijas pasākumu programmā, norādot mērķus, galvenos snieguma un ietekmes rādītājus, paredzēto izlaidi, pamatojoties uz partneriem noteiktajām saistībām veikt finansiālās iemaksas un/vai iemaksas natūrā un integrēt to attiecīgos pasākumus, izmantojot Programmas līdzfinansēšanas darbību (līdzfinansētās Eiropas partnerības);

Finansiālas iemaksas ar ERAF, ESF+, EJZF un ELFLA līdzfinansētajās programmās var uzskatīt par iesaistītās dalībvalsts ieguldījumu pamatprogrammas "Apvārsnis Eiropa" vajadzībām – ar noteikumu, ka ir ievērots 106. pants un citi piemērojamie noteikumi, kas paredzēti [jaunajā Kopīgo noteikumu regulā] un konkrēto fondu regulās.

- c) dalība un finansiāla iemaksa pētniecības un inovācijas programmās, ko īsteno vairākas dalībvalstis saskaņā ar LESD 185. pantu vai struktūras, kuras izveidotas saskaņā ar LESD 187. pantu, piemēram, kopuzņēmumi, vai EIT zināšanu un inovāciju kopienas saskaņā ar EIT regulu (institucionalizētās Eiropas partnerības). Šāda veida partnerības īsteno vienīgi tad, ja ar citām programmas "Apvārsnis Eiropa" daļām, tostarp ar cita veida Eiropas partnerībām nebūtu iespējams sasniegt attiecīgos mērķus vai panākt vajadzīgo ietekmi un ja tā ir pamatota izvēle no ilgtermiņa perspektīvas un augstas integrācijas pakāpes dēļ. Partnerības, saskaņā ar LESD 185. pantu vai ievērojot LESD 187. pantu, īsteno visu finansiālo iemaksu centralizētu pārvaldību – izņemot pienācīgi pamatotus gadījumus. Centralizētas finanšu pārvaldības gadījumā projekta līmeņa iemaksas no vienas iesaistītās valsts tiek veiktas, pamatojoties uz finansējumu, kas pieprasīts minētajā valstī iedibinātu subjektu priekšlikumos, ja vien visu attiecīgo iesaistīto valstu starpā nav panākta citāda vienošanās.

Tādu partnerību noteikumos *inter alia* norāda mērķus, galvenos snieguma un ietekmes rādītājus, paredzēto izlaidi, kā arī partneru saistītās saistības attiecībā uz finansiālām iemaksām un/vai iemaksām natūrā.

Finansiālas iemaksas ar ERAF, ESF+, EJZF un ELFLA līdzfinansētajās programmās var uzskatīt par iesaistītās dalībvalsts ieguldījumu pamatprogrammas "Apvārsnis Eiropa" vajadzībām – ar noteikumu, ka ir ievērots 106. pants un citi piemērojamie noteikumi, kas paredzēti [jaunajā Kopīgo noteikumu regulā] un konkrēto fondu regulās

2. Eiropas partnerības:

- a) izveido Eiropas vai globālu problēmu risināšanai vienīgi tādos gadījumos, kad programmas "Apvārsnis Eiropa" mērķus efektīvāk var sasniegt šādās partnerībās, nevis Savienība viena pati un salīdzinājumā ar citiem pamatprogrammas atbalsta veidiem. Šīm daļām piešķir piemērotu programmas "Apvārsnis Eiropa" budžeta daļu. II pīlārā lielāko budžeta daļu piešķir darbībām ārpus Eiropas partnerībām;
- b) ievēro šādus principus: Savienības pievienotā vērtība, pārredzamība, atklātība, ietekme Eiropā un tās labā, spēcīgs sviras efekts pietiekami lielā mērogā, visu iesaistīto pušu ilgtermiņa saistības, elastīgums īstenošanā, saskaņotība un komplementaritāte ar Savienības, vietējām, reģionālām, valsts un attiecīgā gadījumā starptautiskām iniciatīvām vai citām partnerībām un uzdevumiem;
- c) paredz skaidru dzīves cikla pieeju, noteiktu termiņu ievērošanu un ietver nosacījumus Programmas finansējuma pakāpeniskai izbeigšanai.

2.a Eiropas partnerības pirms to īstenošanas darba programmās saskaņā ar šīs regulas 8. panta 1. punkta a) un b) apakšpunktu norāda stratēģiskos pētniecības un inovācijas plānos.

Noteikumi un kritēriji, kas attiecas uz to atlasī, īstenošanu, uzraudzību, izvērtēšanu un pakāpenisku izbeigšanu, ir izklāstīti III pielikumā.

8.a pants

Uzdevumu un partnerības jomu pārskatīšana

Ne vēlāk kā 2023. gadā Komisija saistībā ar Programmas vispārējo uzraudzību pārskata V.a pielikumu, tostarp uzdevumus un institucionalizētās Eiropas partnerības, pamatojoties uz LESD 185. pantu vai 187. pantu, un sniedz ziņojumu par galvenajiem konstatējumiem Padomei un Eiropas Parlamentam.

9. pants

Budžets

1. Pamatprogrammas īstenošanai atvēlētais finansējums laikposmā no 2021. līdz 2027. gadam sastāv no 85 543 000 000 EUR pašreizējās cenās 1. panta 3. punkta a) apakšpunktā minētajai īpašajai programmai un Eiropas Inovāciju un tehnoloģiju institūtam (EIT) un 7 953 000 000 EUR pašreizējās cenās 1. panta 3. punkta b) apakšpunktā minētajai īpašajai programmai.
2. Orientējošais ³⁴ 1. punktā minētās summas sadalījums 1. panta 3. punkta a) apakšpunktā minētajai īpašajai programmai un EIT ir:
 - a) 23 297 000 000 EUR I pīlāram "Zinātnes izcilība" laikposmā no 2021. līdz 2027. gadam, no kura:
 - 1) 14 861 000 000 EUR Eiropas Pētniecības padomei;
 - 2) 6 288 000 000 EUR Marijas Sklodovskas-Kirī vārdā nosauktajām darbībām;
 - 3) 2 149 000 000 EUR pētniecības infrastruktūrām;

³⁴ Indikatīvās summas katrai Programmas daļai ir noapaļotas. Tas neskar 2. punkta a), b), c) un d) apakšpunktā minētās kumulatīvās summas, kas precīzi papildina Programmas kopējo budžetu, par kuru jūlijā vienojās Eiropadome.

- b) 47 179 000 000 EUR II pīlāram "Globālās problēmas un Eiropas rūpniecības konkurētspēja" laikposmā no 2021. līdz 2027. gadam, no kura:
- 1) 6 893 000 000 EUR kopai "Veselība";
 - 2) 1 253 500 000 EUR kopai "Kultūra, jaunrade un iekļaujoša sabiedrība"; ³⁵
 - 2.a) 1 253 500 000 EUR kopai "Civilā drošība sabiedrībai"; ³⁶
 - 3) 13 429 000 000 EUR kopai "Digitālā joma, rūpniecība un kosmoss";
 - 4) 13 429 000 000 EUR kopai "Klimats, enerģētika un mobilitāte";
 - 5) 8 952 000 000 EUR kopai "Pārtika, bioekonomika, dabas resursi, lauksaimniecība un vide";
 - 6) 1 970 000 000 EUR ar kodolenerģiju nesaistītajām Kopīgā pētniecības centra (JRC) tiešajām darbībām;

³⁵ 2) un 2.a) kopas kopējā summa ir 2 507 000 000 EUR.

³⁶ 2) un 2.a) kopas kopējā summa ir 2 507 000 000 EUR.

- c) 11 886 000 000 EUR III pīlāram "Inovātīva Eiropa" laikposmā no 2021. līdz 2027. gadam, no kura:
 - 1) 8 752 000 000 EUR Eiropas Pētniecības padomei;
 - 1.a) 448 000 000 EUR Eiropas inovācijas ekosistēmām;
 - 2) 2 686 000 000 EUR Eiropas Inovāciju un tehnoloģiju institūtam (EIT);
- d) 3 181 000 000 EUR daļai "Dalības paplašināšana un Eiropas pētniecības telpas stiprināšana" laikposmam no 2021. līdz 2027. gadam, no kura:
 - 1) 2 823 000 000 EUR "dalības paplašināšanai un izcilības izplatīšanai";
 - 2) 358 000 000 EUR Eiropas pētniecības un inovācijas sistēmas reformēšanai un pilnveidošanai.

- 3. Lai reaģētu uz neparedzētām situācijām vai jaunām norisēm un vajadzībām, Komisija ikgadējā budžeta procedūrā var noteikt novirzi no 2. punktā minētajām summām, nodrošinot, ka šī starpība nepārsniedz 10 %. Šāda novirze nav pieļaujama attiecībā uz summām, kas minētas šā panta 2. punkta b) apakšpunkta 6) punktā, un kopējo summu, kas noteikta šā panta 2. punkta daļai "Dalības paplašināšana un Eiropas pētniecības telpas stiprināšana".

4. Šā panta 1. punktā minēto summu, kas paredzēta 1. panta 3. punkta a) apakšpunktā minētajai īpašajai programmai un EIT, var izmantot arī tādu sagatavošanas, uzraudzības, kontroles, revīzijas, izvērtēšanas un citu pasākumu izmaksu un Programmas pārvaldības un īstenošanas izdevumu, tostarp visu administratīvo izdevumu, kā arī tās mērķu sasniegšanas izvērtēšanas izdevumu segšanai. Ar netiešajām darbībām saistītie administratīvie izdevumi nepārsniedz 5 % no Programmas kopējā budžeta. Turklāt no šīs summas var segt izdevumus, kas saistīti ar pētījumiem, ekspertu sanāksmēm un informācijas un komunikācijas pasākumiem tiktāl, ciktāl šie pasākumi ir saistīti ar Programmas mērķiem, kā arī izdevumus, kas saistīti ar informācijas tehnoloģiju tīkliem, kuri īpaši paredzēti informācijas apstrādei un informācijas apmaiņai, tostarp ar korporatīviem informācijas tehnoloģijas rīkiem un citu tehnisko un administratīvo palīdzību, kas nepieciešama saistībā ar Programmas pārvaldību.
5. Lai varētu pārvaldīt darbības, kas līdz 2027. gada 31. decembrim nebūs pabeigtas, vajadzības gadījumā apropriācijas 4. pantā paredzēto izmaksu segšanai var iekļaut Savienības budžetā pēc 2027. gada.
6. Budžeta saistības darbībām, kuru ilgums pārsniedz vienu finanšu gadu, var sadalīt gada iemaksās pa vairākiem gadiem.
7. Neskarot Finanšu regulu, izdevumi par darbībām, kas saistītas ar pirmajā darba programmā iekļautajiem projektiem, no 2021. gada 1. janvāra var uzskatīt par attiecināmiem izdevumiem.
8. Resursus, kas piešķirti dalībvalstīm dalītas pārvaldības ietvaros un kas ir pārnesami saskaņā ar Regulas (ES) XX [Kopīgo noteikumu regula] 21. pantu, pēc šo dalībvalstu lūguma var pārnest uz Programmu. Komisija apgūst minētos resursus tieši, saskaņā ar Finanšu regulas 62. panta 1. punkta a) apakšpunktu, vai netieši, saskaņā ar minēta punkta c) apakšpunktu. Minētos resursus izmanto attiecīgās dalībvalsts labā.

9. Ja Komisija saskaņā ar tiešu vai netiešu pārvaldību nav uzņēmusies juridiskās saistības attiecībā uz resursiem, kas pārvietoti saskaņā ar 8. punktu, attiecīgos nepiešķirtos resursus var pārvietot atpakaļ uz vienu vai vairākām attiecīgajām darbības programmām. Dalībvalsts iesniedz atbilstošu attiecīgās darbības programmas grozījuma pieprasījumu saskaņā ar Regulas (ES) XX [Kopīgo noteikumu regula] 19. panta 1. punktu, vēlākais, četrus mēnešus pirms termiņa, kas noteikts Regulas (ES) 2018/1046 114. panta 2. punktā.

9.a pants

Eiropas Savienības Atvēršanas instrumenta resursi

1. Regulas [EAI] 1. panta 2. punktā norādītos pasākumus šīs Programmas ietvaros īsteno, izmantojot summas, kas norādītas minētās regulas [EAI] [2. panta 2. punkta a) apakšpunkta iv) punktā], ievērojot tās [3. panta 3., 4., 7. un 9. punktu].
2. Minētās summas ir ārējie piešķirtie ieņēmumi, kā izklāstīts Regulas [EAI] 3. panta 1. punktā.³⁷ Šīs papildu summas piešķir vienīgi tām pētniecības un inovācijas darbībām, kas vērstas uz Covid-19 krīzes seku – īpaši krīzes ietekmes ekonomikā, sociālajā jomā un sabiedrībā – novēršanu.

³⁷ 8555/20: Komisijas grozītais priekšlikums (COM (2020) 459) "Apvārsnis Eiropa" regulai.

10. pants

Atvērtā zinātne

1. Programma veicina atvērtu zinātņi kā pieeju zinātnes procesam, kas balstās uz sadarbību un zināšanu izplatīšanu, jo īpaši saskaņā ar šādiem elementiem:
 - atvērta piekļuve Programmas ietvaros finansētas pētniecības rezultātā sagatavotām zinātniskām publikācijām;
 - atvērta piekļuve pētījumu datiem, tostarp tiem, kas ir minēto zinātnisko publikāciju pamatā.

Minētos elementus nodrošina saskaņā ar šīs regulas 35. panta 3. punktu. Pēdējie atbilst arī principam – "tik atvērti, cik iespējams, tik slēgti, cik nepieciešams".

- 1.a Savstarpīguma principu atvērtā zinātnē veicina un atbalsta visos asociācijas un sadarbības nolīgumos ar trešām valstīm, tostarp nolīgumos, kas parakstīti ar finansēšanas struktūrām, kurām uzticēta Programmas netieša pārvaldība.
2. Pētījumu datu atbildīgu pārvaldību nodrošina saskaņā ar principiem "sameklējamība", "pieejamība", "sadarbspēja" un "atkalizmantojamība" (*FAIR*). Uzmanību pievērš arī datu ilgtermiņa saglabāšanai.
3. Tiek veicināta un atbalstīta cita veida atvērtās zinātnes prakse, tostarp MVU labā.

11. pants

Alternatīvais un kombinētais finansējums

Darbības, kurām šajā Programmā piešķirts Izcilības zīmoga sertifikāts un kuras atbilst šādiem kumulatīviem salīdzinošiem nosacījumiem:

- a) tās ir izvērtētas programmas uzaicinājumā iesniegt priekšlikumus;

- b) tās atbilst minētā uzaicinājuma iesniegt priekšlikumus kvalitātes prasību minimumam;
- c) vienīgi budžeta ierobežojumu dēļ tās nevar finansēt saskaņā ar minēto uzaicinājumu iesniegt priekšlikumus,

un saskaņā ar Programmu izvēlētās līdzfinansētās darbības var saņemt atbalstu no Eiropas Reģionālās attīstības fonda, Eiropas Sociālā fonda+ vai Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai saskaņā ar Regulas (ES) XX [Kopīgo noteikumu regula] [67.] panta 5. punktu un Regulas (ES) XX [KLP stratēģisko plānu regula] [73.] panta 4. punktu.

12. pants

Programmas asociētās trešās valstis

1. Par Programmas asociētajām valstīm var kļūt šādas trešās valstis:
 - a) Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas (EBTA) locekles, kas ir Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ) dalībvalstis, – saskaņā ar nosacījumiem, kuri noteikti EEZ nolīgumā;
 - b) valstis, kas pievienojas, kandidātvalstis un potenciālās kandidātvalstis – saskaņā ar attiecīgajos pamatnolīgumos un Asociācijas padomes lēmumos vai līdzīgos nolīgumos noteiktajiem vispārējiem principiem un vispārīgajiem noteikumiem un nosacījumiem, kas reglamentē šo valstu dalību Savienības programmās, un saskaņā ar īpašajiem noteikumiem, kas ietverti nolīgumos starp Savienību un šīm valstīm;

- c) valstis, uz kurām attiecas Eiropas kaimiņattiecību politika, – saskaņā ar attiecīgajos pamat nolīgumos un Asociācijas padomes lēmumos vai līdzīgos nolīgumos noteiktajiem vispārējiem principiem un vispārīgajiem noteikumiem un nosacījumiem, kas reglamentē šo valstu dalību Savienības programmās, un saskaņā ar īpašajiem noteikumiem, kas ietverti nolīgumos starp Savienību un šīm valstīm;
- d) trešās valstis un teritorijas, kuras atbilst visiem turpmāk minētajiem kritērijiem:
- i) attīstītas spējas zinātnē, tehnoloģijā un inovācijā;
 - ii) apņemšanās ievērot atvērtas tirgus ekonomikas noteikumus, tostarp nodrošināt taisnīgu un vienlīdzīgu intelektuālā īpašuma tiesību piemērojumu, ko atbalsta demokrātijas institūts;
 - iii) tādas rīcībpolitikas aktīva sekmēšana, kuras mērķis ir paaugstināt iedzīvotāju ekonomisko un sociālo labklājības līmeni.

Ikvienu d) apakšpunktā minētā trešā valsts kļūst par Programmas asociēto valsti saskaņā ar nosacījumiem, kas noteikti īpašā nolīgumā, kurš aptver konkrētās trešās valsts dalību kādā Savienības programmā, ar noteikumu, ka minētais nolīgums:

- nodrošina taisnīgu līdzsvaru starp trešās valsts, kas piedalās Savienības programmās, iemaksām un gūto labumu;
- izklāsta nosacījumus dalībai programmās, tostarp katras programmas finansiālo iemaksu un administratīvo izmaksu aprēķinu. Šīs iemaksas ir piešķirtie ieņēmumi saskaņā ar Finanšu regulas 21. panta 5. punktu;
- trešai valstij nepiešķir pilnvaras pieņemt lēmumus attiecībā uz programmu;
- garantē Savienības tiesības nodrošināt pareizu finanšu pārvaldību un aizsargāt savas finanšu intereses.

2. Katras trešās valsts asociācijas tvērumā ņem vērā mērķi sekmēt ekonomisko izaugsmi Savienībā ar inovācijas palīdzību. Tādējādi, izņemot EEZ dalībvalstis, valstis, kas pievienojas, kandidātvalstis un potenciālās kandidātvalstis, atsevišķas Programmas daļas var neiekļaut konkrētas valsts asociācijas nolīgumā.
3. Iespēju robežās asociācijas nolīgumā paredz Savienībā iedibinātu tiesību subjektu dalību līdzvērtīgās asociēto valstu programmās saskaņā ar tajās izklāstītajiem nosacījumiem un ievērojot savstarpīguma principu.
4. Nosacījumi, kas nosaka finansiālās iemaksas apjomu, nodrošina jebkuras tādas būtiskas nelīdzsvarotības automātisku korekciju, kas radusies salīdzinājumā ar summu, ko asociētajā valstī iedibinātie subjekti saņem, piedaloties Programmā, un šajā sakarā tiek ņemtas vērā Programmas pārvaldības, izpildes un darbības izmaksas.

II SADAĻA

DALĪBAS UN REZULTĀTU IZPLATĪŠANAS NOTEIKUMI

I NODAĻA

Vispārīgi noteikumi

13. pants

Finansēšanas struktūras un *JRC* tiešās darbības

1. Finansēšanas struktūras pienācīgi pamatotos gadījumos var atkāpties no šajā sadaļā izklāstītajiem noteikumiem, izņemot 14., 15. un 16. panta noteikumus, tikai tad, ja tas ir paredzēts pamataktā, ar kuru izveido finansēšanas struktūru vai kurā tai uzticēti budžeta īstenošanas uzdevumi, vai – attiecībā uz finansēšanas struktūrām, kas minētas Finanšu regulas 62. panta 1. punkta c) apakšpunkta ii), iii) vai v) punktā, – ja tas ir paredzēts iemaksu nolīgumā un ja tas ir nepieciešams, ņemot vērā to īpašās operatīvās vajadzības vai darbības veidu.
2. Šajā sadaļā izklāstītos noteikumus nepiemēro tiešajām darbībām, ko veic *JRC*.

14. pants

Kritērijiem atbilstošas darbības un ētikas principi

1. Neskarot šī panta 2. punktu, uz finansējumu var pretendēt vienīgi darbības, ar kurām īsteno 3. pantā minētos mērķus.

Nefinansē šādas pētniecības jomas:

- a) pasākumi, kuru mērķis ir cilvēku klonēšana reproduktīvos nolūkos;

- b) pasākumi, kuru mērķis ir pārveidot cilvēku ģenētisko mantojumu un kuri varētu šādas izmaiņas padarīt pārmantojamas ³⁸;
- c) pasākumi, kas paredzēti cilvēku embriju radīšanai vienīgi pētniecības nolūkā vai cilmes šūnu ieguvei, tostarp veicot somatisko šūnu kodola pārstādīšanu.

2. Gan pieaugušo, gan embriju cilvēka cilmes šūnu pētniecību var finansēt kā atkarībā no zinātniskā ierosinājuma satura, tā arī atkarībā no iesaistīto dalībvalstu tiesiskā regulējuma. Finansējumu ne Eiropas Savienībā, ne ārpus tās nepiešķir pētniecības pasākumiem, kuri ir aizliegti visās dalībvalstīs. Dalībvalstī, kurā šādi pasākumi ir aizliegti, tos nefinansē.

15. pants

Ētika ³⁹

1. Darbībās, ko veic saskaņā ar Programmu, ievēro ētikas principus un attiecīgos valsts, Savienības un starptautiskos tiesību aktus, tostarp Eiropas Savienības Pamattiesību hartu un Eiropas Cilvēktiesību konvenciju un tās papildprotokolus.

Īpašu uzmanību pievērš proporcionalitātes principam, tiesībām uz privātumu, tiesībām uz personas datu aizsardzību, tiesībām uz personas fizisko un garīgo neaizskaramību, tiesībām uz nediskriminēšanu un nepieciešamībai nodrošināt vides aizsardzību un augsta līmeņa cilvēka veselības aizsardzību.

³⁸ Var finansēt pētniecību, kas saistīta ar dzimumdziedzeru vēža ārstēšanu.

³⁹ Ņemot vērā tiesību akta galīgo redakciju, Komisija nāks klajā ar paziņojumu par cilvēku embriju cilmes šūnu pētniecību, tāpat kā pamatprogrammā "Apvārsnis 2020" (Paziņojums 2013 / C 373/02).

2. Subjekti, kas piedalās darbībā, sniedz:
 - a) ētikas pašnovērtējumu, kurā nosaka un sīki izklāsta visus paredzamos ētikas aspektus, kas saistīti ar finansējamo pasākumu mērķi, īstenošanu un iespējamo ietekmi, tostarp apstiprinājumu par atbilstību 1. punktam, un aprakstu par to, kā tā tiks nodrošināta;
 - b) apstiprinājumu tam, ka pasākumi atbilst Eiropas Zinātņu akadēmiju federācijas publicētajam Eiropas Rīcības kodeksam par pētniecības integritāti un ka netiks veikti no finansēšanas izslēgti pasākumi;
 - c) attiecībā uz pasākumiem, ko veic ārpus Savienības, – apstiprinājumu, ka tādi paši pasākumi tiktu atļauti dalībvalstī; un
 - d) attiecībā uz pasākumiem, kuros izmanto cilvēka embrija cilmes šūnas, attiecīgā gadījumā – sīku informāciju par licencēšanas un kontroles pasākumiem, ko veic attiecīgo dalībvalstu kompetentās iestādes, kā arī sīku informāciju par apstiprinājumu atbilstībai ētikas principiem, kuru iegūst pirms attiecīgo pasākumu sākšanas.
3. Priekšlikumus sistemātiski pārbauda, lai konstatētu, kuras darbības rada sarežģītas vai nopietnas ētikas problēmas, un iesniedz tās ētikas novērtējumam. Ētikas novērtējumu veic Komisija, ja vien attiecīgas pilnvaras nav deleģētas finansēšanas struktūrai. Attiecībā uz darbībām, kas saistītas ar cilvēka embriju cilmes šūnu vai cilvēka embriju izmantošanu, ētikas novērtējums ir jāveic obligāti. Ētikas pārbaudēs un novērtējumos atbalstu sniedz ētikas eksperti. Komisija un finansēšanas struktūras nodrošina ētikas procedūru pārredzamību, neskarot procedūras satura konfidencialitāti.
4. Pirms attiecīgo pasākumu sākšanas subjekti, kas piedalās darbībā, saņem visus apstiprinājumus vai citus obligātus dokumentus no attiecīgajām valsts, vietējām ētikas komitejām vai citām struktūrām, piemēram, datu aizsardzības iestādēm. Šos dokumentus glabā dosjē un pēc pieprasījuma iesniedz Komisijai vai finansēšanas struktūrai.

5. Vajadzības gadījumā Komisija vai finansēšanas struktūra veic ētikas pārbaudes. Vērtējot sarežģītus vai nopietnus ētikas aspektus, pārbaudes veic Komisija, ja vien attiecīgas pilnvaras nav deleģētas finansēšanas struktūrai.

Ētikas pārbaūžu veikšanā atbalstu sniedz ētikas eksperti.

6. Darbības, kas neatbilst 1.–4. punktā minētajām ētikas prasībām un līdz ar to nav ētiski pieņemamas, tiek noraidītas vai izbeigtas, tiklīdz ir konstatēta to ētiskā nepieņemamība.

16. pants

Drošība

1. Saskaņā ar programmu veiktās darbības atbilst piemērojamiem drošības noteikumiem un jo īpaši noteikumiem par klasificētas informācijas aizsardzību pret neatļautu izpaušanu, tostarp par atbilstību visiem attiecīgajiem valsts un Savienības tiesību aktiem. Gadījumā, ja pētniecība tiek veikta ārpus Savienības, izmantojot un/vai radot klasificētu informāciju, papildus minēto prasību izpildei ir jānoslēdz drošības nolīgums starp Savienību un trešo valsti, kurā tiek veikta pētniecība.
2. Vajadzības gadījumā priekšlikumos ietver drošības pašnovērtējumu, kurā apzināti visi drošības aspekti un sīki izklāstīts, kā tie tiks risināti, lai panāktu atbilstību attiecīgajiem valsts un Savienības tiesību aktiem.
3. Vajadzības gadījumā Komisija vai finansēšanas struktūra veic drošības kontroli attiecībā uz priekšlikumiem, kas rada bažas par drošības aspektiem.
4. Attiecīgā gadījumā darbības atbilst Lēmumam (ES, *Euratom*) 2015/444 un tā īstenošanas noteikumiem.

5. Subjekti, kas piedalās darbībā, nodrošina aizsardzību pret tādas klasificētas informācijas neatļautu izpaušanu, ko izmanto darbībā un/vai ko rada darbība. Pirms attiecīgo pasākumu sākšanas, minētās struktūras uzrāda apliecinājumu par drošības pielaidi, ko par personu un/vai objektu izsniegušas attiecīgās valsts drošības iestādes.
6. Ja ārējiem ekspertiem jāstrādā ar klasificētu informāciju, pirms to iecelšanas jābūt saņemtai attiecīgas pakāpes drošības pielaidei.
7. Vajadzības gadījumā Komisija vai finansēšanas struktūra var veikt drošības pārbaudes.

Darbības, kas neatbilst šajā regulām minētajiem drošības noteikumiem, var noraidīt vai izbeigt jebkurā laikā.

II NODAĻA

Dotācijas

17. pants

Dotācijas

Ja vien šajā nodaļā nav noteikts citādi, dotācijas saskaņā ar Programmu piešķir un pārvalda saskaņā ar Finanšu regulas VIII sadaļu.

18. pants

Subjekti, kas ir tiesīgi piedalīties

1. Programmas darbībās var piedalīties ikviens tiesību subjekts neatkarīgi no tā iedibināšanas vietas, tostarp tiesību subjekti no trešām valstīm, kas nav asociētās valstis, vai starptautiska organizācija, ar noteikumu, ka ir izpildīti šajā regulā paredzētie nosacījumi, kā arī visi darba programmā vai uzaicinājumā paredzētie nosacījumi.
2. Subjekti ir konsorcijs daļa, kurā ir vismaz trīs neatkarīgi tiesību subjekti, no kuriem katrs iedibināts citā dalībvalstī vai asociētā valstī, un vismaz viens no tiem ir iedibināts kādā dalībvalstī, izņemot gadījumus, kad:
 - a) ja tas ir pienācīgi pamatots, darba programmā ir noteikts citādi;
3. Eiropas Pētniecības padomes (*ERC*) progresīvās pētniecības darbības, Eiropas Inovācijas padomes (*EIC*) darbības, mācību un mobilitātes darbības vai programmas līdzfinansēšanas darbības var īstenot viens vai vairāki tiesību subjekti, no kuriem vienam jābūt iedibinātam dalībvalstī vai asociētajā valstī, balstoties uz nolīgumu, kas noslēgts saskaņā ar 12. pantu.
4. Koordinācijas un atbalsta darbības var īstenot viens vai vairāki tiesību subjekti, kuri var būt iedibināti dalībvalstī, asociētajā valstī vai izņēmuma gadījumos citā trešā valstī.

5. To darbību darba programmā, kas saistītas ar Savienības stratēģiskajiem aktīviem, interesēm, autonomiju vai drošību, var paredzēt, ka šādu dalību var ierobežot līdz dalībvalstīs iedibinātiem tiesību subjektiem vai līdz dalībvalstīs un noteiktās asociētajās valstīs vai citās trešās valstīs iedibinātiem tiesību subjektiem. Asociētās valstīs, kuras ir EEZ dalībvalstis, iedibinātu tiesību subjektu dalības jebkāda ierobežošana notiek saskaņā ar EEZ nolīguma noteikumiem un nosacījumiem. Pienācīgi pamatotu un ārkārtas iemeslu dēļ, lai nodrošinātu Savienības un tās dalībvalstu stratēģisko interešu aizsardzību, darba programmā no dalības individuālos uzaicinājumos var izslēgt arī tādus Savienībā vai asociētajās valstīs iedibinātus tiesību subjektus, kurus tieši vai netieši kontrolē trešās valstis, kas nav asociētās valstis, vai tādu trešo valstu, kuras nav asociētās valstis, tiesību subjekti, vai uz to dalību attiecināt darba programmā izklāstītus nosacījumus.
6. Attiecīgos pienācīgi pamatotos gadījumos darba programmā papildus 2., 3., 4. un 5. punktā noteiktajiem atbilstības kritērijiem var noteikt atbilstības kritērijus atbilstoši konkrētām politikas prasībām vai darbības raksturam un mērķiem, tostarp tiesību subjektu skaitu, tiesību subjekta veidu un iedibināšanas vietu.
7. Ja vien ar vadošo iestādi nav panākta cita vienošanās un ja tas paredzēts darba programmā, darbībās, kurām piešķir summas saskaņā ar 9. panta 8. punktu, piedalās tikai viens tiesību subjekts, kas iedibināts deleģējošās vadošās iestādes jurisdikcijā.
8. Ja tas ir paredzēts darba programmā, darbībās var piedalīties *JRC*.
9. *JRC*, Eiropas nozīmes starptautiskas pētniecības organizācijas un tiesību subjektus, kas izveidoti saskaņā ar Savienības tiesību aktiem, uzskata par iedibinātiem dalībvalstī, kas nav tā dalībvalsts, kur iedibināti citi darbībā līdzdalīgie tiesību subjekti.

10. Attiecībā uz Eiropas Pētniecības padomes (*ERC*) progresīvās pētniecības darbībām, apmācības un mobilitātes darbību gadījumā un ja tas ir paredzēts darba programmā, starptautiskās organizācijas, kuru galvenais birojs atrodas kādā dalībvalstī vai asociētajā valstī, uzskata par iedibinātām šajā dalībvalstī vai asociētajā valstī.

Attiecībā uz citām Programmas daļām starptautiskas organizācijas, kas nav Eiropas nozīmes starptautiskas pētniecības organizācijas, tiek uzskatītas par iedibinātām trešā valstī, kas nav asociētā valsts.

19. pants

Subjekti, kas ir tiesīgi saņemt finansējumu

1. Subjekti ir tiesīgi saņemt finansējumu, ja tie ir iedibināti dalībvalstī vai asociētajā valstī.

Darbībās, kurām piešķir summas saskaņā ar 9. panta 8. punktu, tiesības saņemt šo finansējumu ir tikai tiem tiesību subjektiem, kuri ir iedibināti deleģējošās vadošās iestādes jurisdikcijā.

2. Subjektiem, kas ir iedibināti trešā valstī, kas nav asociētā valsts, principā būtu jāsedz savas dalības izmaksas. Tomēr valstīs ar zemiem vai vidējiem ienākumiem un izņēmuma kārtā citās trešās valstīs, kas nav asociētās valstis, tie varētu būt tiesīgi saņemt finansējumu darbībai, ja:
 - a) trešā valsts ir norādīta Komisijas pieņemtajā darba programmā, vai
 - b) Komisija vai finansēšanas struktūra uzskata, ka saņēmēju dalība ir būtiska darbības īstenošanai.
3. Saistītie subjekti ir tiesīgi saņemt finansējumu darbībā, ja tie ir iedibināti dalībvalstī, asociētajā valstī, vai trešā valstī, kas norādīta Komisijas pieņemtajā darba programmā.

20. pants

Uzaicinājumi iesniegt priekšlikumus

1. Attiecībā uz visām darbībām uzaicinājumu iesniegt priekšlikumus saturu iekļauj darba programmā.
3. Ja tas nepieciešams, lai sasniegtu uzaicinājumu iesniegt priekšlikumus mērķus, uzaicinājumus izņēmuma gadījumos var ierobežot, lai esošajās darbībās ieviestu papildu pasākumus vai pievienotu papildu partnerus. Turklāt darba programmā tiesību subjektiem no dalībvalstīm ar zemu sniegumu pētniecības un inovācijas jomā var paredzēt iespēju iesaistīties jau atlasītās sadarbīgās pētniecības un inovācijas darbībās, ja tam piekrīt attiecīgais konsorcijs un ar noteikumu, ka tajās jau nepiedalās tiesību subjekti no šādām dalībvalstīm.
4. Uzaicinājums iesniegt priekšlikumus nav vajadzīgs attiecībā uz koordinācijas un atbalsta darbībām vai programmas līdzfinansēšanas darbībām, kas:
 - a) jāveic *JRC* vai tiesību subjektiem, kuri norādīti darba programmā, un
 - b) neietilpst uzaicinājuma iesniegt priekšlikumus darbības jomā saskaņā ar Finanšu regulas 195. panta e) punktu.
5. Darba programmā norāda uzaicinājumus, attiecībā uz kuriem tiks piešķirti izcilības zīmogi. Pēc tam, kad no pieteikuma iesniedzēja ir saņemta iepriekšēja atļauja, informāciju par pieteikumu un izvērtējumu var darīt zināmu ieinteresētajām finansēšanas iestādēm, par to noslēdzot vienošanos par konfidencialitāti.

21. pants

Kopīgie uzaicinājumi

Kopīgu uzaicinājumu iesniegt priekšlikumus Komisija vai finansēšanas struktūra var izsludināt kopā ar:

- a) trešām valstīm, arī to zinātniskām un tehnoloģiju organizācijām vai aģentūrām;
- b) starptautiskām organizācijām;
- c) bezpeļņas tiesību subjektiem.

Ja izsludināts kopīgs uzaicinājums, pieteikuma iesniedzēji izpilda šīs regulas 18. pantā minētās prasības, un tiek noteiktas kopīgas procedūras priekšlikumu atlasei un izvērtēšanai. Minētajās procedūrās piedalās līdzsvaroti izveidota katras puses ieceltu ekspertu grupa.

22. pants

Pirmskomercializācijas iepirkums vai inovatīvu risinājumu iepirkums

1. Darbībās var ietvert vai par galveno mērķi var izvirzīt pirmskomercializācijas iepirkumu un inovatīvu risinājumu publisko iepirkumu, ko veic atbalsta saņēmēji, kuri ir līgumslēdzējas iestādes vai līgumslēdzēji, kā definēts Direktīvās 2014/24/ES ⁴⁰, 2014/25/ES ⁴¹ un 2009/81/EK ⁴².

⁴⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/24/ES (2014. gada 26. februāris) par publisko iepirkumu un ar ko atceļ Direktīvu 2004/18/EK. (OV L 94, 28.3.2014., 65. lpp.).

⁴¹ Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 26. februāra Direktīva 2014/25/ES par iepirkumu, ko īsteno subjekti, kuri darbojas ūdensapgādes, enerģētikas, transporta un pasta pakalpojumu nozarēs, un ar ko atceļ Direktīvu 2004/17/EK (OV L 94, 28.3.2014., 243. lpp.).

⁴² Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 13. jūlija Direktīva 2009/81/EK, ar kuru koordinē procedūras attiecībā uz to, kā līgumslēdzējas iestādes vai subjekti, kas darbojas drošības un aizsardzības jomā, piešķir noteiktu būvdarbu, piegādes un pakalpojumu līgumu slēgšanas tiesības, un ar kuru groza Direktīvas 2004/17/EK un 2004/18/EK (OV L 216, 20.8.2009., 76. lpp.).

2. Iepirkuma procedūras:

- a) atbilst pārredzamības, nediskriminācijas, vienlīdzīgas attieksmes, pareizas finanšu pārvaldības un proporcionalitātes principiem un konkurences noteikumiem;
- b) attiecībā uz pirmskomercializācijas publisko iepirkumu, vajadzības gadījumā un neskarot a) apakšpunktā uzskaitītos principus, var izmantot vienkāršoto un/vai paātrināto procedūru un var paredzēt īpašus nosacījumus, piemēram, par to, ka vietai, kur jāveic iepirktie pasākumi, jāatrodas attiecīgo dalībvalstu vai asociēto valstu teritorijā;
- c) var atļaut vienā un tajā pašā procedūrā piešķirt vairāku līgumu slēgšanas tiesības ("iepirkums no vairākiem piegādātājiem"); un
- d) paredz līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanu pretendentam(-iem), kas piedāvā labāko cenas un vērtības attiecību, un vienlaikus izvairās no jebkāda interešu konflikta.

3. Darbuzņēmējam, kas rada rezultātus pirmskomercializācijas iepirkumā, pieder vismaz piesaistītās intelektuālā īpašuma tiesības. Līgumslēdzējām iestādēm ir vismaz tiesības bez autoratlīdzības piekļūt rezultātiem izmantošanai savām vajadzībām, un tiesības piešķirt vai pieprasīt, lai iesaistītie darbuzņēmēji to vārdā piešķir neekskluzīvas licences trešām personām rezultātu izmantošanai ar taisnīgiem un pamatotiem nosacījumiem, bez tiesībām piešķirt apakšlicences. Ja darbuzņēmējs nav komerciāli izmantojis rezultātus noteiktā laikposmā pēc pirmskomercializācijas iepirkuma, kā noteikts līgumā, līgumslēdzējas iestādes, iepriekš apspriedušās ar darbuzņēmēju par neizmantošanas iemesliem, tam var pieprasīt visas īpašumtiesības uz rezultātiem nodot līgumslēdzējām iestādēm.

23. pants ⁴³

Kumulatīvais finansējums

Darbība, kas saņēmusi iemaksu no citas Savienības programmas, var saņemt iemaksu arī Programmas ietvaros ar noteikumu, ka šī iemaksa nesedz vienas un tās pašas izmaksas. Katras Savienības programmas finansējumam, kas piešķirts darbībai, piemēro attiecīgās finansētājās programmas noteikumus. Kumulatīvais finansējums nepārsniedz darbības kopējās attiecināmās izmaksas, un to, kādu atbalstu sniegušas dažādās Savienības programmas, var aprēķināt pēc proporcionalitātes principa saskaņā ar dokumentiem, kuros izklāstīti atbalsta nosacījumi.

24. pants

Pieteikuma iesniedzēju finansiālās spējas

1. Papildus izņēmumiem, kas minēti Finanšu regulas 198. panta 5. punktā, finansiālās spējas pārbauda tikai koordinatoram un tikai tad, ja darbībai no Savienības pieprasītais finansējums ir 500 000 EUR vai vairāk.
2. Tomēr, ja ir pamats apšaubīt finansiālās spējas vai ja lielāku risku rada dalība vairākās Savienības pētniecības un inovācijas programmu finansētās darbībās, Komisija vai finansēšanas struktūra pārbauda arī citu to pieteikumu iesniedzēju vai koordinatoru finansiālās spējas, kuru pieprasītais finansējums nepārsniedz 1. punktā minēto sliekšni.
3. Ja finansiālās spējas strukturāli garantē cits tiesību subjekts, pārbauda šāda tiesību subjekta finansiālās spējas.
4. Ja finansiālās spējas ir vājas, Komisija vai finansēšanas struktūra var noteikt, ka pieteikuma iesniedzēja dalība ir atkarīga no tā, vai saistītais subjekts ir iesniedzis deklarāciju par solidāru atbildību.

⁴³ [Atkarībā no iznākuma sarunās par attiecīgajiem tiesību aktiem.]

5. Ieguldījumu 33. pantā aprakstītajā savstarpējās apdrošināšanas mehānismā uzskata par pietiekamu garantiju atbilstīgi Finanšu regulas 152. pantam. No atbalsta saņēmējiem nedrīkst pieņemt un tiem nedrīkst piemērot papildu garantiju vai nodrošinājumu.

25. pants

Piešķiršanas kritēriji un atlase

1. Iesniegtos priekšlikumus vērtē pēc šādiem piešķiršanas kritērijiem:
 - a) izcilība;
 - b) ietekme;
 - c) īstenošanas kvalitāte un efektivitāte.
2. Priekšlikumiem par *ERC* progresīvās pētniecības darbībām piemēro tikai 1. punkta a) apakšpunktā minēto kritēriju.
3. Darba programmā iekļauj sīkāku informāciju par 1. punktā noteikto piešķiršanas kritēriju piemērošanu, tostarp jebkādos svērumus, sliekšņa vērtības un vajadzības gadījumā noteikumus par rīcību *ex aequo* priekšlikumu situācijā, ņemot vērā uzaicinājuma iesniegt priekšlikumus mērķus. Nosacījumi par rīcību *ex aequo* priekšlikumu situācijā citu starpā var ietvert šādus kritērijus: MVU, dzimums, ģeogrāfiskā daudzveidība.
- 3.a Komisija un citas finansēšanas struktūras ņem vērā iespēju izmantot divpakāpju iesniegšanas procedūru un vajadzības gadījumā var izvērtēt anonimizētus priekšlikumus pirmajā izvērtēšanas posmā, pamatojoties uz vienu vai vairākiem piešķiršanas kritērijiem, kas minēti 1. punktā.

26. pants

Izvērtēšana

1. Priekšlikumus izvērtē vērtēšanas komiteja, kura sastāv no ārējiem neatkarīgiem ekspertiem.

Attiecībā uz *EIC* pasākumiem, uzdevumiem un pienācīgi pamatotos Komisijas pieņemtā darba programmā paredzētos gadījumos vērtēšanas komiteja var daļēji vai – koordinācijas un atbalsta darbību gadījumā – pilnībā sastāvēt no Savienības iestāžu vai struktūru pārstāvjiem, kā minēts Finanšu regulas 150. pantā.

Vērtēšanas procesam var sekot neatkarīgi novērotāji.

2. Attiecīgā gadījumā vērtēšanas komiteja sarindo priekšlikumus, kuri sasnieguši piemērojamās sliekšņa vērtības, un šajā nolūkā ņem vērā:

- a) izvērtējuma punktu skaitu,
- b) ieguldījumu konkrēto politikas mērķu sasniegšanā, arī konsekventa projektu portfeļa izveidē, jo īpaši attiecībā uz *EIC Pathfinder* pasākumiem, uzdevumiem un citos pienācīgi pamatotos gadījumos, kā detalizēti izklāstīts Komisijas pieņemtā darba programmā.

Attiecībā uz *EIC* pasākumiem, uzdevumiem un citos pienācīgi pamatotos gadījumos, kā detalizēti izklāstīts Komisijas pieņemtā darba programmā, vērtēšanas komiteja var arī ierosināt priekšlikumu pielāgojumus, ciktāl tie vajadzīgi, lai nodrošinātu portfeļa konsekveni. Minētie pielāgojumi atbilst dalības nosacījumiem un vienlīdzīgas attieksmes principam. Programmas komiteju informē par šādiem gadījumiem.

- 2.a Izvērtēšanas procesu izstrādā tā, lai izvairītos no interešu konfliktiem un neobjektivitātes. Nodrošina, lai izvērtēšanas kritēriji un punktu piešķiršana priekšlikumam būtu pārredzami.

3. Saskaņā ar Finanšu regulas 200. panta 7. punktu pieteikumu iesniedzēji visos izvērtēšanas posmos saņem informāciju par izvērtēšanas gaitu un attiecīgā gadījumā par noraidījuma iemesliem.
4. Tiesību subjekti, kas iedibināti dalībvalstīs ar zemu sniegumu pētniecības un inovācijas jomā un kas veiksmīgi piedalījušies komponentā "Dalības paplašināšana un izcilas pieredzes izplatīšana", pēc pieprasījuma saņem izziņu par šādu dalību, kuru var pievienot tām viņu koordinētās programmas daļām, par kurām notikusi sadarbība.

27. pants

Izvērtējuma pārskatīšanas procedūra, informācijas pieprasījumi un sūdzības

1. Pieteikuma iesniedzējs var pieprasīt izvērtējuma pārskatīšanu, ja tas uzskata, ka piemērojamā izvērtēšanas procedūra nav pareizi izmantota attiecībā uz tā iesniegto priekšlikumu ⁴⁴.
2. Izvērtējuma pārskatīšana attiecas tikai uz izvērtēšanas procesuālajiem aspektiem, nevis uz priekšlikuma būtību.
- 2.a Pārskatīšanas pieprasījums attiecas uz konkrētu priekšlikumu un to iesniedz 30 dienu laikā pēc izvērtējuma rezultātu paziņošanas.

Izvērtējuma pārskatīšanas komiteja sniedz atzinumu par procesuālajiem aspektiem, un to vada un tajā ietilpst Komisijas vai attiecīgās finansēšanas struktūras darbinieki, kas nav bijuši iesaistīti priekšlikumu izvērtēšanā. Komisija var ieteikt vienu no šādām darbībām:

- a) atkārtoti izvērtēt priekšlikumu – to veic galvenokārt tādi vērtētāji, kuri nav iesaistīti iepriekšējā izvērtēšanā;
- b) apstiprināt sākotnējo izvērtējumu.

⁴⁴ Šī procedūra tiks izskaidrota dokumentā, kuru publicē pirms izvērtēšanas procesa sākuma.

3. Izvērtējuma pārskatīšana nekavē to priekšlikumu atlases procedūru, uz kuriem neattiecas pārskatīšana.
- 3.a Komisija nodrošina, ka ir ieviesta dalībniekiem paredzēta procedūra, lai tie tieši varētu pieprasīt informāciju un iesniegt sūdzības saistībā ar dalību pamatprogrammā "Apvārsnis Eiropa". Informāciju par to, kā reģistrēt informācijas pieprasījumus vai sūdzības, dara pieejamu tiešsaistē.

28. pants

Laiks līdz dotācijas piešķiršanai

1. Atkāpjoties no Finanšu regulas 194. panta 2. punkta pirmās daļas, piemēro šādus termiņus:
 - a) visu pieteikumu iesniedzēju informēšanai par viņu pieteikumu izvērtēšanas rezultātiem – ne ilgāk par pieciem mēnešiem no pilnīgu priekšlikumu iesniegšanai noteiktās pēdējās dienas;
 - b) dotāciju nolīgumu parakstīšanai ar pieteikumu iesniedzējiem – ne ilgāk par astoņiem mēnešiem no pilnīgu priekšlikumu iesniegšanai noteiktās pēdējās dienas.
2. Darba programmā var noteikt īsākus termiņus.
3. Papildus izņēmumiem, kas noteikti Finanšu regulas 194. panta 2. punkta otrajā daļā, 1. punktā minētos termiņus var pagarināt Eiropas Pētniecības padomes darbībām, uzdevumiem un tad, ja par darbību veicams ētikas vai drošības novērtējums.

29. pants

Dotācijas īstenošana

1. Ja atbalsta saņēmējs neizpilda savus pienākumus attiecībā uz darbības tehnisko īstenošanu, pārējie saņēmēji izpilda minētos pienākumus bez Savienības papildu finansējuma, ja vien tie nav skaidri atbrīvoti no šāda pienākuma. Katrs atbalsta saņēmējs ir finansiāli atbildīgs tikai par savu parādu, uz kuru attiecas noteikumi par savstarpējās apdrošināšanas mehānismu.

2. Dotācijas nolīgumā var noteikt starpmērķus un saistītās priekšfinansējuma iemaksas. Ja starpmērķi nav sasniegti, darbību var apturēt, grozīt vai – pienācīgi argumentētos gadījumos – izbeigt.
3. Darbību var izbeigt arī tad, ja gaidāmie rezultāti vairs nav nozīmīgi Savienībai zinātnisku vai tehnoloģisku iemeslu dēļ, vai – *EIC accelerator* gadījumā – arī ekonomisku iemeslu dēļ, vai – *EIC* un uzdevumu gadījumā – to nozīmīguma dēļ saistībā ar ietilpšanu darbību portfelī. Pirms Komisija pieņem lēmuma par darbības pārtraukšanu, tā saskaņā ar Finanšu regulas 133. pantu veic procedūru, iesaistot darbības koordinatoru un vajadzības gadījumā ārējos ekspertus.

29.a pants

Dotāciju nolīguma paraugs

1. Saskaņā ar šo regulu Komisija ciešā sadarbībā ar dalībvalstīm izstrādā dotāciju nolīgumu paraugus starp Komisiju vai attiecīgo finansēšanas struktūru un atbalsta saņēmējiem. Ja dotāciju nolīguma paraugā vajadzīgi būtiski grozījumi, *inter alia* nolūkā nodrošināt turpmākus vienkāršojumus atbalsta saņēmējiem, Komisija ciešā sadarbībā ar dalībvalstīm to attiecīgi pārskata.
2. Dotāciju nolīgumā nosaka atbalsta saņēmēju un vai nu Komisijas, vai arī attiecīgās finansēšanas struktūras tiesības un pienākumus saskaņā ar šo regulu. Tajā arī nosaka to tiesību subjektu tiesības un pienākumus, kuri kļūst par atbalsta saņēmējiem darbības īstenošanas laikā, kā arī konsorcijs koordinatora pienākumus un uzdevumus.

30. pants

Finansējuma likmes

1. Katrai darbībai atsevišķi noteiktu finansējuma likmi piemēro visiem attiecīgajā darbībā finansētajiem pasākumiem. Maksimālo likmi katrai darbībai nosaka darba programmā.

2. No Programmas var atlīdzināt līdz 100 % no darbības kopējām attiecināmajām izmaksām, taču noteikti šādi izņēmumi:
 - a) inovācijas darbībām – līdz 70 % no kopējām attiecināmajām izmaksām, izņemot bezpeļņas tiesību subjektus, kam Programmā var atlīdzināt līdz 100 % no kopējām attiecināmajām izmaksām;
 - b) programmas līdzfinansēšanas darbībām – vismaz 30 % no kopējām attiecināmajām izmaksām, bet noteiktos un pienācīgi pamatotos gadījumos līdz 70 %.
3. Šajā pantā noteiktās finansējuma likmes piemēro arī attiecībā uz darbībām, kurām pilnībā vai par kādu to daļu tiek noteikts vienotas likmes, vienības vai fiksētas summas finansējums.

31. pants

Netiešās izmaksas

1. Netiešās attiecināmās izmaksas nosaka, piemērojot vienotu likmi 25 % apmērā no kopējām tiešajām attiecināmajām izmaksām, izņemot tiešās attiecināmās izmaksas, kas radušās saistībā ar apakšuzņēmuma līgumu slēgšanu, finansiālo atbalstu trešām personām un vienības izmaksām vai fiksētajām summām, kas ietver netiešās izmaksas.

Vajadzības gadījumā vienības izmaksās vai fiksētajās summās ietvertās netiešās izmaksas aprēķina, izmantojot 1. punktā noteikto vienoto likmi, taču izņēmums paredzēts attiecībā uz iekšējos norēķinos norādīto preču un pakalpojumu vienības izmaksām, kuras aprēķina, pamatojoties uz faktiskajām izmaksām saskaņā ar atbalsta saņēmēju parasto izmaksu uzskaites praksi.
2. Tomēr, ja tas paredzēts darba programmā, netiešās izmaksas var deklarēt kā fiksētas summas vai vienības izmaksas.

32. pants

Attiecināmās izmaksas

1. Papildus kritērijiem, kas noteikti Finanšu regulas 186. pantā, atbalsta saņēmējiem, kuru atalgojums tiek aprēķināts uz projekta pamata, personāla izmaksas ir attiecināmās izmaksas līdz tādai atalgojuma summai, ko persona saņemtu par darbu līdzīgos valsts shēmās finansētos pētniecības un inovācijas projektos, tostarp sociālā nodrošinājuma iemaksas un citas izmaksas, kuras iekļautas atalgojumā personālam, kas norīkots darbības īstenošanai, kuras izriet no valsts tiesību aktiem vai darba līguma.

Uz projekta pamata aprēķināts atalgojums ir atalgojums, kas saistīts ar personas dalību projektos, ir daļa no atbalsta saņēmēja parastās atalgojuma prakses un tiek konsekventi izmaksāts.

2. Atkāpjoties no Finanšu regulas 190. panta 1. punkta, izmaksas par resursiem, ko trešās personas, izmantodamas iemaksas natūrā, darījušas pieejamus, ir attiecināmās izmaksas, kuru summa nepārsniedz trešās personas tiešās attiecināmās izmaksas.
3. Atkāpjoties no Finanšu regulas 192. panta, ienākumus, kas gūti no rezultātu izmantošanas, neuzskata par darbības ieņēmumiem.
- 3.a Atbalsta saņēmēji var izmantot savu parasto grāmatvedības praksi, lai noteiktu un deklarētu izmaksas, kas radušās saistībā ar darbību, kura atbilst visiem dotācijas nolīgumā izklāstītajiem noteikumiem un nosacījumiem saskaņā ar šo regulu un Finanšu regulas 186. pantu.
4. Atkāpjoties no Finanšu regulas 203. panta 4. punkta, atzinums par finanšu pārskatiem ir obligāts atlikuma maksājuma veikšanas laikā, ja summa, kas pieprasīta kā faktiskās izmaksas un vienības izmaksas, kuras aprēķinātas saskaņā ar parasto izmaksu uzskaites praksi, ir 325 000 EUR vai lielāka.

Atzinumus par finanšu pārskatiem var sagatavot apstiprināts ārējais revidents vai – valsts struktūru gadījumā – izdot kompetenta un neatkarīga valsts amatpersona saskaņā ar Finanšu regulas 203. panta 4. punktu.

- 4.a Attiecīgā gadījumā saistībā ar *MSCA* apmācības un mobilitātes dotācijām ES ieguldījumā pienācīgi ņem vērā visas atbalsta saņēmēja papildu izmaksas, kas saistītas ar grūtniecības un dzemdību vai vecāku atvaļinājumu, slimības atvaļinājumu, atvaļinājumu personisku iemeslu dēļ vai pētnieku darbā pieņēmušās organizācijas vai ģimenes statusa maiņu dotācijas nolīguma darbības laikā.
- 4.b Izmaksas, kas saistītas ar atklātu piekļuvi, tostarp datu pārvaldības plāniem, ir kompensējamas attaisnotās izmaksas, kā izklāstīts dotācijas nolīgumā.

33. pants

Savstarpējās apdrošināšanas mehānisms

1. Ar šo tiek izveidots Savstarpējās apdrošināšanas mehānisms ("Mehānisms"), kas aizstāj un turpina saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1290/2013 38. pantu izveidoto fondu. Mehānisms paredz ar tādu summu neatgūšanu saistīta riska segumu, kuras atbalsta saņēmējiem jāatmaksā:
- a) Komisijai saskaņā ar Lēmumu Nr. 1982/2006/EK;
 - b) Komisijai un Savienības struktūrām saskaņā ar programmu "Apvārsnis 2020";
 - c) Komisijai un finansēšanas struktūrām saskaņā ar Programmu.
- Riska segumu attiecībā uz pirmās daļas c) apakšpunktā minētajām finansēšanas struktūrām var īstenot, izmantojot netiešās apdrošināšanas sistēmu, kas izklāstīta piemērojamajā nolīgumā, un ņemot vērā finansēšanas struktūras būtību.
2. Mehānismu pārvalda Savienība, ko pārstāv Komisija, kura darbojas kā izpildītājs. Komisija izstrādā konkrētus noteikumus par Mehānisma darbību.

3. Atbalsta saņēmēji veic ieguldījumu, kas ir 5 % no Savienības finansējuma darbībai. Pamatojoties uz pārredzamiem periodiskajiem izvērtējumiem, Komisija var palielināt šo ieguldījumu līdz 8 % vai samazināt zem 5 %. Atbalsta saņēmēju ieguldījumu Mehānismā atskaita no sākotnējā priekšfinansējuma un iemaksā Mehānismā saņēmēju vārdā, un nekādā gadījumā tas nepārsniedz sākotnējā priekšfinansējuma summu.
4. Atbalsta saņēmēju ieguldījums tiek atgriezts atlikuma maksājuma veikšanas laikā.
5. Jebkura finansiāla peļņa, ko radījis Mehānisms, tiek iekļauta Mehānismā. Ja peļņa ir nepietiekama, Mehānisms netiek iejaukts, un Komisija vai finansēšanas struktūra no atbalsta saņēmējiem vai trešām personām visas parāda summas atgūst tiešā veidā.
6. Atgūtās summas veido ieņēmumus, kas Mehānismam piešķirti Finanšu regulas 21. panta 5. punkta nozīmē. Kad ir piešķirtas visas dotācijas, kuru risku tieši vai netieši sedz Mehānisms, Komisija atgūst visas atlikušās summas un iekļauj Savienības budžetā saskaņā ar likumdevējas iestādes lēmumiem.
7. Mehānismu var attiecināt uz visiem citiem tieši pārvaldāmo Savienības programmu atbalsta saņēmējiem. Komisija pieņem kārtību atbalsta saņēmēju dalībai citās programmās.

34. pants

Īpašumtiesības un aizsardzība

1. Atbalsta saņēmējiem pieder visi rezultāti, ko tie radījuši. Tie nodrošina, ka jebkuras viņu darbinieku vai citu pušu tiesības attiecībā uz rezultātiem var īstenot tādā veidā, kas ir saderīgs ar atbalsta saņēmēju pienākumiem, kuri izklāstīti dotācijas nolīguma noteikumos.

Rezultāti ir divu vai vairāku atbalsta saņēmēju kopīpašums, ja:

- a) tie ir kopīgi radīti un
- b) nav iespējams:
 - i) noteikt katra atbalsta saņēmēja attiecīgo ieguldījumu vai
 - ii) tos nodalīt, lai tiem piemērotu, iegūtu vai saglabātu aizsardzību.

Līdzīpašnieki rakstiski vienojas par kopīpašuma piešķiršanu un izmantošanas noteikumiem. Ja vien nav panākta cita vienošanās konsorcijs līgumā vai kopīgajā īpašumtiesību nolīgumā, katrs līdzīpašnieks var piešķirt trešām personām vienkāršas licences, kas ļauj izmantot kopīpašumā esošos rezultātus (bez tiesībām izdot apakšlicenci), ja pārējiem līdzīpašniekiem tiek sniegts iepriekšējs paziņojums un taisnīga un saprātīga kompensācija. Līdzīpašnieki var rakstiski vienoties piemērot citu režīmu, kas nav kopīpašums.

2. Atbalsta saņēmēji, kas saņēmuši Savienības finansējumu, pienācīgi aizsargā savus rezultātus, ja aizsardzība ir iespējama un pamatota, un šajā nolūkā ņem vērā visus attiecīgos apsvērumus, arī komerciālas izmantošanas perspektīvas un jebkādas citas likumīgas intereses. Lemjot par aizsardzību, atbalsta saņēmēji ņem vērā arī citu darbības saņēmēju likumīgās intereses.

35. pants

Izmantošana un izplatīšana

1. Katrs dalībnieks, kas ir saņēmis Savienības finansējumu, dara visu iespējamo, lai izmantotu tam piederošos rezultātus vai nodrošina, lai tos izmantotu cits tiesību subjekts. Rezultātus var izmantot tiešā veidā atbalsta saņēmēji vai netieši, jo īpaši, nododot īpašumtiesības uz rezultātiem un piešķirot rezultātu izmantošanas licences saskaņā ar 36. pantu.

Darba programmā var paredzēt papildu izmantošanas pienākumus.

Ja, neraugoties uz to, ka atbalsta saņēmējs dara visu iespējamo, lai panāktu savu rezultātu tiešu vai netiešu izmantošanu, rezultāti netiek izmantoti dotācijas nolīgumā minētā konkrētā termiņā, atbalsta saņēmējs izmanto dotācijas nolīgumā norādītu piemērotu tiešsaistes platformu, lai atrastu ieinteresētās personas šo rezultātu izmantošanai. Ja tas ir pamatoti, pēc atbalsta saņēmēja pieprasījuma šo pienākumu var atcelt.

2. Savus rezultātus atbalsta saņēmēji izplata publiski pieejamā formātā un pēc iespējas drīz, ievērojot visus ierobežojumus, kas izriet no intelektuālā īpašuma, drošības noteikumu vai likumīgo interešu aizsardzības.

Darba programmā var paredzēt papildu izplatīšanas pienākumus, vienlaikus nodrošinot Savienības ekonomisko un zinātnisko interešu aizsardzību.

3. Atbalsta saņēmēji nodrošina, ka atvērtā piekļuve zinātniskām publikācijām tiek noteikta saskaņā ar dotācijas nolīgumā izklāstītajiem noteikumiem. Jo īpaši atbalsta saņēmēji nodrošina, ka tie vai publikāciju autori patur pietiekamas intelektuālā īpašuma tiesības, kas tiem ļauj izpildīt tiem noteiktās atvērtās piekļuves prasības.

Atvērtā piekļuve pētījumu datiem ir vispārīgs noteikums saskaņā ar dotācijas nolīgumā izklāstītajiem noteikumiem, kas nodrošina iespēju piemērot izņēmumus saskaņā ar principu "tik atvērti, cik iespējams, tik slēgti, cik nepieciešams", ņemot vērā atbalsta saņēmēju likumīgās intereses, tostarp komerciālu pielietojumu, un jebkādos citus ierobežojumus, piemēram, datu aizsardzības noteikumus, privātumu, konfidencialitāti, komercnoslēpumus, Savienības konkurētspējas intereses, drošības noteikumus vai intelektuālā īpašuma tiesības.

Darba programmā var paredzēt papildu stimulus vai pienākumus, kuri jāizpilda, lai pieņemtu praksi atvērtās zinātnes jomā.

4. Atbalsta saņēmēji visus pētījumu datus, kas gūti "Apvārsnis Eiropa" darbībā, pārvalda saskaņā ar *FAIR* principiem un dotācijas nolīgumā izklāstītajiem noteikumiem un izstrādā datu pārvaldības plānu.

Pamatotos gadījumos darba programmā var paredzēt papildu pienākumus, kuri jāizpilda, lai varētu izmantot Eiropas atvērtās zinātnes mākonī (*EOSC*) nolūkā uzglabāt datus un piešķirt piekļuvi pētījumu datiem.

5. Atbalsta saņēmēji, kas plāno izplatīt savus rezultātus, iepriekš par to paziņo pārējiem darbībā iesaistītajiem atbalsta saņēmējiem. Jebkurš no pārējiem atbalsta saņēmējiem var izteikt iebildumus, ja vien var pierādīt, ka tā likumīgajām interesēm, kas saistītas ar tā rezultātiem vai iepriekš uzkrātajām zināšanām, tiks nodarīts būtisks kaitējums. Šādos gadījumos izplatīšanu nedrīkst veikt, ja vien netiek veikti atbilstīgi pasākumi minēto likumīgo interešu aizsardzībai.

6. Ja vien darba programmā nav paredzēts citādi, priekšlikumos iekļauj plānu par rezultātu izmantošanu un izplatīšanu. Ja paredzētā izmantošana nozīmē produkta vai procesa izstrādi, radīšanu, ražošanu un tirdzniecību, vai pakalpojuma izveidi un sniegšanu, plānā iekļauj šādas izmantošanas stratēģiju. Ja plānā paredzēts, ka izmantošana notiks galvenokārt trešās valstīs, kuras nav asociētās valstis, tiesību subjekti paskaidro, kā šāds izmantojums joprojām atbilst Savienības interesēm.

Atbalsta saņēmēji saskaņā ar dotācijas nolīgumu plānu atjaunina darbības laikā un arī pēc tās.

7. Lai Komisija vai finansēšanas struktūra varētu veikt uzraudzību un izplatīšanu, atbalsta saņēmēji sniedz visu pieprasīto informāciju par savu rezultātu izmantošanu un izplatīšanu saskaņā ar dotācijas nolīguma noteikumiem. Šādu informāciju dara publiski pieejamu, ievērojot atbalsta saņēmēju likumīgās intereses.

36. pants

Nodošana un licencēšana

1. Atbalsta saņēmēji var nodot īpašumtiesības uz saviem rezultātiem. Saņēmēji nodrošina, ka to saistības attiecas arī uz jauno īpašnieku un ka minētā īpašnieka pienākums ir nodot šīs saistības līdz ar jebkuru turpmāku nodošanu.
2. Ja vien attiecībā uz konkrēti norādītām trešām personām, tostarp saistītiem subjektiem, nav citas rakstiskas vienošanās vai ja vien tas nav neiespējams saskaņā ar piemērojamiem tiesību aktiem, atbalsta saņēmēji, kuri plāno nodot īpašumtiesības uz rezultātiem, iepriekš par to paziņo jebkuram citam atbalsta saņēmējam, kuram joprojām ir tiesības piekļūt rezultātiem. Šajā paziņojumā jāietver pietiekama informācija par jauno īpašnieku, lai atbalsta saņēmējs varētu novērtēt ietekmi uz savām piekļuves tiesībām.

Ja vien attiecībā uz konkrēti norādītām trešām personām, tostarp saistītiem subjektiem, nav citas rakstiskas vienošanās, atbalsta saņēmējs var izteikt iebildumus pret nodošanu, ja tas var pierādīt, ka šī nodošana nelabvēlīgi ietekmēs tā piekļuves tiesības. Šajā gadījumā nodošanu nedrīkst veikt, kamēr nav panākta vienošanās starp attiecīgajiem atbalsta saņēmējiem. Šajā sakarībā dotācijas nolīgumā nosaka termiņus.

3. Atbalsta saņēmēji var piešķirt licences par saviem rezultātiem vai citādi piešķirt tiesības tos izmantot, tostarp uz ekskluzīva pamata, ja tas neietekmē viņu pienākumu izpildi. Ekskluzīvas licences rezultātiem var piešķirt, ja visi citi attiecīgie atbalsta saņēmēji sniedz piekrišanu atteikties no savām piekļuves tiesībām.
4. Pamatotos gadījumos dotācijas nolīgumā paredz tiesības Komisijai vai finansēšanas struktūrai iebilst pret rezultātu nodošanu vai ekskluzīvas licences piešķiršanu attiecībā uz rezultātiem, ja:
 - a) atbalsta saņēmējiem, kuri rada rezultātus, ir piešķirts Savienības finansējums;
 - b) īpašumtiesības nodotas vai licence piešķirta tiesību subjektam, kas iedibināts valstī, kas nav asociētā trešā valsts; un
 - c) īpašumtiesību nodošana vai licences piešķiršana nav notikusi atbilstīgi Savienības interesēm.

Ja piemērojamas tiesības iebilst, atbalsta saņēmējs par to iepriekš paziņo. Ja ir ieviesti pasākumi Savienības interešu aizsardzībai, no tiesībām iebilst var rakstiski atteikties attiecībā uz nodošanu vai licenču piešķiršanu konkrēti noteiktiem tiesību subjektiem.

37. pants

Piekļuves tiesības

1. Piemēro šādus piekļuves tiesību principus:

- a) pieprasījumu par piekļuves tiesību izmantošanu vai atteikšanos no šādām tiesībām iesniedz rakstiski;
- b) ja vien ar tiesību piešķirēju nav citas vienošanās, piekļuves tiesības neietver tiesības uz apakšlicenci;
- c) pirms pievienošanās dotācijas nolīgumam atbalsta saņēmēji informē viens otru par jebkādiem ierobežojumiem, kas saistīti ar piekļuves piešķiršanu iepriekš uzkrātajām zināšanām;
- d) ja atbalsta saņēmējs vairs nav iesaistīts darbībā, tas neietekmē atbalsta saņēmēja pienākumus piešķirt piekļuvi;
- e) ja atbalsta saņēmējs nepilda savus pienākumus, atbalsta saņēmēji var vienoties, ka tam vairs nav piekļuves tiesību.

2. Atbalsta saņēmēji piešķir piekļuves tiesības šādi:

- a) attiecībā uz saviem rezultātiem, nepieprasot autoratlīdzību, jebkuram citam darbībā iesaistītam atbalsta saņēmējam, kuram tie vajadzīgi savu uzdevumu izpildei;
- b) ievērojot visus 1. punkta c) apakšpunktā minētos ierobežojumus, attiecībā uz savām iepriekš uzkrātajām zināšanām jebkuram citam darbībā iesaistītam atbalsta saņēmējam, kuram tie vajadzīgi savu uzdevumu izpildei; šādu piekļuvi piešķir, nepieprasot autoratlīdzību, ja vien atbalsta saņēmēji, pirms tie pievienojas dotācijas nolīgumam, nav vienojušies citādi;
- c) attiecībā uz saviem rezultātiem, un, ievērojot visus 1. punkta c) apakšpunktā minētos ierobežojumus, arī savām iepriekš uzkrātajām zināšanām, jebkuram citam darbībā iesaistītam atbalsta saņēmējam, kuram tie vajadzīgi savu uzdevumu izpildei; šo piekļuvi piešķir ar taisnīgiem un pamatotiem nosacījumiem, par kuriem jāvienojas.

3. Ja vien atbalsta saņēmēji nav vienojušies citādi, piekļuvi saviem rezultātiem, un, ievērojot visus 1. punkta c) apakšpunktā minētos ierobežojumus, arī savām iepriekš uzkrātajām zināšanām, tie piešķir tiesību subjektam,
- a) kas ir iedibināts dalībvalstī vai asociētajā valstī;
 - b) kas atrodas cita atbalsta saņēmēja tiešā vai netiešā kontrolē vai tādā pašā tiešā vai netiešā kontrolē, kādā ir minētais atbalsta saņēmējs, vai arī tieši vai netieši kontrolē minēto atbalsta saņēmēju, un
 - c) kam ir vajadzīga piekļuve minētā atbalsta saņēmēja rezultātu izmantošanai saskaņā ar rezultātu izmantošanas pienākumiem, kas noteikti atbalsta saņēmējam.

Piekļuvi piešķir ar taisnīgiem un pamatotiem nosacījumiem, par kuriem jāvienojas.

4. Pieprasījumu par piekļuves piešķiršanu izmantošanas nolūkā var iesniegt ne vēlāk kā viena gada laikā pēc darbības beigām, ja vien atbalsta saņēmēji nevienojas par citu termiņu.
5. Atbalsta saņēmēji, kas saņēmuši Savienības finansējumu, piekļuvi saviem rezultātiem, nepieprasot autoratlīdzību, piešķir Savienības iestādēm, struktūrām, birojiem vai aģentūrām Savienības rīcībpolitikas vai programmu izstrādei, īstenošanai vai uzraudzībai. Piekļuvi izmanto tikai nekomerciālos un ar konkurenci nesaistītos nolūkos.

Šādas piekļuves tiesības neattiecina uz atbalsta saņēmēju iepriekš uzkrātajām zināšanām.

Darbībās, kas ietilpst kopā "Civilā drošība sabiedrībai", Savienības finansējumu saņēmēji piekļuvi saviem rezultātiem, nepieprasot autoratlīdzību, piešķir arī dalībvalstu valsts iestādēm to rīcībpolitikas vai programmu izstrādei, īstenošanai vai uzraudzībai šajā jomā. Piekļuvi izmanto tikai nekomerciālos un ar konkurenci nesaistītos nolūkos un piešķir, pamatojoties uz divpusēju nolīgumu, kurā paredzēti īpaši nosacījumi ar mērķi nodrošināt, ka minētās tiesības izmantos vienīgi paredzētajā nolūkā un ka būs ieviesti atbilstīgi konfidencialitātes pienākumi. Dalībvalsts, kas izsaka pieprasījumu, Savienības iestādes, struktūras, biroji vai aģentūras, kas izsaka pieprasījumu, paziņo visām dalībvalstīm par tādiem pieprasījumiem.

6. Vajadzības gadījumā darba programmā var paredzēt papildu piekļuves tiesības.

38. pants

Īpaši noteikumi

Konkrētus noteikumus par īpašumtiesībām, izmantošanu un izplatīšanu, nodošanu un licencēšanu, kā arī piekļuves tiesībām var paredzēt attiecībā uz *ERC* darbībām, mācību un mobilitātes darbībām, pirmskomercializācijas iepirkuma darbībām, inovatīvu risinājumu publiskā iepirkuma darbībām, programmas līdzfinansēšanas darbībām un koordinācijas un atbalsta darbībām.

Šie konkrētie noteikumi tiek izklāstīti dotācijas nolīgumā un tie nemaina attiecībā uz atvērto piekļuvi paredzētos principus un pienākumus.

39. pants

Godalgas

1. Ja vien šajā nodaļā nav noteikts citādi, Programmas godalgas piešķir un pārvalda saskaņā ar Finanšu regulas IX sadaļu.
2. Ja vien darba programmā vai konkursa nolikumā nav paredzēts citādi, konkursā var piedalīties ikviens tiesību subjekts neatkarīgi no tā iedibināšanas vietas.
3. Vajadzības gadījumā Komisija vai finansēšanas struktūra godalgas var organizēt kopā ar:
 - a) citām Savienības struktūrām;
 - b) trešām valstīm, arī to zinātniskām un tehnoloģiju organizācijām vai aģentūrām;
 - c) starptautiskām organizācijām; vai
 - d) bezpeļņas tiesību subjektiem.
4. Darba programmā vai konkursa nolikumā nosaka pienākumus attiecībā uz komunikāciju un vajadzības gadījumā attiecībā uz izmantošanu un izplatīšanu, īpašumtiesībām un piekļuves tiesībām, tostarp licencēšanas noteikumiem.

IV NODAĻA

Iepirkums

40. pants

Iepirkums

1. Ja vien šajā nodaļā nav noteikts citādi, iepirkuma tiesības Programmā piešķir un pārvalda saskaņā ar Finanšu regulas VII sadaļu.
2. Iepirkums var būt pirmskomercializācijas iepirkums vai inovatīvu risinājumu iepirkums, ko veic Komisija vai finansēšanas struktūra savā vārdā vai kopā ar līgumslēdzējām iestādēm no dalībvalstīm un asociētajām valstīm. Šādā gadījumā piemēro 22. pantā izklāstītos noteikumus.

V NODAĻA

Finansējuma apvienošanas darbības un apvienotais finansējums

41. pants

Finansējuma apvienošanas darbības

Finansējuma apvienošanas darbības, par kurām pieņemts lēmums saskaņā ar šo Programmu, īsteno atbilstoši *InvestEU* programmai un Finanšu regulas X sadaļai.

42. pants

"Apvārsnis Eiropa" un *EIC* apvienotais finansējums

1. "Apvārsnis Eiropa" vai *EIC* apvienotā finansējuma dotāciju un atmaksājamā avansa komponentus reglamentē 30.–33. pants.
2. *EIC* apvienoto finansējumu īsteno saskaņā ar 43. pantu. Atbalstu kā *EIC* apvienoto finansējumu var piešķirt tik ilgi, kamēr vien darbību var finansēt kā finansējuma apvienošanas darbību vai kā finansēšanas un investīciju darbību, kuru pilnībā nosedz *InvestEU* saistībā sniegtā ES garantija. Atkāpjoties no Finanšu regulas 209. panta, noteikumus, kas izklāstīti 2. punktā, jo īpaši a) un d) apakšpunktā, nepiemēro laikā, kad tiek piešķirts *EIC* apvienotais finansējums.
3. "Apvārsnis Eiropa" apvienoto finansējumu var piešķirt programmas līdzfinansēšanai, ja dalībvalstu un asociēto valstu kopīgajā programmā ir paredzēts izmantot finanšu instrumentus atsevišķi atlasītu darbību atbalstam. Šādu darbību izvērtēšanu un atlasīti veic saskaņā ar 11., 19., 20., 24., 25. un 26. pantu. "Apvārsnis Eiropa" apvienotā finansējuma īstenošanas kārtība atbilst 29. panta noteikumiem pēc analogijas ar 43. panta 9. punktu un papildu un pamatotiem noteikumiem, kas izklāstīti darba programmā.
4. Atmaksājumus, tostarp atmaksājamo avansu un ieņēmumus no "Apvārsnis Eiropa" un *EIC* apvienotā finansējuma, uzskata par iekšējiem piešķirtajiem ieņēmumiem saskaņā ar Finanšu regulas 21. panta 3. punkta f) apakšpunktu un 21. panta 4. punktu.

5. "Apvārsnis Eiropa" un *EIC* apvienoto finansējumu piešķir tā, lai tiktu veicināta Savienības konkurētspēja, taču vienlaikus netiktu kropļota konkurence iekšējā tirgū.

42.a pants

Pathfinder

1. No *Pathfinder* piešķir dotācijas augsta riska progresīviem projektiem, ko īsteno konsorcijs vai vienīgie atbalsta saņēmēji, ar mērķi izstrādāt radikālas inovācijas un jaunas tirgus iespējas. No *Pathfinder* piešķir atbalstu agrīnākajiem zinātniskās, tehnoloģiskās vai "dziļo tehnoloģiju" (*deep-tech*) pētniecības un izstrādes posmiem, tostarp koncepcijas pierādīšanai un prototipu izveidei tehnoloģijas validēšanai.

Pathfinder galvenokārt īsteno, rīkojot atklātu uzaicinājumu iesniegt augšupējus priekšlikumus, paredzot noteiktus piedāvājumu iesniegšanas termiņus gadā, kā arī ar paredz konkurētspējas uzdevumus, proti, izstrādāt stratēģiskos pamatmērķus, kam vajadzīgas "dziļās tehnoloģijas" un radikāla domāšanu.

2. *Pathfinder* pārejas pasākumi palīdzēs visu jomu pētniekiem un inovatoriem uzlabot komerciālās attīstības ceļu Savienībā, piemēram, veicot demonstrējumus un priekšizpēti, lai novērtētu potenciālās darījumdarbības iespējas un atbalstītu nošķirto jauno (*spin-off*) uzņēmumu un jaunuzņēmumu radīšanu.
- a) uzaicinājuma iesniegt priekšlikumus publicēšanas datumu un saturu nosaka, ņemot vērā mērķus un budžetu, kas paredzēti darba programmā saistībā ar attiecīgo darbību portfeli;
- b) Papildu dotācijas par fiksētu summu, kura nepārsniedz 50 000 EUR, var piešķirt katram priekšlikumam, kas jau atlasīts *EIC Pathfinder* uzaicinājumu iesniegt priekšlikumus procedūrā, lai veiktu komplementārus pasākumus, tostarp steidzamas koordinācijas un atbalsta darbības, kuras paredzētas atbalsta saņēmēju portfeļa kopienas stiprināšanai, piemēram, iespējamo nošķirto jauno uzņēmumu un tirgu radošu inovāciju potenciāla novērtēšanai vai uzņēmējdarbības plāna izstrādei. Programmas komiteju, kas izveidota saskaņā ar īpašo programmu, informē par šādiem gadījumiem.

3. Uz *EIC Pathfinder* attiecas piešķiršanas kritēriji, kas definēti 25. pantā.

43. pants

Accelerator

1. *EIC Accelerator* mērķis ir galvenokārt atbalstīt tirgu radošas inovācijas. No tā atbalsta tikai vienīgos atbalsta saņēmējus un galvenokārt nodrošina apvienoto finansējumu. Noteiktos apstākļos no tā var sniegt arī atbalstu arī vienīgi dotācijas vai vienīgi kapitāla veidā.

No *EIC Accelerator* piedāvā divu veidu atbalstu:

- apvienotais finanšu atbalsts MVU, tostarp jaunuzņēmumiem, un (izņēmuma gadījumos) maziem vidējas kapitalizācijas uzņēmumiem, kuri veic radikālu un revolucionāru inovāciju, kas nav spējīga piesaistīt banku finansējumu;
- atbalsts, ko vienīgi dotācijas veidā piešķir MVU, tostarp jaunuzņēmumiem, kuri veic jebkādu veidu inovāciju, sākot no inkrementālas līdz radikālai un revolucionārai inovācijai, un kuru mērķis ir vēlāk izvērst plašu darbību.

Atbalstu, ko vienīgi kapitāla veidā piešķir MVU, tostarp jaunuzņēmumiem, kas nav spējīgi piesaistīt banku finansējumu, var piešķirt arī tiem uzņēmumiem, kuri jau ir saņēmuši atbalstu, ko piešķir vienīgi dotācijas veidā.

No *EIC Accelerator* atbalstu vienīgi dotācijas veidā sniedz tad, ja ir izpildīti šādi kumulatīvi nosacījumi:

- a) projektā ir iekļauta informācija par pieteikuma iesniedzēja spējām un vēlmi izvērst darbību;
- b) atbalsta saņēmējs var būt tikai jaunuzņēmums vai MVU;
- c) programmas "Apvārsnis Eiropa" darbības laikā atbalstu vienīgi dotācijas veidā no *EIC Accelerator* atbalsta saņēmējs var saņemt tikai vienu reizi un ne vairāk kā 2,5 miljonu EUR apmērā.

- 1.a *EIC Accelerator* atbalsta saņēmējs ir tiesību subjekts, kas kvalificējas kā jaunuzņēmums, MVU vai, izņēmuma gadījumos, mazs vidējas kapitalizācijas uzņēmums, kas vēlas izvērst darbību un kas iedibināts dalībvalstī vai asociētajā valstī. Priekšlikumu var iesniegt vai nu atbalsta saņēmējs vai, ja atbalsta saņēmējs ir sniedzis iepriekšēju piekrišanu, viena vai vairākas fiziskas personas vai tiesību subjekti, kas vēlas izveidot vai atbalstīt minēto atbalsta saņēmēju. Pēdējā gadījumā finansēšanas nolīgumu paraksta tikai ar atbalsta saņēmēju.
2. Ar vienu piešķiršanas lēmumu var paredzēt un nodrošināt finansējumu attiecībā uz visiem Savienības ieguldījuma veidiem, kas paredzēti *EIC* apvienotajā finansējumā.
3. Priekšlikumus pēc to individuālās vērtības vērtē ārējie neatkarīgie eksperti un atlasa pastāvīgi atklātā uzaicinājumā, kurā ir noteikti robeždatumi, pamatojoties uz 24. un 26. pantu un atbilstoši 4. punktam.
4. Piešķiršanas kritēriji ir šādi:
 - a) izcilība;
 - b) ietekme;
 - c) darbības riska pakāpe – kas varētu kavēt ieguldījumus, kvalitatīvu un efektīvu īstenošanu – un vajadzība pēc Savienības atbalsta.
5. Vienojoties ar attiecīgajiem pieteikuma iesniedzējiem, Komisija vai finansēšanas struktūras, kas īsteno "Apvārsnis Eiropa" (tostarp EIT ZIK), var tieši iesniegt izvērtēšanai saskaņā ar pēdējo piešķiršanas kritēriju priekšlikumu ar inovāciju un ieviešanu tirgū saistītai darbībai, kas jau atbilst pirmajiem diviem kritērijiem, un šajā nolūkā ievēro šādus kumulatīvos nosacījumus:
 - a) priekšlikums izriet no jebkuras citas darbības, ko finansē programmā "Apvārsnis 2020" vai šajā Programmā, vai, ievērojot pilotprojektu pirmās "Apvārsnis Eiropa" darba programmas ietvaros, no valsts un/vai reģionālajām programmām, sākot ar to, ka tiek apzināts pieprasījums pēc šādas programmas. Detalizētus noteikumus paredz īpašajā programmā;

- b) tas balstās uz iepriekšējā projekta pārskatu, kas nav vecāks par 2 gadiem un kurā novērtēta priekšlikuma izcilība un ietekme, un tajā ievēroti nosacījumi un procesi, kuri sīkāk izklāstīti darba programmā.
6. Izcilības zīmogu var piešķirt, ja ir izpildīti šādi kumulatīvi nosacījumi:
- a) atbalsta saņēmējs ir jaunuzņēmums, MVU vai mazs vidējas kapitalizācijas uzņēmums,
- b) priekšlikums ir atbalsttiesīgs un sasniedzis piemērojamās sliekšņa vērtības attiecībā uz pirmajiem diviem 4. punktā minētajiem piešķiršanas kritērijiem,
- c) attiecībā uz pasākumiem, kuri varētu būt atbalsttiesīgi ar inovāciju saistītā darbībā.
7. Attiecībā uz priekšlikumu, kas saņēmis pozitīvu vērtējumu, ārējie neatkarīgie eksperti ierosina atbilstīgu *EIC Accelerator* atbalstu, pamatojoties uz radītajiem riskiem un resursiem, kā arī laiku, kas vajadzīgs, lai inovāciju laistu tirgū un ieviestu plašāk.
- Pamatotu iemeslu dēļ, piemēram, ņemot vērā neatbilstību Savienības rīcībpolitiku mērķiem, Komisija var noraidīt priekšlikumu, ko ārējie neatkarīgie eksperti novērtējuši atzinīgi. Par šādu noraidījumu iemesliem informē Programmas komiteju.
8. *EIC Accelerator* dotācijas vai atmaksājamā avansa komponents nepārsniedz 70 % no atlasītās inovācijas darbības kopējām attiecināmajām izmaksām.
9. No *EIC Accelerator* sniegtā atbalsta pašu kapitāla un atmaksājamā atbalsta komponentu īstenošanas kārtību sīki izklāsta lēmumā [Īpašā programma].
10. Līgumā par atlasīto darbību nosaka konkrētus izmērāmus starpmērķus un atbilstošo priekšfinansējumu un maksājumus, kas veicami kā atsevišķas iemaksas no *EIC Accelerator* atbalsta.

EIC apvienotā finansējuma gadījumā pasākumus, kas atbilst kādai inovācijas darbībai, var sākt īstenot un dotācijas pirmo priekšfinansējuma maksājumu vai atmaksājamo avansu var izmaksāt pirms citu piešķirtā *EIC* apvienotā finansējuma komponentu apgūšanas. Attiecībā uz šo komponentu apgūšanu ņem vērā līgumā paredzētos konkrētos starpmērķus.

11. Saskaņā ar līgumu darbību aptur, groza vai, pienācīgi pamatojot, izbeidz, ja izmērāmie starpmērķi nav sasniegti. To var izbeigt arī tad, ja nav izdevies nodrošināt plānoto ieviešanu tirgū, īpaši Savienības tirgū.

Izņēmuma gadījumos un ja to iesaka *EIC* valde, Komisija var nolemt palielināt *EIC Accelerator* atbalstu, ja projektu ir pārskatījuši ārējie neatkarīgie eksperti. Par šādiem gadījumiem informē Programmas komiteju.

VI nodaļa

Eksperti

44. pants

Neatkarīgu ārējo ekspertu iecelšana

1. Lai izveidotu kandidātu datubāzi, neatkarīgus ārējos ekspertus izraugās un atlasa, izsludinot fiziskām personām adresētus uzaicinājumus iesniegt pieteikumus un uzaicinājumus attiecīgām organizācijām, piemēram, pētniecības aģentūrām, pētniecības iestādēm, universitātēm, standartizācijas organizācijām, pilsoniskās sabiedrības organizācijām vai uzņēmumiem.

Izņēmuma kārtā un pienācīgi pamatotos gadījumos Komisija vai attiecīgā finansēšanas struktūra, atkāpjoties no Finanšu regulas 237. panta 3. punkta, pārredzamā veidā var izraudzīties jebkuru datubāzē neiekļautu individuālu ekspertu ar atbilstošām prasmēm, ar noteikumu, ka uzaicinājumā izteikt ieinteresētību piemēroti ārējie neatkarīgie eksperti nav konstatēti.

Šie eksperti apliecina savu neatkarību un spēju atbalstīt "Apvārsnis Eiropa" mērķus.

2. Saskaņā ar Finanšu regulas 237. panta 2. un 3. punktu neatkarīgie ārējie eksperti saņem atlīdzību, pamatojoties uz standarta nosacījumiem. Ja tas ir pamatoti un izņēmuma gadījumos, var noteikt, jo īpaši konkrētiem augsta līmeņa ekspertiem, atbilstīgu atlīdzības līmeni, kas nav paredzēts standarta nosacījumos, bet kas pamatojas uz attiecīgajiem tirgus standartiem.
3. Papildus Finanšu regulas 38. panta 2. un 3. punktam Komisijas vai finansēšanas struktūras tīmekļa vietnē vismaz reizi gadā publicē to neatkarīgo ārējo ekspertu vārdus, kuri izvērtē dotāciju pieteikumus un kuri ir iecelti amatā kā privātpersonas, kā arī viņu ekspertīzes jomu. Šādu informāciju vāc, apstrādā un publicē saskaņā ar ES datu aizsardzības noteikumiem.
- 3.a Komisija vai attiecīgā finansēšanas struktūra veic piemērotus pasākumus, lai attiecībā uz neatkarīgo ārējo ekspertu iesaistīšanu novērstu interešu konfliktus saskaņā ar Finanšu regulas 61. pantu un 150. panta 5. punktu.

Komisija vai attiecīgā finansēšanas struktūra nodrošina, ka eksperts, kas nonācis interešu konfliktā saistībā ar jautājumu, par kuru tiek prasīts eksperta atzinums, nevērtē konkrēto jautājumu, nekonsultē par to vai nesniedz palīdzību saistībā ar to.

4. Ieceļot ārējos neatkarīgos ekspertus, Komisija vai attiecīgā finansēšanas struktūra veic piemērotus pasākumus, lai panāktu, ka ekspertu grupu un izvērtēšanas komisiju sastāvs ir līdzsvarots prasmju, pieredzes un zināšanu ziņā, tostarp specializācijas jautājumos, jo īpaši saistībā ar sociālajām un humanitārajām zinātnēm, ģeogrāfisko pārstāvību un dzimumu, ņemot vērā situāciju attiecīgās darbības jomā.
5. Vajadzības gadījumā, lai garantētu, ka izvērtējums ir kvalitatīvs, katra priekšlikuma vērtēšanai tiek nodrošināts pietiekams skaits neatkarīgo ekspertu.
6. Eiropas Parlamentam un Padomei dara zināmu visu neatkarīgo un ārējo ekspertu atlīdzības līmeni. To sedz no Programmas izdevumiem.

III SADAĻA
PROGRAMMAS UZRAUDZĪBA, KOMUNIKĀCIJA, IZVĒRTĒŠANA UN KONTROLE

45. pants

Uzraudzība un ziņošana

1. Komisija pastāvīgi uzrauga "Apvārsnis Eiropa", tās īpašās programmas un EIT pasākumu pārvaldību un īstenošanu. Lai uzlabotu pārredzamību, šo datu pēdējos atjauninājumus pieejamā veidā dara publiski pieejamus arī Komisijas tīmekļa vietnē.

Jo īpaši vienā un tajā pašā datubāzē iekļauj datus par projektiem, ko finansē saskaņā ar *ERC*, Eiropas partnerībām, uzdevumiem, *EIC* un EIT.

Tie ietver šādu informāciju:

- i) "uz ietekmes ceļu rādītājiem balstītie laikā ierobežotie rādītāji, ar kuriem ziņo par Programmas virzību 3. pantā noteikto mērķu sasniegšanā un kuri izklāstīti V pielikumā,"
- ii) informācija par sociālo un humanitāro zinātņu integrācijas līmeni, attiecība starp zemāko un augstāko TRL sadarbīgajā pētniecībā, valstu līdzdalības paplašināšanā panāktais progress, konsorciiju ģeogrāfiskais sastāvs sadarbīgajos projektos, pētnieku atalgojuma dinamika, divposmu iesniegšanas un izvērtēšanas procedūras izmantošana, pasākumi, kuru mērķis ir veicināt sadarbības saites Eiropas pētniecībā un inovācijā, izvērtējumu pārskatīšanas iespēju izmantošana un sūdzību skaits un veidi, klimata politikas aspektu integrācijas līmenis un ar to saistītās izmaksas, MVU līdzdalība, privātā sektora līdzdalība, dzimumu aspekta ņemšana vērā finansētajās darbībās, izvērtēšanas komisijas, padomes un konsultatīvās grupas, izcilības zīmogi, Eiropas partnerības, kā arī līdzfinansējuma likme, komplementārs un kumulatīvs finansējums no citiem Savienības fondiem, pētniecības infrastruktūras, dotāciju piešķiršanas termiņš, starptautiskās sadarbības līmenis, pilsoņu iesaistīšana un pilsoniskās sabiedrības līdzdalība;

- iii) izdevumu līmeņi, kas sadalīti projekta līmenī, kas ļauj veikt konkrētu analīzi, tostarp katrai intervences jomai;
 - iv) pārmērīga priekšlikumu skaita līmenis, jo īpaši priekšlikumu skaits un uzaicinājumu iesniegt priekšlikumus skaits, vidējais punktu skaits, priekšlikumu īpatsvars, kāds ir virs un kāds zem kvalitātes sliekšņa vērtībām.
2. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 50. pantu attiecībā uz V pielikuma grozījumiem, lai papildinātu vai grozītu ietekmes ceļu rādītājus un vajadzības gadījumā noteiktu atsaucē vērtības un mērķrādītājus.
3. Darbības rezultātu ziņošanas sistēma nodrošina, ka programmas īstenošanas un rezultātu uzraudzībai vajadzīgie dati tiek vākti efektīvi, lietderīgi un savlaicīgi, nepaaugstinot administratīvo slogu atbalsta saņēmējiem. Šajā nolūkā Savienības līdzekļu saņēmējiem un attiecīgā gadījumā dalībvalstīm uzliek samērīgas ziņošanas prasības, tostarp attiecībā uz darbībās iesaistītajiem pētniekiem, lai varētu izsekot viņu karjeru un mobilitāti ⁴⁵.
- 3.a Kvantitatīvos datus, cik vien iespējams, papildina ar Komisijas un Savienības vai valstu finansēšanas struktūru sagatavotu kvalitatīvu analīzi.
4. Pasākumi, kuru mērķis ir veicināt sadarbības saites Eiropas pētniecībā un inovācijā, tiek pārraudzīti un pārskatīti darba programmu kontekstā.

⁴⁵ Eiropas partnerību uzraudzības noteikumi ir izklāstīti šīs regulas III pielikumā.

46. pants

Informēšana, komunikācija, reklamēšana, izplatīšana un izmantošana

1. Savienības finansējuma saņēmēji dara zināmu Savienības finansējuma izcelsmi un nodrošina tā pamanāmību (jo īpaši, kad tiek popularizētas darbības un to rezultāti, tostarp godalgas), sniedzot dažādām auditorijām, tostarp plašsaziņas līdzekļiem un sabiedrībai, mērķorientētu informāciju, kas ir konsekventa, lietderīga un samērīga.
2. Komisija īsteno informācijas un komunikācijas pasākumus saistībā ar Programmu, tās darbībām un rezultātiem. Turklāt tā sniedz savlaicīgu un pilnīgu informāciju dalībvalstīm un atbalsta saņēmējiem. Lai kopdarbības projektu īstenošanas nolūkā veidotu konsorcijs, interesētajiem subjektiem sniedz partneru piemeklēšanas pakalpojumus, kas ir balstīti uz pierādījumiem un kuros tiek izmantoti analītiski dati un tīkla iespējas, īpašu uzmanību veltot to tiesību subjektu tīklošanas iespēju apzināšanai, kuri ir no dalībvalstīm ar zemu sniegumu pētniecības un inovācijas jomā. Balstoties uz šādu analīzi, saistībā ar konkrētiem uzaicinājumiem iesniegt priekšlikumus var rīkot mērķtiecīgus partneru piemeklēšanas pasākumus. Programmai piešķirtie finanšu resursi veicina arī Savienības politisko prioritāšu korporatīvo komunikāciju, ciktāl šīs prioritātes saistītas ar 3. pantā minētajiem mērķiem.
3. Komisija izveido arī izplatīšanas un izmantošanas stratēģiju, lai palielinātu tādu Programmas pētniecības un inovācijas rezultātu un zināšanu pieejamību un izplatīšanu, kas palīdzētu paātrināt izmantošanu ceļā uz ieviešanu tirgū un palielināt Programmas ietekmi. Programmai piešķirtie finanšu resursi veicina arī Savienības politisko prioritāšu korporatīvo komunikāciju, kā arī informācijas, komunikācijas, publicitātes, izplatīšanas un izmantošanas pasākumus, ciktāl tie saistīti ar 3. pantā minētajiem mērķiem.

47. pants

Programmas izvērtēšana

1. Programmas izvērtēšanu veic savlaicīgi, lai tās rezultātus varētu ņemt vērā lēmumu pieņemšanas procesā attiecībā uz programmu, tai sekojošo programmu un citām iniciatīvām, kas attiecas uz pētniecību un inovāciju.
2. Programmas starpposma izvērtēšanu veic ar pārredzamā procesā atlasītu neatkarīgu ekspertu palīdzību, tiklīdz par programmas īstenošanu ir pieejama pietiekama informācija, bet ne vēlāk kā četrus gadus kopš programmas īstenošanas sākuma. Tajā ietver portfeļa analīzi un novērtējumu par iepriekšējo pamatprogrammu ilgtermiņa ietekmi, un tā veido pamatu, lai vajadzības gadījumā koriģētu Programmas īstenošanu un/vai pārskatītu Programmu. Tajā novērtē Programmas efektivitāti, iedarbīgumu, nozīmīgumu, saskanību un Savienības pievienoto vērtību.
3. Programmas īstenošanas beigās, bet ne vēlāk kā četrus gadus no 1. pantā norādītā termiņa beigām, Komisija pabeidz programmas galīgo izvērtēšanu. Tajā ietver iepriekšējo pamatprogrammu ilgtermiņa ietekmes novērtējumu.
4. Komisija publicē un Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai iesniedz šīs izvērtēšanas rezultātus kopā ar saviem apsvērumiem.

48. pants

Revīzijas

1. Programmas kontroles sistēma nodrošina pienācīgu līdzsvaru starp uzticamību un kontroli, ņemot vērā kontroles administratīvās un citas izmaksas visos līmeņos, īpaši attiecībā uz atbalsta saņēmējiem. Revīzijas noteikumi ir skaidri, konsekventi un saskaņoti visā Programmas darbības laikā.

2. Programmas revīzijas stratēģija ir balstīta uz finanšu revīziju, ko veic no visas Programmas iegūtā reprezentatīvā izdevumu parauga. Minēto reprezentatīvo paraugu papildina ar izlasi, kuras pamatā ir ar izdevumiem saistītu risku novērtējums. Darbības, kam piešķir kopīgo finansējumu no dažādām Savienības programmām, revidē tikai vienu reizi, aptverot visas iesaistītās programmas un to attiecīgos piemērojamos noteikumus.
3. Turklāt Komisija vai finansēšanas struktūra var paļauties uz apvienotām sistēmu revīzijām saņēmēju līmenī. Šie kombinētie pārskati iesniedzami pēc izvēles noteiktu veidu atbalsta saņēmējiem, un tos veido sistēmu un procesu revīzija, ko papildina darījumu revīzija, kuru veic kompetents neatkarīgs revidents, kurš ir kvalificēts veikt grāmatvedības dokumentu obligāto revīziju saskaņā ar Direktīvu 2006/43/EK ⁴⁶. Komisija vai finansēšanas struktūra tās var izmantot, lai gūtu vispārējas ticamības apliecinājumu par izdevumu pareizu finanšu pārvaldību un lai pārskatītu *ex post* revīziju līmeni un atzinumus par finanšu pārskatiem.
4. Saskaņā ar Finanšu regulas 127. pantu Komisija vai finansēšanas iestāde var balstīties uz revīzijām par to Savienības iemaksu izmantošanu, kuras veikušas citas neatkarīgas un kompetentas personas vai subjekti, tostarp tādi, kas nav Savienības iestāžu vai struktūru pilnvarotās personas vai subjekti.
5. Revīziju var veikt laikposmā līdz diviem gadiem pēc atlikuma maksājuma veikšanas.
- 5.a Komisija publicē revīzijas pamatnostādnes, kuru mērķis ir nodrošināt revīzijas procedūru un noteikumu uzticamu un vienādu piemērošanu un interpretāciju visā programmas darbības laikā.

⁴⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2006/43/EK (2006. gada 17. maijs), ar ko paredz gada pārskatu un konsolidēto pārskatu obligātās revīzijas, groza Padomes Direktīvu 78/660/EEK un Padomes Direktīvu 83/349/EEK un atceļ Padomes Direktīvu 84/253/EEK (OV L 157, 9.6.2006., 87. lpp.).

49. pants

Savienības finanšu interešu aizsardzība

1. Ja trešā valsts Programmā piedalās ar lēmumu, kas pieņemts, ievērojot starptautisku nolīgumu vai pamatojoties uz kādu citu juridisku instrumentu, šī trešā valsts piešķir vajadzīgās tiesības un piekļuvi, lai atbildīgais kredītrīkotājs, *OLAF* un Revīzijas palāta varētu visaptveroši īstenot savu attiecīgo kompetenci. *OLAF* gadījumā šādas tiesības ietver tiesības veikt izmeklēšanu, tostarp pārbaudes un apskates uz vietas, kā paredzēts Regulā (ES, *Euratom*) Nr. 883/2013.

50. pants

Deleģēšanas īstenošana

1. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai piešķir, ievērojot šajā pantā izklāstītos nosacījumus.
2. Pilnvaras pieņemt 45. panta 2. punktā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir līdz 2028. gada 31. decembrim.
3. Eiropas Parlaments vai Padome jebkurā laikā var atsaukt 45. panta 2. punktā minēto pilnvaru deleģēšanu. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* vai vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.
4. Pirms deleģētā akta pieņemšanas Komisija apspriežas ar ekspertiem, kurus katra dalībvalsts iecēlusi saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu.
5. Tiklīdz Komisija pieņem deleģētu aktu, tā par to paziņo vienlaikus Eiropas Parlamentam un Padomei.

6. Saskaņā ar 45. panta 2. punktu pieņemts deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja divos mēnešos no dienas, kad minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus, vai ja pirms minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par diviem mēnešiem.

IV SADAĻA

PĀREJAS UN NOBEIGUMA NOTEIKUMI

51. pants

Atcelšana

Regulu (EK) Nr. 1291/2013 un Regulu (EK) Nr. 1290/2013 atceļ no 2021. gada 1. janvāra.

52. pants

Pārejas noteikumi

1. Šī regula neskar attiecīgo darbību turpināšanu vai grozīšanu saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1291/2013 un Regulu (EK) Nr. 1290/2013, ko minētajām darbībām turpina piemērot līdz to slēgšanai. Uz darba plāniem un darbībām, kas paredzētas darba plānos, kuri pieņemti saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1290/2013 un attiecīgo finansēšanas struktūru pamataktiem, arī turpmāk attieksies Regula (ES) Nr. 1290/2013 un minētie pamatakti, kamēr šie plāni tiks pabeigti.
2. No programmas finansējuma var segt arī izdevumus par tehnisko un administratīvo palīdzību, kas ir vajadzīga, lai nodrošinātu pāreju starp Programmu un pasākumiem, kuri pieņemti saskaņā ar iepriekšējo regulu, proti, Regulu (ES) Nr. 1291/2013.

53. pants

Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

[vieta]

Eiropas Parlamenta vārdā –

priekšsēdētājs

Padomes vārdā –

priekšsēdētājs

I PIELIKUMS

PASĀKUMU PAMATVIRZIENI

Regulas 3. pantā izklāstītos vispārējos un konkrētos mērķus īsteno šīs Programmas izpildes gaitā un šajā pielikumā un īpašās programmas I pielikumā raksturotajās intervences jomās un pamatvirzienos.

1) I pīlārs. "Zinātnes izcilība"

Šajā pīlārā ar turpmākajiem pasākumiem atbilstīgi 4. pantam veicina zinātnes izcilību, piesaista Eiropai vislielākos talantus, sniedz pienācīgu atbalstu agrīnā posma pētniekiem un atbalsta zinātnes izcilības, augstas kvalitātes zināšanu, metožu un prasmju, tehnoloģiju radīšanu un izplatīšanu un to, ka tiek rasti un izplatīti risinājumi globālām sociālām, vides un ekonomikas problēmām. Tas arī veicina pārējo 3. pantā aprakstīto Programmas konkrēto mērķu īstenošanu.

- a) Eiropas Pētniecības padome: nodrošina pievilcīgu un elastīgu finansējumu, lai atsevišķi talantīgi un radoši pētnieki, jo īpaši agrīnā posma pētnieki, un to komandas varētu darboties visdaudzsološākajās zinātnes avangarda jomās, neatkarīgi no to valstiskās piederības un izcelsmes valsts un pamatojoties uz Savienības mēroga konkurenci, kuras pamatā ir vienīgi izcilības kritērijs.

Intervences joma: visprogresīvākā zinātne

- b) Marijas Sklodovskas-Kirī vārdā nosauktās darbības: nodrošina pētniekus ar jaunām zināšanām un prasmēm, pateicoties mobilitātei un saskarsmei pāri robežām, starp nozarēm un disciplīnām, uzlabo mācību un karjeras izaugsmes sistēmas, kā arī strukturē un uzlabo pieņemšanu darbā institūciju un valstu līmenī, ņemot vērā Eiropas pētnieku hartu un Rīcības kodeksu par pētnieku pieņemšanu darbā; tādējādi Marijas Sklodovskas-Kirī vārdā nosauktās darbības palīdz veidot Eiropas izcilās pētniecības vides pamatu visā Eiropā, veicinot nodarbinātību, izaugsmi un ieguldījumus un risinot esošās un gaidāmās problēmas sabiedrībā.

Intervences jomas: atbalsts izcilībai, nodrošinot pētnieku mobilitāti pāri robežām, nozarēm un disciplīnām; jaunu prasmju veicināšana, veicot pētnieku izcilu apmācību; cilvēkresursu un prasmju pilnveides stiprināšana visā Eiropas pētniecības telpā; sinerģijas uzlabošana un atvieglošana; saiknes ar sabiedrību veicināšana.

- c) Pētniecības infrastruktūra: Eiropas nodrošināšana ar pasaules līmeņa pētniecības infrastruktūru, kas ir atvērta un pieejama vislabākajiem pētniekiem Eiropā un ārpus tās. Mudināšana izmantot esošās, arī *ESIF* finansētās, pētniecības infrastruktūras. Šādi – papildus pasākumiem attiecīgās Savienības politikas un starptautiskās sadarbības jomās – tiks vairota pētniecības infrastruktūras spēja atbalstīt zinātnes sasniegumus un inovāciju un veidot atvērtu un izcilu zinātni saskaņā ar *FAIR* principiem.

Intervences jomas: Eiropas pētniecības infrastruktūras vides stiprināšana un pilnveidošana; pētniecības infrastruktūru pieejamības, integrēšanas un savstarpējās savienošanas nodrošināšana; Eiropas pētniecības infrastruktūru inovācijas potenciāls un pasākumi inovācijas un apmācības jomā; Eiropas pētniecības infrastruktūras politikas un starptautiskās sadarbības stiprināšana;

2) II pīlārs. "Globāli izaicinājumi un Eiropas rūpniecības konkurētspēja"

Šajā pīlārā ar turpmākajiem pasākumiem atbilstīgi 4. pantam atbalsta kvalitatīvu jaunu zināšanu, tehnoloģiju un ilgtspējīgu risinājumu radīšanu un labāku izplatīšanu, stiprina Eiropas rūpniecības konkurētspēju, stiprina pētniecības un inovācijas ietekmi Savienības rīcībpolitikas izstrādāšanā, atbalstīšanā un īstenošanā, atbalsta inovatīvu risinājumu ieviešanu rūpniecībā, īpaši mazos un vidējos uzņēmumos un jaunuzņēmumos, un atbalsta globālu problēmu risināšanu sabiedrībā. Tas arī veicina pārējo 3. pantā aprakstīto Programmas konkrēto mērķu īstenošanu.

Sociālās un humanitārās zinātnes pilnībā integrē visās kopās, tostarp konkrētos un specializētos pasākumos.

Lai maksimāli palielinātu ietekmi, elastību un sinerģiju, pētniecības un inovācijas pasākumus organizē sešās kopās, kas savstarpēji sasaistītas Eiropas pētniecības infrastruktūrā un kas kopā un atsevišķi stimulēs sadarbību starp disciplīnām, nozarēm, politikas jomām, kā arī pārrobežu un starptautisku sadarbību. Šajā "Apvārsnis Eiropa" pīlārā tiks aptverti pasākumi no dažādām *TRL*, tostarp zemākām *TRL*.

Ar katru kopu tiks sekmēti vairāki IAM; un daudzus IAM atbalsta vairāk nekā viena kopa.

Pētniecības un inovācijas pasākumus īsteno turpmāk norādītajās kopās un starp tām.

- a) Kopa "Veselība": visu vecumu iedzīvotāju veselības un labjutības uzlabošana un aizsardzība, radot jaunas zināšanas, izstrādājot inovatīvus risinājumus un nodrošinot, ka attiecīgā gadījumā tiek iekļauta dzimumperspektīva, slimību novēršanai, diagnosticēšanai, uzraudzībai un ārstēšanai, kā arī veselības aprūpes tehnoloģiju izstrādei; veselības risku mazināšana, aizsargājot iedzīvotājus un veicinot labu veselību, arī darbvietā; sabiedrības veselības sistēmu uzlabošana izmaksu efektivitātes, vienlīdzības un ilgtspējības ziņā; ar nabadzību saistītu slimību profilakse un ārstēšana; pacientu līdzdalības un sava veselības stāvokļa uzmanīšanas iespēju atbalstīšana un nodrošināšana.

Intervences jomas: veselība visas dzīves laikā; vides un sociālie faktori veselībā; neinfekciozas un retas slimības; infekcijas slimības, tostarp ar nabadzību saistītas un novārtā atstātas slimības; veselības un aprūpes rīki, tehnoloģijas un digitāli risinājumi, tostarp personalizētā medicīna; veselības aprūpes sistēmas.

- b) Kopa "Kultūra, jaunrade un iekļaujoša sabiedrība": Demokrātijas vērtību, tostarp tiesiskuma un pamattiesību, stiprināšana, mūsu kultūras mantojuma aizsardzība, kultūras un radošo industriju potenciāla apzināšana un tādu sociālekonomisko pārmaiņu veicināšana, kas sekmē iekļaušanu un izaugsmi, tostarp migrācijas pārvaldība un migrantu integrēšana.

Intervences jomas: demokrātija un pārvaldība; kultūra, kultūras mantojums un radošums; sociālas un ekonomiskas izmaiņas.

- c) Kopa "Civilā drošība sabiedrībai": reaģēt uz izaicinājumiem, ko rada pastāvīgi drošības apdraudējumi, tostarp kibernetiskā drošība, kā arī dabas un cilvēka izraisītas katastrofas.

Intervences jomas: pret katastrofām noturīga sabiedrība; aizsardzība un drošība; kibernetiskā drošība.

- d) Kopa "Digitālā joma, rūpniecība un kosmos": spēju stiprināšana un Eiropas suverenitātes nodrošināšana, galvenokārt panākot tehnoloģiju izmantošanu digitalizācijas un ražošanas nolūkiem un kosmosa tehnoloģijās, visā vērtības veidošanas ķēdē, veidojot konkurētspējīgu, digitālu, zemas oglekļa emisijas un aprites nozari; ilgtspējīgu izejvielu piegādes nodrošināšana; progresīvu materiālu izstrāde un sasniegumu un inovācijas pamata nodrošināšana globālo sabiedrības problēmu risināšanā.

Intervences jomas: ražošanas tehnoloģijas; digitālās pamattehnoloģijas, tostarp kvantu tehnoloģijas; jaunās pamattehnoloģijas; progresīvi materiāli; mākslīgais intelekts un robotika; nākamās paaudzes internets; progresīva datošana un lielle dati; aprites nozares; zemas oglekļa emisijas un "tīra" rūpniecība; kosmos, tostarp Zemes novērošana.

- e) Kopa "Klimats, enerģētika un mobilitāte": cīņa pret klimata pārmaiņām, labāk izprotot to cēloņus, attīstības gaitu, riskus, ietekmi un iespējas, padarot enerģētikas un transporta nozari klimatam un videi draudzīgāku, efektīvāku, konkurētspējīgāku, viedāku, drošāku un izturētspējīgāku, veicinot atjaunojamo energoresursu izmantošanu un energoefektivitāti, uzlabojot Savienības noturību pret ārējiem satricinājumiem un pielāgojot sociālo uzvedību atbilstīgi IAM.

Intervences jomas: klimata zinātne un risinājumi; energoapgāde; energosistēmas un energotīkli; dzīvojamās un rūpniecības ēkas enerģijas pārkārtošanas procesā; kopienas un pilsētas; rūpniecības konkurētspēja transporta nozarē; tīrs, drošs un pieejams transports un mobilitāte; viedā mobilitāte; enerģijas uzglabāšana.

- f) kopa "Pārtika, bioekonomika, dabas resursi, lauksaimniecība un vide": vides aizsardzība, zemes, iekšējo ūdeņu un jūras dabas un bioloģisko resursu atjaunošana, ilgtspējīga pārvaldība un izmantošana nolūkā apturēt bioloģiskās daudzveidības eroziju, lai nodrošinātu pārtikas un uztura nodrošinājumu visiem un pāreju uz mazoglekļa, resursefektīvu un aprites ekonomiku un ilgtspējīgu bioekonomiku.

Intervences jomas: vides novērošana; bioloģiskā daudzveidība un dabas resursi; lauksaimniecība, mežsaimniecība un lauku teritorijas; jūras, okeāni un iekšzemes ūdeņi; pārtikas sistēmas; bioloģiskas inovāciju sistēmas ES bioekonomikā; aprites sistēmas.

- g) Ar kodolenerģiju nesaistītas Kopīgā pētniecības centra tiešās darbības: kvalitatīvu zinātnisko pierādījumu radīšana efektīvai un cenas ziņā pieejamai labai publiskajai politikai. Lai saprātīgi izstrādātu jaunas iniciatīvas un priekšlikumus ES tiesību aktiem, ir nepieciešami pārredzami, visaptveroši un līdzsvaroti pierādījumi, savukārt politikas īstenošanā pierādījumi ir vajadzīgi novērtēšanai un uzraudzīšanai. *JRC* nodrošinās Eiropas Savienības politikai neatkarīgus zinātniskos pierādījumus un tehnisko atbalstu visā politikas veidošanas ciklā. *JRC* arī koncentrēs savu pētniecisko darbību uz ES politikas prioritātēm.

Intervences jomas: veselība; kultūra, jaunrade un iekļaujoša sabiedrība; civilā drošība sabiedrībai; digitālā joma, rūpniecība un kosmoss; klimats, enerģētika un mobilitāte; pārtika, bioekonomika, dabas resursi, lauksaimniecība un vide; atbalsts iekšējā tirgus funkcionēšanai un Eiropas Savienības ekonomikas pārvaldībai; atbalsts dalībvalstīm tiesību aktu īstenošanā un pārdomātas specializācijas stratēģiju izstrādē; politikas veidošanas analītiskie instrumenti un metodes; zināšanu pārvaldība; zināšanu un tehnoloģijas nodošana; atbalsts zinātnei politikas platformu nolūkiem.

3) III pīlārs "Inovatīva Eiropa"

Ar turpmākajiem pasākumiem šis pīlārs atbilstīgi 4. pantam veicina visu veidu inovāciju, tostarp netehnoloģisku inovāciju, galvenokārt MVU ietvaros, kas ietver jaunuzņēmumus, sekmējot tehnoloģijas attīstību, demonstrējumus un zināšanu nodošanu, un stiprina inovatīvu risinājumu izmantošanu. Tas arī veicina citu 3. pantā aprakstīto Programmas konkrēto mērķu īstenošanu. *EIC* tiks īstenota, galvenokārt izmantojot divus instrumentus, proti, *Pathfinder*, ko lielākoties īsteno, izmantojot sadarbīgo pētniecību, un *Accelerator*.

- a) Eiropas Inovācijas padome: koncentrējas galvenokārt uz revolucionāru un radikālu inovāciju, kas īpaši orientēta uz tirgu radošu inovāciju, vienlaikus atbalstot arī visu veidu inovācijas, tostarp inkrementālu inovāciju.

Intervences jomas: *Pathfinder* progresīvai pētniecībai, kas atbalsta nākotnes un jaunas radikālas, tirgu radošas un/vai "dziļās" tehnoloģijas; *Accelerator*, kas nodrošina finansējumu starp pētniecības un inovācijas pasākumu beigu posmiem un tirgus darbības uzsākšanas brīdi, lai efektīvi izmantotu tirgu radošu revolucionāro inovāciju un izvērstu uzņēmumus, kad tirgus nenodrošina dzīvotspējīgu finansējumu; papildu *EIC* pasākumi, piemēram, godalgas, stipendijas un darījumdarbības pakalpojumi ar pievienoto vērtību.

- b) Eiropas inovācijas ekosistēmas

Intervences jomas: starp pasākumiem jo īpaši būs – attiecīgā gadījumā sadarbībā ar EIT – saiknes veidošana ar valstu un reģionāliem inovāciju dalībniekiem un atbalsts kopīgu pārrobežu inovācijas programmu īstenošanai, ko veic dalībvalstis, reģioni un asociētās valstis, no prakses un zināšanu apmaiņas par inovācijas regulējumu līdz vispārīgo prasmju pilnveidošanas inovācijai un pētniecības un inovācijas darbībām, tostarp atvērtajai vai lietotāju virzītai inovācijai, lai uzlabotu Eiropas inovācijas sistēmas efektivitāti. Tas būtu jāīsteno *inter alia* sinerģijā ar ERAF atbalstu inovācijas ekosistēmām un starpreģionālām partnerībām par pārdomātas specializācijas tēmām.

c) Eiropas inovāciju un tehnoloģiju institūts

Intervences jomas: ilgtspējīgas inovācijas ekosistēmas visā Eiropā; inovācijas un uzņēmējdarbības prasmes mūžizglītības perspektīvā, tostarp visā Eiropā palielinot augstākās izglītības iestāžu spējas; jauni tirgus risinājumi globālo problēmu risināšanai; sinerģija un pievienotā vērtība programmā "Apvārsnis Eiropa".

4) Daļa "Dalības paplašināšana un Eiropas pētniecības telpas stiprināšana"

Ar turpmāk minētajiem pasākumiem šajā pīlārā tiecas sasniegt 3. panta 2. punkta d) apakšpunktā izklāstītos konkrētos mērķus. Tas arī veicina pārējo 3. pantā aprakstīto Programmas konkrēto mērķu īstenošanu. Veidojot pamatu visai Programmai, šī daļa atbalstīs pasākumus, kas sniegs savu ieguldījumu, lai veicinātu talantu piesaisti, sekmētu intelektuālā darbaspēka apriti un novērtu intelektuālā darbaspēka emigrāciju, vairāk zināšanās balstītai, inovatīvai un dzimumlīdztiesīgai Eiropai, kura globālajā konkurencē ieņem līderpozīcijas, veicinot transnacionālo sadarbību, un tādējādi tiks optimizētas valstu stiprās puses un potenciāls augstas veikspējas EPT ietvaros visas Eiropas mērogā, kur zināšanas un augsti kvalificēta darbaspēka aprite notiek brīvi un līdzsvaroti, kur pētniecības un inovācijas iznākumi tiek plaši izplatīti informētiem iedzīvotājiem, kā arī viņi tos izprot un uzticas tiem un no tiem labumu gūst visa sabiedrība, un kur ES politika, jo īpaši pētniecības un inovācijas politika, balstās uz kvalitatīviem zinātniskiem pierādījumiem.

Tā arī atbalsta pasākumus, kuru mērķis ir uzlabot to priekšlikumu kvalitāti, ko iesniedz tiesību subjekti no dalībvalstīm ar zemu sniegumu pētniecības un inovācijas jomā, piemēram, profesionālas priekšlikumu iepriekšējas pārbaudes un konsultācijas, un veicināt valstu kontaktpunktu pasākumus nolūkā atbalstīt starptautisku tīklu veidošanu, kā arī pasākumus, kuru mērķis ir atbalstīt tiesību subjektus no dalībvalstīm ar zemu sniegumu pētniecības un inovācijas jomā, kas pievienojas jau atlasītiem kopdarbības projektiem, kuros tiesību subjekti no šādām dalībvalstīm nepiedalās.

Intervences jomas: dalības paplašināšana un izcilības izplatīšana, tostarp izmantojot komandsadarbību, mērķsadarbību, EPT katedras, *COST*, izcilības iniciatīvas un pasākumus intelektuālā darbaspēka aprites sekmēšanai; Eiropas pētniecības un inovācijas sistēmas reformēšana un uzlabošana, tostarp atbalstot, piemēram, valsts pētniecības un inovācijas politikas reformu, nodrošinot pievilcīgu karjeras vidi un atbalstot dzimumu līdztiesību un amatierzinātni.

Ia PIELIKUMS

EIROPAS INOVĀCIJU UN TEHNOLOĢIJU INSTITŪTS (EIT)

Īstenojot EIT programmas pasākumus, piemēro turpmāk izklāstītos noteikumus.

3.1. Pamatojums

Kā skaidri noteikts augsta līmeņa grupas ziņojumā par ES pētniecības un inovācijas ietekmes vairošanu (Lamī augsta līmeņa grupa), turpmākās virzības pamatā ir mērķis "izglītēt cilvēkus nākotnei, kā arī ieguldīt cilvēkos, kas radīs pārmaiņas". Jo īpaši Eiropas augstākās izglītības iestādes tiek aicinātas stimulēt uzņēmējdarbību, nojaukt disciplinārās robežas un institucionalizēt spēcīgu, starpdisciplināru akadēmiskās un rūpniecības nozares sadarbību. Saskaņā ar neseniem pētījumiem piekļuve talantīgiem cilvēkiem ir vissvarīgākais faktors, kas ietekmē vietas izvēli Eiropas jaunuzņēmumu dibinātāju vidū. Uzņēmējdarbības izglītībai, apmācības iespējām un radošo spēju attīstībai ir izšķiroša loma nākotnes inovatoru audzināšanā un pašreizējo inovatoru spēju izkopšanā, palīdzot tiem pacelt savu uzņēmējdarbību līdz jaunu panākumu līmenim. Pieeja uzņēmējdarbības nozares talantiem apvienojumā ar piekļuvi profesionāliem pakalpojumiem, kapitālam un tirgiem ES līmenī, kā arī galveno inovācijas dalībnieku apvienošana kopīga mērķa sasniegšanai ir galvenās sastāvdaļas inovācijas ekosistēmas atbalstīšanai. Ir nepieciešams saskaņot centienus visā ES, lai radītu spēju pastāvēt savstarpēji saistītām ES mēroga uzņēmējdarbības kopām un ekosistēmām.

Šodien EIT ir Eiropas lielākā integrētā inovācijas ekosistēma, kurā satiekas partneri no uzņēmējdarbības, pētniecības, izglītības un citām jomām. EIT turpinās atbalstīt zināšanu un inovāciju kopienas (ZIK), kas ir liela mēroga Eiropas partnerības, kuras risina konkrētas globālās problēmas, un stiprinās inovācijas ekosistēmas ap tām. Tas tiks darīts, veicinot visaugstākajiem standartiem atbilstošas izglītības, pētniecības un inovācijas integrāciju, tādējādi radot inovācijai labvēlīgu vidi un veicinot un atbalstot uzņēmēju jauno paaudzi, kā arī ciešā sinerģijā un komplementāri *EIC* stimulējot inovatīvu uzņēmumu radīšanu.

Visā Eiropā joprojām jāpūlas attīstīt ekosistēmas, kurās pētnieki, inovatori, nozares un valdības spētu viegli sadarboties. Patiesībā inovācijas ekosistēmas joprojām nedarbojas optimāli vairāku iemeslu dēļ, piemēram:

- inovācijas dalībnieku mijiedarbību joprojām kavē organizatoriskie, regulatīvie un kultūras šķēršļi starp tiem;
- inovācijas sistēmas stiprināšanas centieni gūst labumu no koordinācijas un skaidras orientēšanās uz konkrētiem mērķiem un ietekmes panākšanu.

Lai risinātu nākotnes sabiedriskās problēmas, izmantotu jauno tehnoloģiju radītās iespējas un veicinātu videi draudzīgu un ilgtspējīgu ekonomikas izaugsmi, darbvietu radīšanu, konkurētspēju un Eiropas pilsoņu labklājību, jāturpina stiprināt Eiropas inovēšanas spējas – nostiprinot pastāvošās vides, kuras veicina sadarbību un inovāciju, kā arī radot jaunas; stiprinot akadēmisko aprindu un pētniecības nozares inovatīvās spējas; atbalstot jaunās paaudzes uzņēmējus; stimulējot inovatīvu uzņēmumu izveidi un attīstību, kā arī stiprinot ES finansēto pētniecības un inovācijas pasākumu pamanāmību un atzīšanu, jo īpaši attiecībā uz EIT finansēšanu, lai par šiem pasākumiem uzzinātu plaša sabiedrība.

Inovācijas problēmu būtība un mērogs pieprasa dalībnieku un resursu sadarbību un mobilizāciju Eiropas mērogā, veicinot pārrobežu sadarbību. Ir jānojauc robežas starp disciplīnām un vērtības veidošanas ķēdēs un jārada labvēlīga vide efektīvai zināšanu un pieredzes apmaiņai, kā arī uzņēmējdarbības talantu attīstībai un piesaistei. Ar EIT stratēģiskā inovāciju programmu tiek nodrošināta saskaņotība ar "Apvārsnis Eiropa" uzdevumiem, kā arī komplementaritāte ar *EIC*.

3.2. Intervences jomas

3.2.1. Ilgtspējīgas inovācijas ekosistēmas visā Eiropā

Saskaņā ar EIT regulu un EIT stratēģisko inovāciju programmu EIT būs arvien nozīmīgāka loma ilgtspējīgu, uz problēmu risināšanu balstītu inovācijas ekosistēmu stiprināšanā visā Eiropā. Konkrētāk, EIT turpinās savu darbību galvenokārt zināšanu un inovācijas kopienās (ZIK), kas ir Eiropas lielapmēra partnerības, kurās tiek risinātas konkrētas problēmas sabiedrībā. Tas turpinās stiprināt to apkārtējās inovācijas ekosistēmas, padarot tās atvērtas un sekmējot pētniecības, inovācijas un izglītības integrāciju. Vēl jo vairāk, EIT stiprinās inovācijas ekosistēmas visā Eiropā, paplašinot reģionālās inovācijas shēmu (EIT RIS). EIT sadarbosies ar inovācijas ekosistēmām ar lielu inovācijas potenciālu, kas balstīts uz stratēģiju, tematisku saskaņotību un paredzamu ietekmi, cieši sadarbojoties ar viedās specializācijas stratēģijām un platformām.

- Tiks pastiprināta esošo ZIK efektivitāte un atvērtība jauniem partneriem, ļaujot ilgtermiņā pāriet uz pašilgtspēju, un analizēta vajadzība izveidot jaunas ZIK, lai risinātu globālas problēmas. Konkrētās tematiskās jomas tiks noteiktas stratēģiskajā inovāciju programmā, ņemot vērā stratēģisko plānošanu.
- Tiks paātrināta reģionu virzība uz izcilību valstīs, kas noteiktas stratēģiskajā inovāciju programmā, cieši sadarbojoties ar struktūrfondiem un vajadzības gadījumā ar citām attiecīgajām ES finansējuma programmām.

3.2.2. Inovācijas un uzņēmējdarbības prasmes mūžizglītības perspektīvā, tostarp visā Eiropā palielinot augstākās izglītības iestāžu spējas

EIT pasākumi izglītības jomā tiks pastiprināti, lai veicinātu inovāciju un uzņēmējdarbību, nodrošinot mērķtiecīgu izglītību un apmācību. Lielāks uzsvars tiks likts uz cilvēkkapitāla attīstību, kas balstīsies uz esošo EIT ZIK izglītības programmu paplašināšanu, lai turpinātu piedāvāt studentiem un profesionāļiem augstas kvalitātes mācību programmas, kuru pamatā ir jauninājumi un uzņēmējdarbība, īpaši saskaņā ar ES rūpniecības un prasmju stratēģiju. Tas var ietvert pētniekus un inovatorus, ko atbalsta citas "Apvārsnis Eiropa" daļas, īpaši *MSCA*. EIT atbalstīs arī augstākās izglītības iestāžu modernizāciju visā Eiropā un to integrāciju inovācijas ekosistēmās, stimulējot un palielinot to uzņēmējdarbības potenciālu un spējas un rosinot tās veiksmīgāk paredzēt jaunās prasības attiecībā uz prasmēm.

- Inovatīvu mācību programmu, ņemot vērā sabiedrības un nozares nākotnes vajadzības, un starpnozaru programmu izstrāde, lai piedāvātu tās studentiem, uzņēmējiem un profesionāļiem visā Eiropā un ārpus tās, un kurās īpašās un nozarei raksturīgās zināšanas tiek apvienotas ar prasmēm, kas vērstas uz inovāciju un uzņēmējdarbību, piemēram, augsti tehniskām prasmēm, kas saistītas ar digitālām un ilgtspējīgām pamattehnoloģijām.
- EIT marķējuma stiprināšana un paplašināšana ar mērķi uzlabot EIT izglītības programmu pamanāmību un atzīšanu, balstoties uz partnerību starp dažādām augstākās izglītības iestādēm, pētniecības centriem un uzņēmumiem, kas vienlaikus uzlabotu tā vispārējo kvalitāti, piedāvājot mācību programmas un mērķtiecīgu izglītību uzņēmējdarbības jomā, kā arī starptautisku, starporganizāciju un starpnozaru mobilitāti.
- Augstākās izglītības nozares inovācijas un uzņēmējdarbības spēju attīstīšana, palielinot un veicinot EIT kopienas pieredzi izglītības, pētniecības un uzņēmējdarbības saiknes nodrošināšanā.
- EIT Absolventu kopienas lomas pastiprināšana kā paraugs jaunajiem studentiem un spēcīgs EIT ietekmes instruments.

3.2.3. Jauni tirgus risinājumi globālo problēmu risināšanai

EIT veicinās, iedrošinās un piešķirs iespējas uzņēmējiem, inovatoriem, pētniekiem, pedagogiem, studentiem un citiem inovācijas rīcībbspēkiem, vienlaikus nodrošinot dzimumu līdztiesības aspekta integrēšanu, kopīgi strādāt starpnozaru komandās, ģenerēt idejas un pārveidot tās gan inkrementālās, gan revolucionārās inovācijās. Pasākumus raksturo atvērta inovācija un pārrobežu pieeja, kurā galvenā uzmanība tiks pievērsta attiecīgajiem zināšanu trīsstūra pasākumiem, kas veicinātu to sekmīgu izmantošanu (piemēram, projektu veicinātāji var uzlabot piekļuvi: īpaši kvalificētiem absolventiem, galvenajiem lietotājiem, jaunuzņēmumiem ar novatoriskām idejām, ārvalstu uzņēmumiem ar attiecīgiem komplementāriem aktīviem utt.).

- Atbalsts jaunu produktu, pakalpojumu un tirgus iespēju radīšanā, kurās zināšanu trīsstūra rīcībbspēki sadarbosies, lai rastu risinājumus globālām problēmām.
- Pilnīga visas inovācijas vērtības veidošanas ķēdes integrācija: no studenta līdz uzņēmējam, no idejas līdz produktam, no laboratorijas līdz klientam. Tas ietver atbalstu jaunuzņēmumiem un augošiem uzņēmumiem.
- Augsta līmeņa pakalpojumu nodrošināšana un atbalsts inovatīviem uzņēmumiem, arī tehniskā palīdzība produktu vai pakalpojumu pielāgošanai, konsultēšana svarīgos jautājumos, atbalsts mērķauditorijas sasniegšanai un kapitāla piesaistīšanai, lai tie ātri sasniegtu tirgu un paātrinātu savas izaugsmes procesu.

3.2.4. Sinerģijas un pievienotā vērtība "Apvārsnis Eiropa" ietvaros

EIT pastiprinās centienus izmantot sinerģiju un komplementaritāti starp esošajām ZIK un ar dažādiem rīcībbspēkiem un iniciatīvām ES un pasaules mērogā, kā arī paplašināt sadarbības organizāciju tīklu gan stratēģiskā, gan operatīvā līmenī, vienlaikus nepieļaujot dublēšanos.

- Cieša sadarbība ar *EIC* un *InvestEU*, racionalizējot atbalstu (t. i., finansējumu un pakalpojumus), kas tiek piedāvāts inovatīvām idejām gan to sākuma, gan paplašināšanās posmos, jo īpaši ar ZIK starpniecību.

EIT pasākumu plānošana un īstenošana, lai maksimāli palielinātu sinerģiju un komplementaritāti ar citām Programmas daļām.

- Sadarbība ar ES dalībvalstīm gan valstu, gan reģionālā līmenī, izveidojot strukturētu dialogu un koordinējot centienus, nolūkā nodrošināt sinerģiju ar valstu un reģionālām iniciatīvām, tostarp pārdomātām specializācijas stratēģijām, kas apzinātas arī "Eiropas inovācijas ekosistēmu" īstenošanā, lai noteiktu, nodotu tālāk un izplatītu paraugpraksi un zināšanas.
- Inovatīvas prakses un zināšanu nodošana tālāk un izplatīšana visā Eiropā un ārpus tās, lai veicinātu inovācijas politiku Eiropā, nodrošinot koordināciju ar citām "Apvārsnis Eiropa" daļām.
- Ieguldīšana inovācijas politikas diskusijās un ES politikas prioritāšu izstrādes un īstenošanas veicināšana, pastāvīgi sadarbojoties ar visiem attiecīgajiem Eiropas Komisijas dienestiem, citām ES programmām un to ieinteresētajām personām, kā arī turpinot izpētīt iespējas, kā īstenot politikas iniciatīvas.
- Sinerģijas ar citām ES programmām izmantošana, ietverot tās, kas atbalsta cilvēkkapitāla attīstīšanu un inovāciju (piemēram, *COST*, *ESF+*, *ERAF*, "Erasmus", "Radošā Eiropa" un *COSME Plus*/vienotais tirgus, *InvestEU*).
- Stratēģiskas alianses izveidošana ar galvenajiem inovācijas rīcībbspēkiem ES un starptautiskā līmenī, kā arī atbalsta sniegšana ZIK, lai attīstītu sadarbību un saiknes ar galvenajiem zināšanu trīsstūra partneriem no trešām valstīm, kā arī atvērtu jaunus tirgus ZIK atbalstītiem risinājumiem un piesaistītu finansējumu un talantus no ārvalstīm. Jāveicina trešo valstu līdzdalība, ņemot vērā savstarpīguma un savstarpēja izdevīguma principus.

III PIELIKUMS

PARTNERĪBAS

Eiropas partnerības atlasa un īsteno, uzrauga, izvērtē, pakāpeniski izbeidz vai atjauno, balstoties uz turpmāk norādītajiem kritērijiem.

1) Atlase:

apliecinājums tam, ka Eiropas partnerība ir efektīvāka Programmas saistīto mērķu īstenošanā, izmantojot partneru iesaisti un apņemšanos, un jo īpaši skaidras ietekmes uz ES un tās iedzīvotājiem nodrošināšanā, īpaši ņemot vērā ieguldījumu globālu problēmu risināšanā un pētniecības un inovācijas mērķu sasniegšanā, ES konkurētspējas un ilgtspējas nodrošināšanā un Eiropas pētniecības un inovācijas telpas stiprināšanas veicināšanā un attiecīgā gadījumā starptautiskajās saistībās;

saskaņā ar LESD 185. pantu izveidotas institucionalizētas Eiropas partnerības gadījumā vismaz 40 % ES dalībvalstu līdzdalība ir obligāta;

- b) Eiropas partnerības saskanība un sinerģija ES pētniecības un inovācijas vidē, ciktāl iespējams ievērojot "Apvārsnis Eiropa" noteikumus;
- c) Eiropas partnerības pārredzamība un atvērtība attiecībā uz prioritāšu un mērķu noteikšanu gaidāmo rezultātu un ietekmes ziņā un attiecībā uz partneru un ieinteresēto personu iesaistīšanu no visas vērtības veidošanas ķēdes, no dažādām nozarēm, profesijām un disciplīnām, attiecīgā gadījumā (un ja tas neietekmē Eiropas konkurētspēju) iesaistot arī starptautiskus partnerus un ieinteresētās personas; skaidra kārtība, kādā veicina MVU dalību un izplata un izmanto rezultātus, jo īpaši, kā to veic MVU, tostarp, izmantojot starpnieku organizācijas;

- d) Eiropas partnerības papildināmības un virzieniskuma *ex ante* demonstrējums, iekļaujot kopīgu stratēģisku redzējumu par Eiropas partnerības mērķi. Šajā redzējumā jo īpaši iekļaus:
- pieejas, kas ļaus nodrošināt īstenošanas elastību un pielāgoties mainīgajām politikas, sabiedrības un/vai tirgus vajadzībām vai zinātnes sasniegumiem, lai palielinātu politikas saskaņotību reģionālā, valstu un ES līmenī;
 - sagaidāmo kvalitatīvo un būtisku kvantitatīvo sviras efektu demonstrējumu, tostarp galveno snieguma rādītāju noteikšanas metodi;
 - pieejas, kas ļaus nodrošināt īstenošanas elastību un pielāgoties mainīgajām politikas, sabiedrības un/vai tirgus vajadzībām vai zinātnes sasniegumiem, lai palielinātu politikas saskaņotību reģionālā, valstu un ES līmenī;
 - Programmas atbalsta pārtraukšanas stratēģiju un pakāpeniskas izbeigšanas pasākumus;
- e) Partneru ilgtermiņa saistību *ex ante* demonstrējums, iekļaujot publisko un/vai privāto ieguldījumu minimālo daļu.

Institucionalizētas Eiropas partnerības gadījumā, kas izveidota saskaņā ar LESD 185. vai 187. pantu, finansiālās un/vai nefinansiālās iemaksas, kas saņemtas no partneriem, kuri nav Eiropas Savienība, būs vismaz 50 % apmērā, un tās var sasniegt 75 % no apkopotajām Eiropas partnerības budžeta saistībām. Katrai šādai institucionalizētai Eiropas partnerībai ieguldījumu daļa, kas saņemta no partneriem, kuri nav Eiropas Savienība, tiks nodrošināta finansiālu iemaksu veidā. Attiecībā uz partneriem, kuri nav Savienība un iesaistītās valstis, finansiālām iemaksām vajadzētu būt vērstām galvenokārt uz to, lai segtu administratīvās izmaksas, kā arī koordinēšanu un atbalstu, un pārējos ar konkurenci nesaistītos pasākumus.

2) Īstenošana:

- a) sistēmiska pieeja, kas nodrošina dalībvalstu aktīvu un agrīnu iesaisti un Eiropas partnerības sagaidāmās ietekmes panākšanu, elastīgā veidā īstenojot kopīgās darbības, kam ir augsta Eiropas pievienotā vērtība un kas pārsniedz kopīgos uzaicinājumus, kuri attiecas uz pētniecības un inovācijas pasākumiem, tostarp saistībā ar ieviešanu tirgū, regulējumā vai politikā;
- b) piemēroti pasākumi, kas nodrošina pastāvīgu iniciatīvas atvērtību un pārredzamību īstenošanas laikā un jo īpaši attiecībā uz prioritāšu noteikšanu un līdzdalību uzaicinājumos iesniegt priekšlikumus, informēšanu par pārvaldības darbību, Savienības pamanāmību, komunikācijas un informēšanas pasākumiem, rezultātu izplatīšanu un izmantošanu, arī skaidru atvērtas piekļuves/lietotāja stratēģiju visā pievienotās vērtības veidošanas ķēdē; piemēroti pasākumi MVU informēšanai un to līdzdalības veicināšanai;
- c) koordinācija un/vai kopīgi pasākumi ar citām attiecīgām pētniecības un inovācijas iniciatīvām, kas nodrošina optimālu savstarpējo savienotību un panāk efektīvu sinerģiju, *inter alia* nolūkā pārvarēt iespējamās īstenošanas šķēršļus valsts līmenī un palielināt rentabilitāti;
- d) katra partnera apņemšanās saskaņā ar valsts noteikumiem visā iniciatīvas darbības laikā veikt finansiālas iemaksas un/vai iemaksas natūrā;
- e) institucionalizētas Eiropas partnerības gadījumā piekļuve rezultātiem un citai ar darbību saistītajai informācijai ir nodrošināma Komisijai ES politikas vai programmu izstrādes, īstenošanas un uzraudzības nolūkā.

3) Uzraudzība:

- a) uzraudzības sistēma, kas atbilst 45. panta prasībām, izvērtē progresu konkrētu politikas mērķu sasniegšanā, sasniedzamajiem mērķiem un galvenajiem snieguma rādītājiem, kas ļauj laika gaitā novērtēt sasniegumus, ietekmi un iespējamo nepieciešamību pēc korektīvajiem pasākumiem;

- b) regulāri īpaši ziņojumi par kvantitatīvajiem un kvalitatīvajiem sviras efektiem, kā arī par saistībās apsoltajām un faktiski veiktajām finansiālām iemaksām un iemaksām natūrā, pamanāmību un pozicionēšanu starptautiskā kontekstā, ietekmi uz pētniecību un ar inovāciju saistītiem privātā sektora investīciju riskiem;
 - c) sīkāka informācija par vērtēšanas procesu un rezultāti visiem izsludinātajiem uzaicinājumiem iesniegt priekšlikumus partnerību satvarā laicīgi jādara pieejami kopējā datubāzē.
- 4) Izvērtēšana, pakāpeniska izbeigšana un atjaunošana:
- a) Savienības un valstu līmenī panāktās ietekmes izvērtējums saistībā ar definētajiem mērķiem un galvenajiem snieguma rādītājiem, kas tiks izmantoti Programmas izvērtēšanā, kura paredzēta 47. pantā, iekļaujot efektīvākā politikas intervences veida novērtējumu jebkādām turpmākām darbībām; jebkādas iespējamās Eiropas partnerības atjaunošanas pozicionēšana vispārējā Eiropas partnerības vidē un tās politikas prioritātēs;
 - b) ja nenotiek atjaunināšana, atbilstīgi pasākumi, ar kuriem nodrošina pamatprogrammas finansējuma pakāpenisku izbeigšanu atbilstoši nosacījumiem un laika grafikam, par ko *ex ante* panākta vienošanās ar partneriem, kas uzņēmušies juridiskas saistības, neskarot valstu vai citu Savienības programmu iespējamo starpvalstu finansējuma turpināšanu, kā arī neskarot privātos ieguldījumus un iesāktos projektus.

IV PIELIKUMS

SINERGIJAS AR CITĀM PROGRAMMĀM

Lai maksimāli palielinātu pētniecības un inovācijas ietekmi uz sabiedrību, vidi un ekonomiku kopumā un palīdzētu sasniegt Savienības mērķus, Savienības finansējuma programmām jābūt saskaņotām un jādarbojas sinerģijā.

Sinerģijas ir balstītas uz programmu izstrādes un mērķu komplementaritāti un uz finansēšanas noteikumu un procesu saderību īstenošanas līmenī.

Finansējumu no pamatprogrammas "Apvārsnis Eiropa" izmanto tikai tam, lai finansētu pētniecības un inovācijas pasākumus. Stratēģiskās plānošanas process nodrošina, ka dažādo Savienības finansējuma programmu prioritātes ir saskaņotas un ka pastāv saskaņotas finansēšanas iespējas dažādos pētniecības un inovācijas cikla posmos. Cita starpā – uzdevumos un partnerībās tiek izmantotas sinerģijas ar citām Savienības finansējuma programmām un politikas jomām.

Pamatprogrammas ietvarā izstrādāto pētniecības rezultātu un inovatīvo risinājumu ieviešanu veicina ar citu Savienības finansējuma programmu atbalstu, jo īpaši izmantojot izplatīšanas un izmantošanas stratēģijas, zināšanu nodošanu, komplementāra un kumulatīva finansējuma avotus un saistītus politikas pasākumus.

Uz finansējumu pētniecības un inovācijas pasākumiem attiecas saskaņoti noteikumi, kas izstrādāti, lai nodrošinātu ES pievienoto vērtību, novērstu pārklāšanos ar dažādām Savienības programmām un panāktu maksimālu efektivitāti un administratīvo vienkāršošanu.

Turpmākajos punktos ir sīkāk izklāstīts, kā šīs sinerģijas īstenojas starp pamatprogrammu un dažādām Savienības programmām.

1. Sinerģijas ar Eiropas Lauksaimniecības garantiju fondu (ELGF) un Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai (ELFLA) (kopējā lauksaimniecības politika – KLP) nodrošina, ka:

- a) pētniecības un inovācijas vajadzības lauksaimniecības nozarē un lauku teritorijās ES tiek apzinātas, piemēram, Eiropas inovācijas partnerības "Lauksaimniecības ražīgums un ilgtspēja"⁴⁷ ietvaros un ņemtas vērā gan pamatprogrammas stratēģiskās plānošanas procesā, gan darba programmās;
- b) KLP nodrošina pētniecības un inovācijas rezultātu vislabāko izmantošanu un veicina inovatīvu risinājumu pielietojumu, ieviešanu un izvēršanu, tostarp to risinājumu, kas izriet no pētniecības un inovācijas pamatprogrammu finansētajiem projektiem un no Eiropas inovācijas partnerības "Lauksaimniecības ražīgums un ilgtspēja";
- c) ELFLA atbalsta tādu zināšanu un risinājumu ieviešanu un izplatīšanu, kas izriet no pamatprogrammas īstenošanā gūtajiem rezultātiem un rada dinamiskāku lauksaimniecības nozari un jaunas iespējas lauku teritoriju attīstībai.

2. Sinerģijas ar Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu (EJZF) nodrošina, ka:

- a) pamatprogramma un EJZF ir cieši savstarpēji saistīti, jo ES pētniecības un inovācijas vajadzības integrētās jūrlietu politikas jomā tiks atspoguļotas visā pamatprogrammas stratēģiskās plānošanas procesā;
- b) EJZF atbalsta jaunu tehnoloģiju un inovatīvu produktu, procesu un pakalpojumu ieviešanu, jo īpaši tādu, kas izriet no pamatprogrammas jūras un jūrlietu politikas jomās; EJZF veicina arī zemes datu vākšanu, apstrādi un uzraudzību un izplata pamatprogrammas ietvaros atbalstīto attiecīgo darbību rezultātus, kas savukārt dod ieguldījumu kopējās zivsaimniecības politikas, ES jūrlietu politikas un starptautiskās okeāna pārvaldības īstenošanā.

⁴⁷ 7278/12: Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam un Padomei par Eiropas inovācijas partnerību "Lauksaimniecības ražīgums un ilgtspēja" (COM(2012) 79 final).

3. Sinerģijas ar Eiropas Reģionālās attīstības fondu (ERAF) nodrošina, ka:

- a) ar mehānismiem, kas nodrošina komplementāru un kumulatīvu finansējumu no ERAF un pamatprogrammas, atbalsta pasākumus, kas nodrošina saikni jo īpaši starp pārdomātas specializācijas stratēģijām un izcilību pētniecībā un inovācijā, tostarp kopīgas starpreģionālās/starpvalstu programmas un Eiropas mēroga pētniecības infrastruktūras, ar mērķi stiprināt Eiropas pētniecības telpu un veicināt ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanu;
- b) ERAF cita starpā koncentrējas uz reģionālo un vietējo pētniecības un inovācijas ekosistēmu attīstību un stiprināšanu un rūpniecības pārveidi, ietverot gan atbalstu pētniecības un inovācijas spēju veidošanai, gan rezultātu izmantošanu un jaunu tehnoloģiju un inovatīvu un klimatom nekaitīgu risinājumu ieviešanu no pētniecības un inovācijas pamatprogrammām, izmantojot ERAF.

4. Sinerģijas ar Eiropas Sociālo fondu Plus (*ESF+*) nodrošina, ka:

- a) *ESF+*, izmantojot valstu vai reģionālās programmas, var integrēt un izvērst pamatprogrammā atbalstītās inovatīvās mācību programmas, lai nodrošinātu cilvēkiem prasmes un kompetences, kas tiem būs nepieciešamas, ņemot vērā darba tirgus pieaugošās prasības;
- b) mehānismus, ar kuriem nodrošina komplementāru finansējumu no *ESF+*, var izmantot, lai atbalstītu pasākumus, kas veicina cilvēkkapitāla izaugsmi pētniecībā un inovācijā, ar mērķi stiprināt Eiropas pētniecības telpu;
- c) *ESF+* integrē inovatīvas tehnoloģijas un jaunus darījumdarbības modeļus un risinājumus, jo īpaši tos, kas izriet no pamatprogrammām, lai sniegtu ieguldījumu inovatīvās, efektīvās un ilgtspējīgās veselības sistēmās un veicinātu piekļuvi labākai un drošākai Eiropas iedzīvotāju veselības aprūpei.

5. Sinerģijas ar Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumentu (EISI) nodrošina, ka:
- a) pētniecības un inovācijas vajadzības transporta, enerģētikas un digitālajā nozarē ES tiek apzinātas un noteiktas pamatprogrammas stratēģiskās plānošanas procesā;
 - b) EISI atbalsta inovatīvu jaunu tehnoloģiju un risinājumu plaša mēroga ieviešanu un izvērsanu transporta, enerģētikas un digitālo fizisko infrastruktūru jomās, jo īpaši to tehnoloģiju un risinājumu, kas izriet no pētniecības un inovāciju pamatprogrammām;
 - c) informācijas un datu apmaiņa starp pamatprogrammu un EISI projektiem tiks veicināta, piemēram, izceļot pamatprogrammas tehnoloģijas, kuras sasniegušas augstu tirgus gatavības pakāpi, ko varētu turpināt izvērst ar EISI.
6. Sinerģijas ar programmu "Digitālā Eiropa" nodrošina, ka:
- a) tā kā vairākām tematiskajām jomām, kurām pievēršas pamatprogramma un programma "Digitālā Eiropa", ir raksturīga konverģence, atbalstāmo darbību veids, to gaidāmā izlaide un intervences loģika atšķiras un ir komplementāra;
 - b) pētniecības un inovācijas vajadzības saistībā ar digitālajiem aspektiem tiek apzinātas un noteiktas pamatprogrammas stratēģiskās plānošanas procesā; tas ietver pētniecību un inovāciju augstas veikspējas datošanai, mākslīgajam intelektam un kibernetiķi, apvienojot digitālās tehnoloģijas ar citām pamattehnoloģijām un ar tehnoloģijām, kas nav saistītas ar inovācijām; atbalsts uzņēmumiem, kas ievieš radikālas inovācijas (daudzas no tām apvienos digitālās un fiziskās tehnoloģijas); un atbalsts digitālās pētniecības infrastruktūrām;

- c) programma "Digitālā Eiropa" ir vērsta uz liela mēroga digitālo spēju un infrastruktūras veidošanu augstas veiktspējas datošanas, mākslīgā intelekta, kiberdrošības un uzlabotu digitālo prasmju jomā ar mērķi panākt, ka visā Eiropā sabiedrībai nozīmīgās jomās (piemēram, veselība, valsts pārvalde, tieslietas un izglītība) vai tirgus nepilnību gadījumā (piemēram, uzņēmumu, jo īpaši mazo un vidējo uzņēmumu, digitalizācija) ES satvarā tiek plaši ieviesti un izvērsti jau pastāvoši vai testēti kritiskas nozīmes inovatīvi digitālie risinājumi; programma "Digitālā Eiropa" galvenokārt tiek īstenota, izmantojot ar dalībvalstīm kopīgus koordinētus un stratēģiskus ieguldījumus, jo īpaši kopīgu publisko iepirkumu, ieguldot digitālajās spējās, kas tiks kopīgotas visā Eiropā, un ES mēroga darbībās, ar kurām atbalsta sadarbību un standartizāciju digitālā vienotā tirgus izveides ietvaros;
- d) programmas "Digitālā Eiropa" spējas un infrastruktūra ir darītas pieejamas pētniecības un inovācijas kopienai, tostarp pasākumiem, kas tiek atbalstīti ar pamatprogrammu, tai skaitā testēšanai, eksperimentiem un demonstrējumiem visās nozarēs un disciplīnās;
- e) pamatprogrammas ietvaros izstrādātās jaunās digitālās tehnoloģijas pakāpeniski jāievieš un jāizvērs ar programmu "Digitālā Eiropa";
- f) pamatprogrammas iniciatīvas, kas paredzētas, lai pilnveidotu mācību programmas prasmju un kompetenču apguvei, tostarp tās iniciatīvas, ko īsteno Eiropas Inovāciju un tehnoloģiju institūta digitālās ZIK koplietošanas centros, papildina ar programmas "Digitālā Eiropa" atbalstītiem pasākumiem spēju veidošanai padziļinātu digitālo prasmju jomā;
- g) pastāv spēcīgi stratēģiskās plānošanas un darbības procedūru koordinēšanas mehānismi abām programmām, un to pārvaldības struktūrās ir iesaistīti attiecīgie Komisijas dienesti, dalībvalstu pārstāvji, kā arī citi, uz kuriem attiecas dažādās attiecīgo programmu daļas.

7. Sinerģijas ar Vienotā tirgus programmu nodrošina, ka:

- a) Vienotā tirgus programma risina tirgus nepilnības, kas ietekmē MVU, un veicinās uzņēmējdarbību un uzņēmumu izveidi un izaugsmi. Komplementaritāte pastāv starp Vienotā tirgus programmu un topošās Eiropas Inovācijas padomes (*EIC*) darbībām, kas vērstas uz inovatīviem uzņēmumiem, kā arī MVU atbalsta pakalpojumu jomā, jo īpaši, ja tirgus nenodrošina dzīvotspējīgu finansējumu;
- b) Eiropas Biznesa atbalsta tīkls, papildus citām esošām MVU atbalsta struktūrām (piemēram, valstu kontaktpunktiem, inovācijas aģentūrām), var būt noderīgs, lai nodrošinātu atbalsta pakalpojumus Eiropas Inovācijas padomes ietvaros.

8. Sinerģijas ar vides un klimata pasākumu programmu "LIFE" nodrošina, ka:

pētniecības un inovācijas vajadzības ES vides, klimata un enerģētikas problēmu risināšanai tiek apzinātas un noteiktas pamatprogrammas stratēģiskās plānošanas procesā. "LIFE" turpinās darboties kā katalizators ES vides, klimata un relevantās enerģētikas politikas un tiesību aktu īstenošanā, cita starpā pārņemot un izmantojot no pamatprogrammas gūtos pētniecības un inovācijas rezultātus, un palīdzēs tos izvērst valsts un (starp-)reģionu mērogā tad, kad tas var palīdzēt risināt problēmas, kas saistītas ar vidi, klimatu vai pāreju uz tīru enerģiju. Jo īpaši "LIFE" turpinās stimulēt sinerģijas ar pamatprogrammu, izvērtēšanā piešķirot bonusu tādiem priekšlikumiem, kuros ietverta pamatprogrammas rezultātu ieviešana. "LIFE" standarta rīcības projekti atbalstīs ES vides un klimata politikas īstenošanai piemērotu tehnoloģiju vai metodoloģiju izstrādi, testēšanu vai demonstrējumus, ja šīs tehnoloģijas vai metodoloģijas pēc tam var tikt izvērstas lielā mērogā, finansējot tās no citiem avotiem, tostarp no pamatprogrammas. Pamatprogrammas ietvaros izveidotā Eiropas Inovācijas padome var palīdzēt lielākā mērogā izvērst un komercializēt jaunas, revolucionāras idejas, kas varētu rasties no LIFE projektu īstenošanas.

9. Sinerģijas ar programmu "*Erasmus*" nodrošina, ka:

- a) pamatprogrammas, tostarp Eiropas inovāciju un tehnoloģiju institūta, un programmas "*Erasmus*" apvienotie resursi tiek izmantoti, lai atbalstītu pasākumus Eiropas augstākās izglītības iestāžu stiprināšanai un modernizēšanai. Pamatprogramma papildinās programmas "*Erasmus*" atbalstu iniciatīvai "Eiropas universitātes" – attiecīgā gadījumā tās pētniecības dimensijai. Tā ir daļa no jaunu, kopīgu un integrētu ilgtermiņa un ilgtspējīgu stratēģiju izstrādes izglītības, pētniecības un inovācijas jomā, pamatojoties uz starpdisciplīnu un starpnozaru pieejām, lai padarītu šo zināšanu trīsstūri par realitāti;
- b) pamatprogramma un programma "*Erasmus*" sekmē izglītības un pētniecības integrāciju, veicinot augstākās izglītības iestāžu spēju formulēt un izstrādāt kopīgas izglītības, pētniecības un inovācijas stratēģijas un tīklus, papildināt mācības ar jaunākajiem atklājumiem un praksēm pētniecībā, lai visiem studentiem un augstākās izglītības personālam, jo īpaši pētniekiem, nodrošinātu aktīvu pētniecības pieredzi, un atbalstīt citus pasākumus, kas integrē augstāko izglītību, pētniecību un inovāciju.

10. Sinerģijas ar Eiropas kosmosa programmu nodrošina, ka:

- a) augšupējās un lejupējās kosmosa nozares pētniecības un inovācijas vajadzības Eiropas Savienībā, kā arī Eiropas Kosmosa programmas vajadzībām, tiek apzinātas un noteiktas kā daļa no pamatprogrammas stratēģiskās plānošanas procesa; pamatprogrammas "Apvārsnis Eiropa" ietvaros īstenotās kosmosa izpētes darbības attiecīgā gadījumā tiks izpildītas attiecībā uz subjektu iepirkumiem un attiecināmību atbilstīgi Kosmosa programmas noteikumiem;

- b) kosmosa dati un pakalpojumi, ko Eiropas kosmosa programma dara pieejamus kā sabiedriskos labumus, tiek izmantoti, lai ar pētniecības un inovācijas palīdzību izstrādātu revolucionārus risinājumus, tostarp pamatprogrammas ietvaros, un jo īpaši tādās jomās kā ilgtspējīgi pārtikas un dabas resursi, klimata pārraudzība, atmosfēra, sauszeme, piekrastes un jūras vide, viedās pilsētas, satīklota un automatizēta mobilitāte, drošība un katastrofu pārvarēšana;
- c) *Copernicus* programmas datu un informācijas piekļuves pakalpojumi tiek iekļauti Eiropas atvērtās zinātnes mākonī un tādējādi uzlabo pētnieku, zinātnieku un inovatoru piekļuvi *Copernicus* datiem; pētniecības infrastruktūras, jo īpaši *in situ* novērošanas tīkli, būs būtiski *in situ* novērošanas infrastruktūras elementi, kas ļaus izmantot *Copernicus* pakalpojumus, un, savukārt, tie gūs labumu no *Copernicus* pakalpojumu sniegtās informācijas.

11. Sinerģijas ar Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instrumentu (*NDICI*) un Pirmspievienošanās palīdzības instrumentu (*IPA III*) nodrošina, ka:

- a) pētniecības un inovācijas vajadzības *NDICI* un *IPA III* jomās tiek apzinātas un noteiktas pamatprogrammas stratēģiskās plānošanas procesā saskaņā ar ilgtspējīgas attīstības mērķiem;
- b) pamatprogrammas pētniecības un inovācijas pasākumi ar trešo valstu līdzdalību un mērķorientētās starptautiskās sadarbības darbības tiecas uz saskaņotību un koordināciju ar paralēlajām darbībām, kas vērtas uz ieviešanu tirgū un spēju veidošanu atbilstīgi *NDICI* un *IPA III*, pamatojoties uz kopīgo vajadzību definīciju un intervences jomām.

12. Sinerģijas ar Iekšējās drošības fondu un robežu pārvaldības instrumentu Integrētas robežu pārvaldības fonda ietvaros nodrošina, ka:
- a) pētniecības un inovācijas vajadzības drošības un integrētas robežu pārvaldības jomās tiek apzinātas un noteiktas pamatprogrammas stratēģiskās plānošanas procesā;
 - b) Iekšējās drošības fonds un Integrētas robežu pārvaldības fonds var atbalstīt inovatīvu jaunu tehnoloģiju un risinājumu izmantošanu, jo īpaši to tehnoloģiju un risinājumu, kas izriet no pētniecības un inovācijas pamatprogrammām drošības pētniecības jomā.
13. Sinerģijas ar fondu *InvestEU* nodrošina, ka:
- a) ar pamatprogrammu nodrošina apvienotu finansējumu no "Apvārsnis Eiropa" un *EIC* inovatoriem, kuru projektiem raksturīgs augsts riska līmenis un kuriem tirgus nenodrošina dzīvotspējīgu un ilgtspējīgu finansējumu. Vienlaicīgi pamatprogramma atbalstīs apvienotā finansējuma privātās daļas efektīvu nodrošināšanu un pārvaldību, izmantojot fondus un starpniekus, ko atbalsta programma *InvestEU* un citi;
 - b) finanšu instrumenti pētniecībai un inovācijai un MVU ir apvienoti fonda *InvestEU* ietvaros, jo īpaši izmantojot mērķtiecīgu pētniecības un inovācijas tematisko satvaru un izmantojot produktus atbilstoši MVU paredzētajai daļai, tādējādi palīdzot īstenot abu programmu mērķus;
 - c) pamatprogramma nodrošina pienācīgu atbalstu, lai projektus, kas nav piemēroti *EIC* finansējumam, attiecīgā gadījumā palīdzētu pārorientēt uz programmu *InvestEU*.

14. Sinerģijas ar Inovācijas fondu emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas ietvaros ("Inovācijas fonds") nodrošina, ka:
- a) Inovācijas fonds īpaši koncentrēsies uz inovāciju mazoglekļa tehnoloģijās un procesos, tostarp oglekļa uztveršanu un izmantošanu videi drošā veidā, kas būtiski palīdz mazināt klimata pārmaiņas, kā arī uz produktiem, ar kuriem aizstāj augsta oglekļa satura produktus, un palīdzēs stimulēt tādu projektu izstrādi un īstenošanu, kuru mērķis ir CO₂ uztveršana un ģeoloģiska uzglabāšana videi drošā veidā, kā arī inovatīvas atjaunojamās enerģijas un enerģijas uzglabāšanas tehnoloģijas;
 - b) pamatprogramma finansēs tādu tehnoloģiju izstrādi un demonstrējumus, ar kurām var sasniegt ES dekarbonizācijas, enerģētikas un rūpniecības pārveides mērķus, jo īpaši izmantojot 2. pīlārā minētos pasākumus;
 - c) Inovācijas fonds, ja tiek izpildīti atlases un piešķiršanas kritēriji, var atbalstīt to atbalsttiesīgo projektu demonstrējumu posmus, kuri varētu būt saņēmuši atbalstu no pētniecības un inovācijas pamatprogrammām.
15. Sinerģijas ar *Euratom* pētniecības un mācību programmu nodrošina, ka:
- a) pamatprogramma un *Euratom* pētniecības un mācību programma izstrādā visaptverošas darbības izglītības un mācību atbalstam (arī Marijas Sklodovskas-Kirī vārdā nosauktās darbības), lai Eiropā saglabātu un attīstītu attiecīgās prasmes;
 - b) pamatprogramma un *Euratom* pētniecības un mācību programma izstrādā kopīgas izpētes darbības, kas koncentrējas uz jonizējošā starojuma drošas izmantošanas ne-enerģētikas jomā transversālajiem aspektiem tādās nozarēs kā medicīna, rūpniecība, lauksaimniecība, kosmoss, klimata pārmaiņas, drošība un gatavība ārkārtas situācijām un kodolzinātnes ieguldījums.⁴⁸

⁴⁸ Atkarībā no iznākuma sarunās par attiecīgo tiesību aktu.

16. Sinerģijas ar Eiropas Aizsardzības fondu sniedz labumu civilajai pētniecībai un pētniecībai aizsardzības jomā, lai gan pasākumi, ko veic saskaņā ar pamatprogrammu, izņemot tos, uz kuriem attiecas Eiropas Aizsardzības fonds, ir paredzēti tikai un vienīgi lietojumiem civilajām vajadzībām. Lieka dublēšanās tiks novērsta.

V PIELIKUMS

GALVENIE IETEKMES CEĻU RĀDĪTĀJI

Ietekmes ceļi un saistītie galvenie ietekmes ceļu rādītāji strukturē to, kā tiek uzraudzīts pamatprogrammas progress ceļā uz 3. pantā minēto mērķu sasniegšanu. Ietekmes ceļiem svarīgs ir laika faktors, un tie atspoguļo trīs komplementāras ietekmes kategorijas, kas norāda uz pētniecības un inovācijas ieguldījuma nelineāro būtību: zinātne, sabiedrība un tehnoloģija/ekonomika. Katrā no minētajām ietekmes kategorijām tiks izmantotas aizstājējvērtības, lai sekotu līdzi progresam īstermiņā, vidējā termiņā un ilgtermiņā, tostarp pēc Programmas darbības beigām, paredzot iespēju veikt sīkāku iedalījumu, tostarp pa dalībvalstīm un asociētajām valstīm. Šos rādītājus izveido, izmantojot kvantitatīvu un kvalitatīvu metodiku. Atsevišķas programmas daļas sniegs savu ieguldījumu šajos rādītājos atšķirīgā pakāpē un izmantojot atšķirīgus mehānismus. Ir iespējams izmantot papildu rādītājus, lai pēc vajadzības uzraudzītu atsevišķas programmas daļas.

Galveno ietekmes ceļu rādītāju pamatā esošie mikrodati tiks vākti visām Programmas daļām un visiem nodrošināšanas mehānismiem centrāli pārvaldītā un saskaņotā veidā un atbilstīgā detalizācijas līmenī ar minimālu ziņošanas slogu atbalsta saņēmējiem.

Papildus galvenajiem ietekmes ceļu rādītājiem tiks vākti dati par optimizētu Programmas sniegumu attiecībā uz Eiropas pētniecības telpas stiprināšanu, visu dalībvalstu līdzdalības Programmā sekmēšanu, balstoties uz izcilību, kā arī sadarbības saikņu veicināšanu Eiropas pētniecībā un inovācijā, un šos datus paziņos tuvu reāllaikam, kas būs daļa no 45. pantā minētajiem īstenošanas un pārvaldības datiem. Tas *inter alia* ietvers sadarbības saikņu uzraudzību, tīkla analīzi, datus par priekšlikumiem, pieteikumiem, dalību un projektiem; pieteikuma iesniedzējus un dalībniekus (tostarp organizācijas veidu (piemēram, pilsoniskās sabiedrības organizācijas, MVU un privātais sektors), valsti (piemēram, īpaša klasifikācija katrai valstu grupai, piemēram, dalībvalstīm, asociētajām valstīm un trešām valstīm), dzimumu, lomu projektā, zinātnisko disciplīnu/nozari, tostarp sociālajām un humanitārajām zinātnēm); un klimata politikas aspektu integrācijas līmeni un ar to saistītās izmaksas.

Uz zinātni radītās ietekmes ceļu rādītāji

No Programmas tiek sagaidīta ietekme uz zinātni, radot kvalitatīvas jaunas zināšanas, stiprinot cilvēkkapitālu pētniecībā un inovācijā un veicinot zināšanu un atvērtas zinātnes izplatību.

Panākumus šīs ietekmes sasniegšanā uzraudzīs, izmantojot aizstājējvērtības, kas noteiktas kopā ar tālāk norādītajiem trim galvenajiem ietekmes ceļiem.

1. tabula (skatīt zemāk)

Uz sabiedrību radītās ietekmes ceļu rādītāji

No Programmas tiek sagaidīta ietekme uz sabiedrību – proti, ka ar to tiks risinātas ES politikas prioritātes un globālās problēmas, arī saistībā ar ANO IAM, ievērojot Programmas 2030. gadam principus un Parīzes nolīguma mērķus, izmantojot pētniecību un inovāciju, nodrošinot ieguvumus un ietekmi ar pētniecības un inovācijas uzdevumiem un Eiropas partnerībām un stiprinot inovācijas ieviešanu sabiedrībā, tādējādi sekmējot iedzīvotāju labklājību. Panākumus šīs ietekmes sasniegšanā uzraudzīs, izmantojot aizstājējvērtības, kas noteiktas kopā ar tālāk norādītajiem trim galvenajiem ietekmes ceļiem.

2. tabula (skatīt zemāk)

Tehnoloģiskās/ekonomiskās ietekmes ceļu rādītāji

No Programmas tiek gaidīta tāda tehnoloģiskā/ekonomiskā ietekme, jo īpaši Savienībā, kas atstāj iespaidu uz uzņēmumu, jo īpaši MVU un jaunuzņēmumu, radīšanu un izaugsmi, rada tiešu un netiešu nodarbinātību, jo īpaši Savienībā, un kāpina ieguldījumus pētniecībā un inovācijā.

Panākumus šīs ietekmes sasniegšanā uzraudzīs, izmantojot aizstājējvērtības, kas noteiktas kopā ar tālāk norādītajiem trim galvenajiem ietekmes ceļiem.

3. tabula (skatīt zemāk)

V pielikums – 1. tabula

Gaidāmā ietekme uz zinātņi	Īstermiņa	Videja termiņa	Ilgtermiņa
Kvalitatīvu jaunu zināšanu radīšana	<u>Publikācijas</u> – pamatprogrammas zinātniski recenzēto zinātnisko publikāciju skaits	<u>Citēšana</u> – pamatprogrammas zinātniski recenzēto zinātnisko publikāciju nozares relatīvais citēšanas indekss	<u>Pasaules līmeņa zinātne</u> – tādu pamatprogrammas projektu zinātniski recenzēto publikāciju skaits un īpatsvars, kas ir pamatieguldījums zinātnes nozarēs
Cilvēkkapitāla stiprināšana pētniecībā un inovācijā	<u>Prasmes</u> – tādu pētnieku skaits, kas iesaistīti pamatprogrammas prasmju pilnveides pasākumos (mācības, darbaudzināšana/apmācīšana, mobilitāte un piekļuve pētniecības un inovācijas infrastruktūrai)	<u>Karjeras</u> – tādu prasmes ieguvušo pamatprogrammas pētnieku skaits un īpatsvars, kuriem ir lielāka personīgā ietekme viņu pētniecības un inovācijas jomā	<u>Darba apstākļi</u> – tādu prasmes ieguvušo pamatprogrammas pētnieku skaits un īpatsvars, kuriem ir uzlabojušies darba apstākļi, ietverot pētnieku atalgojumu
Zināšanu un atvērtas zinātnes izplatības veicināšana	<u>Kopīgās zināšanas</u> – Pamatprogrammas pētnieciskās izlaidis (atvērti dati/publikācijas/programmatūra u. c.) īpatsvars, kas kopīgota atvērto zināšanu infrastruktūrā	<u>Zināšanu izplatīšana</u> – pamatprogrammas atvērtas piekļuves pētnieciskās izlaidis īpatsvars, kas ir aktīvi izmantota/citēta	<u>Jauna sadarbība</u> – tādu pamatprogrammas atbalsta saņēmēju īpatsvars, kas attīstījuši jaunus starpdisciplināru/starpnozaru sadarbības veidus ar savas pamatprogrammas atvērtās pētniecības un inovācijas izlaidis lietotājiem

V pielikums – 2. tabula

Gaidāmā ietekme uz sabiedrību	Īstermiņa	Vidēja termiņa	Ilgtermiņa
Pievēršanās ES politikas prioritātēm un globālām problēmām, izmantojot pētniecību un inovāciju	<u>Izlaide</u> – tādu izlaižu skaits un īpatsvars, kuru mērķis ir risināt noteiktās ES politikas prioritātes un globālās problēmas (arī saistībā ar IAM) (daudzdimensionāli: attiecībā uz katru noteikto prioritāti) Cita starpā: tādu ar klimatu saistītu izlaižu skaits un īpatsvars, kuru mērķis ir izpildīt saistības, ko ES uzņēmusies saskaņā ar Parīzes nolīgumu	<u>Risinājumi</u> – tādu inovāciju un pētniecības rezultātu skaits un īpatsvars, kas risina noteiktās ES politikas prioritātes un globālās problēmas (arī saistībā ar IAM) (daudzdimensionāli: attiecībā uz katru noteikto prioritāti) Cita starpā: tādu ar klimatu saistītu inovāciju un pētniecības rezultātu skaits un īpatsvars, kuru mērķis ir izpildīt saistības, ko ES uzņēmusies saskaņā ar Parīzes nolīgumu	<u>Ieguvumi</u> – pamatprogrammas finansēto rezultātu izmantošanas/lietošanas apkopotā aplēstā ietekme uz noteikto ES politikas prioritāšu un globālo problēmu risināšanu (arī saistībā ar IAM), tostarp ieguldījums politikas un tiesību aktu (piemēram, normu un standartu) izstrādes procesā (daudzdimensionāli: attiecībā uz katru noteikto prioritāti) Cita starpā: pamatprogrammas finansēto ar klimatu saistīto rezultātu izmantošanas/lietošanas apkopotā aplēstā ietekme uz to saistību izpildi, ko ES uzņēmusies saskaņā ar Parīzes nolīgumu, tostarp ieguldījums politikas un tiesību aktu (piemēram, normu un standartu) izstrādes procesā
Ieguvumu un ietekmes nodrošināšana, izmantojot pētniecības un inovācijas uzdevumus	<u>Pētniecības un inovācijas uzdevumu izlaide</u> – konkrētas pētniecības un inovācijas izlaide Uzdevumi (daudzdimensionāli: attiecībā uz katru noteikto uzdevumu)	<u>Pētniecības un inovācijas uzdevumu rezultāti</u> – konkrētas pētniecības un inovācijas rezultāti Uzdevumi (daudzdimensionāli: attiecībā uz katru noteikto uzdevumu)	<u>Īstenotie pētniecības un inovācijas uzdevumu mērķi</u> – konkrētos pētniecības un inovācijas uzdevumos īstenotie mērķi (daudzdimensionāli: attiecībā uz katru noteikto uzdevumu)
Pētniecības un inovācijas ieviešanas sabiedrībā stiprināšana	<u>Līdzradīšana</u> – tādu pamatprogrammas projektu skaits un īpatsvars, kuros ES iedzīvotāji un galalietotāji palīdz līdzradīt pētniecības un inovācijas saturu	<u>Iesaistīšana</u> – tādu pamatprogrammas saņēmējsubjektu skaits un īpatsvars, kuriem ir pēc pamatprogrammas projekta īstenojamas iedzīvotāju un galalietotāju iesaistīšanas mehānisms	<u>Pētniecības un inovācijas ieviešana sabiedrībā</u> Pamatprogrammas līdzradīto zinātnisko rezultātu un inovatīvo risinājumu ieviešana un informēšana par tiem

V pielikums – 3. tabula

Gaidāmā ietekme uz tehnoloģiju/ekonomiku	Īstermiņa	Vidēja termiņa	Ilgtermiņa
Uz inovāciju balstītas izaugsmes radīšana	<u>Inovatīva izlaide</u> – tādu inovatīvu produktu, procesu vai metožu skaits, kas izstrādāti pamatprogrammā (pēc inovācijas veida), un ar tiem saistītie intelektuālā īpašuma tiesību pieteikumi	<u>Inovācijas</u> – tādu inovāciju skaits, kas izstrādātas pamatprogrammas projektos (pēc inovācijas veida), tostarp inovācijas, kurām piešķirtas intelektuālā īpašuma tiesības	<u>Ekonomikas izaugsme</u> – uzņēmumu, kas izstrādājuši pamatprogrammas inovācijas, izveide, izaugsme un tirgus daļas
Vairāk un labāku darbavieta radīšana	<u>Atbalstītā nodarbinātība</u> – kopējais izveidoto un saglabāto pilna laika darbvieta skaits saņēmējsubjektos pamatprogrammas projektam (pēc darbvieta veida)	<u>Nodarbinātības saglabāšana</u> – pilna laika darbvieta skaita palielināšanās saņēmējsubjektos pēc pamatprogrammas projekta (pēc darbvieta veida)	<u>Nodarbinātība kopumā</u> – tādu tiešo un netiešo darbvieta skaits, kas izveidotas vai saglabātas pamatprogrammas rezultātu izplatīšanas rezultātā (pēc darbvieta veida)
Ieguldījumu kāpināšana pētniecībā un inovācijā	<u>Kolektīvie ieguldījumi</u> – publisko un privāto ieguldījumu summa, kas piesaistīta sākotnējam pamatprogrammas ieguldījumam	<u>Izvēršana</u> – publisko un privāto ieguldījumu summa, kas piesaistīta, lai izmantotu vai izvērstu pamatprogrammas rezultātus (ietverot ārvalstu tiešos ieguldījumus)	<u>Ieguldījums mērķī "3 %" – pamatprogrammas nodrošinātais ES progress virzībā uz 3 % IKP mērķa sasniegšanu</u>

Va PIELIKUMS

IESPĒJAMO UZDEVUMU JOMAS UN IESPĒJAMO INSTITUCIONALIZĒTU EIROPAS PARTNERĪBU JOMAS, KAS JĀIZVEIDO SASKAŅĀ AR LESD 185. VAI 187. PANTU

Saskaņā ar šīs regulas 7. un 8. pantu iespējamo uzdevumu un iespējamo Eiropas partnerību jomas, kas jāizveido saskaņā ar LESD 185. vai 187. pantu, ir izklāstītas šajā pielikumā.

I. Iespējamo uzdevumu jomas

1. uzdevumu joma: pielāgošanās klimata pārmaiņām, tostarp sabiedrības pārveide
2. uzdevumu joma: vēzis
3. uzdevumu joma: veselīgi okeāni, jūras un piekrastes un iekšzemes ūdeņi
4. uzdevumu joma: klimatneitrālas un viedas pilsētas
5. uzdevumu joma: augsnes veselība un pārtika

Katrā uzdevumā tiks ņemti vērā šīs regulas 7. panta 3. punktā izklāstītie principi.

II. Iespējamo institucionalizētu Eiropas partnerību jomas, pamatojoties uz LESD 185. vai 187. pantu

1. partnerības joma: straujāka veselības inovāciju izstrāde un drošāka lietošana Eiropas pacientu un globālās veselības labā.
2. partnerības joma: progresīvu digitālo tehnoloģiju un pamattehnoloģiju – tostarp, bet ne tikai jaunu tehnoloģiju, piemēram, mākslīgā intelekta, fotonikas un kvantu tehnoloģiju – attīstīšana un lietošana.
3. partnerības joma: Eiropas līderība metroloģijā, tostarp integrēta metroloģijas sistēma.

4. partnerības joma: ES gaisa satiksmes, aviācijas un dzelzceļa konkurētspējas, drošuma un ekoloģisko raksturlielumu uzlabošana.

5. partnerības joma: ilgtspējīgi, iekļaujoši un cirkulāri biobāzēti risinājumi.

6. partnerības joma: ūdeņraža un ilgtspējīgas enerģijas uzglabāšanas tehnoloģijas, kurām ir mazāks vides pēdas nospiedums un kuru ražošanai ir vajadzīgs mazāks enerģijas patēriņš.

7. partnerības joma: tīri, savienoti, sadarbīgi, autonomi un automatizēti risinājumi, kuru mērķis ir apmierināt cilvēku un ar precēm saistītās nākotnes vajadzības mobilitātes jomā.

8. partnerības joma: inovatīvi mazie un vidējie uzņēmumi, kuri intensīvi strādā pētniecības un izstrādes jomā.

Vērtējot to, vai ir nepieciešama institucionalizēta Eiropas partnerība kādā no iepriekš minētajām partnerības jomām, saskaņā ar Eiropas Komisijas iniciatīvas tiesībām var tikt izstrādāts priekšlikums, kura pamatā ir LESD 185. vai 187. pants. Pretējā gadījumā attiecīgā partnerības joma var arī aptvert partnerību saskaņā ar pamatprogrammas 8. panta 1. punkta a) vai b) apakšpunktu vai to var īstenot, izmantojot uzaicinājumus iesniegt priekšlikumus pamatprogrammas "Apvārsnis Eiropa" satvarā.

Tā kā iespējamās institucionalizēto Eiropas partnerību jomas aptver daudzus tematiskos virzienus, tās, pamatojoties uz vajadzību novērtējumu, var īstenot, izmantojot vairāk kā vienu partnerību.
